

PRIMORSKI DNEVNIK

Poština plačana v gotovini
Ab. postale I grupp

- Cena 90 lir

Leto XXIX. Št. 52 (8454)

TRST, sobota, 3. marca 1973

KRVAV RAZPLET VDORA V VELEPOSLANIŠTVO SAUDOVE ARABIJE V KARTUMU

Po popolni zavrnitvi njihovih zahtev palestinski teroristi ubili tri talce

Žrtve so ameriški veleposlanik Noel, belgijski veleposlanik Eid in ameriški odpravnik poslov Moore - Umor nekaj ur po sporočilih ameriške in jordanske vlade, da «ne bosta klonili pred izsiljevanjem» - Neuspešno posredovanje sudanske vlade - Še dva diplomata v rokah «Črnega septembra»

KARTUM, 2. — Palestinski teroristi, pripadniki organizacije «Črni septembra», so umorili tri od petih diplomatov, ki so jih zajeli kot talce ob včerajšnjem vdoru v poslopje veleposlaništva Saudove Arabije v Kartumu. Žrtve nesmiselnega umora so ameriški veleposlanik v Kartumu Cleo Noel, odpravnik poslov ZDA v sudanski prestolnici Curtis Moore in belgijski veleposlanik Guy Eid. Ostala dva talca, veleposlanik Saudove Arabije El Malhoug in jordanski odpravnik poslov Adil Nasser, sta še vedno v rokah teroristov na sedežu veleposlaništva Saudove Arabije. Vodja skupine «Črnega septembra» je po ubojih zahteval od sudanske notranje ministrice, ki je vodila pogajanja s Palestinci, naj mu preskrbi letalo, ki naj bi komandose in oba talca odpeljal v še neznan kraj.

Vdor teroristov v veleposlaništvo Saudove Arabije je imelo torej tragičen razplet ter ni še znano, kakšen bo epilog te pretrajšle epizode.

Vse se je začelo včeraj zvečer, ko je skupina šestih vjerkov vdrla v diplomatsko predstavništvo, kjer se je pravkar končalo poslovno sestanje. Vse talce so izsiljevali, da jim oddajo orožje in denar. Vendar so jih teroristi zavražali. Vendar so jih teroristi zavražali. Vendar so jih teroristi zavražali.

DANES

Palestinska teroristična organizacija «Črni septembra» je ponovno kravo posegla v dogajanja na Bliznem vzhodu. Skupina šestih teroristov je vdrla v poslopje veleposlaništva Saudove Arabije v Kartumu, kjer so ubili tri talce: dva ameriška in enega belgijskega diplomata. V njihovih rokah sta še vedno jordanski odpravnik poslov in belgijski veleposlanik. Vendar so jih teroristi zavražali. Vendar so jih teroristi zavražali.

V Parizu so podpisali sklepno listino mednarodne konference zunanjih ministrov o Vietnamu, s katero so potrdili pariški sporazum o prenehanju ognja. Zjutraj je bila vrsta dvostranskih stikov med različnimi zunanjimi ministri. Severnovietnamske oblasti in predstavniki ZRV so v Saigonu izročili Američanom seznam 140 vojni ujetnikov, ki jih bodo osvobodili v nedeljo zjutraj.

V rimskem parlamentu se je včeraj začela razprava o zakonskem predlogu šerka - Belci za ureditev slovenskega šolstva. Zakonski predlog so v svojih posebnih področjih poročevalci za večino demokratijskega šolstva, socialisti in slovenski komunistični poslanec Albin Škerk. Med njegovim posredovanjem je prišlo do izbruhov fašistične sovnišne nestrpnosti. Razprava se bo nadaljevala.

Z začasno zaporo deviznih borz v vsem zahodnem svetu so se sprožili tudi mrzlični pogovori med članicami gospodarske skupnosti, ki so sklenile, da se bodo v nedeljo sestali v Bruslju finančni in zakladni ministri ter sklepali o ukrepih za rešitev sedanje denarne krize. V Bonnu menijo, da naj bi se v Bruslju dogovorili za drsni dejavni vseh valut skupnosti do dolarja. Nixon pa je včeraj v Washingtonu izjavil, da ZDA ne bodo vnovič razvrednotile dolarja in da ne bodo pristale na nobeno izsiljevanje.

Irski premier Jack Lynch je na političnih volitvah, ki so bile predvčerajšnjim, doživel hud poraz. Koalicija stranke «Fine Gael» je z južnoirskimi laburisti je dobila absolutno večino. Lynchu bo nasledil 52-letni voditelj stranke «Fine Gael» William Cosgrave, ki je bil od leta 1954 do leta 1957 minister za zunanje zadeve.

Severnovietnamska vladna delegacija je včeraj obiskala Tržič, Gorico in tudi Trst. Povsod je bila deležna prijaznega sprejema. V Trstu je pred ladjedelnico prisostvovala zborovanju, v Gorici in kanele tudi v Trstu sta jo sprejela napram in predsednik pokrajine. V našem mestu je bilo pozno popoldne zborovanje, kjer so predstavniki južnega vietnamskega naroda izročili prvi prispevek za obnovitev Hajfonga. Zvečer je bila delegacija gost miljskega občinskega odbora.

Danes ob 10. uri bo v dvorani Trgovinske zbornice zborovanje o kraških rezervatih, ki ga je pripravila tržaška pokrajinska uprava.

kamor pa so kmalu vdrli teroristi. Samo redkim udeležencem sprejema je uspelo zbežati.

Potem ko so zaprli vse vhode v veleposlaništvo, so Palestinci pregledali ujetnike in izbrali talce po kriteriju stališča njihovih držav do palestinskega vprašanja. Druge so izpustili na svobodo, zadržali pa so pet diplomatov: dva Američana, Belgijca, Jordanca in predstavnika Saudove Arabije. Po telefonu so nato sporočili svoje zahteve: osvoboditev morila senatorja Boba Kennedyja Shirana Shirana, ki je zaprt v ZDA; osvoboditev dveh jordanskih častnikov, ki so ju aretirali v Amanu pod obožbo snovanja zarote proti kralju Huseinu; izpustitev 50 palestinskih gverilcev, ki so v jordanskih zaporih; osvoboditev palestinskega voditelja Abou Dauda in drugih 16 pripadnikov njegove organizacije; osvoboditev vseh gverilcev iz izraelskih zaporov in končno osvoboditev pripadnikov zahodnonemške skupine Baader - Meinhof, ki so zaprti v Zahodni Nemčiji.

ZUNANJI MINISTRI 12 VLAD PODPISALI SKLEPNI DOKUMENT

Zaključna listina pariške konference potrdila mirovni sporazum o Vietnamu

Zunanja ministrica ZRV Nguyen Thi Binh ob podpisu sklepne listine pariške konference

RAZBITA POGAJANJA ZA DELOVNO POGODBO

Pomorščaki zaostri stavkovno gibanje

RIM, 2. — Pogajanja za obnovitev delovne pogodbe 20.000 pomorščakov pomorskih družb z državo udeležbo so se razbilia, ko so predstavniki družb postavili nesprejemljive pogoje. Zaradi tega je enotna federacija pomorščakov sklenila zaostri stavkovno gibanje v znak protesta proti razbitju pogajanj. Za sedaj ostanjejo v veljavi stavke, ki so bile napovedane do 10. marca. Sindikati bodo v prihodnjih dneh sporočili nove pobude za nadaljevanje sindikalnega boja.

Minister za delo Coppo je povabil predstavnike enotne federacije kovinskih delavcev na sestanek skupno s predstavniki Intersinda v ponedeljek ob 17. uri, v sredo 7. t. m. pa naj bi bil sestanek med sindikati in predstavniki zasebne kovinarske industrije.

Nixon obljubil novo orožje Goldi Meir

WASHINGTON, 2. — Izraelska predst. vlada Golda Meir je menda zelo zadovoljna zaradi včerajšnjega srečanja z Nixonom, saj je šef Bele hiše, kot kaže, privolil v vse njene zahteve ter ji zagoto-

Slednjima dvema zahtevama so se danes odrekli, češ da nimajo možnosti pritiska na borsko vlado, ker je zahodnonemškemu veleposlaniku uspelo zbežati, ter da je izpustitev Palestincev iz izraelskih zaporov nemogoča glede na dejstvo, da Sudan nima odnosov s Tel Avivom.

Začela so se težavna pogajanja, ki jih je vodil sam sudanski notranji minister Al Bagir s sodelovanjem ministra za zdravstvo Abul Gassima. Gverilci so mu sporočili, da so zaminirali poslopje veleposlaništva, ki ga bodo razstrelili skupaj s talci, če njihove zahteve ne bodo sprejele v določenem roku. Na prigovarjanje sudanskega ministra so nato rok podaljšali do osmih zvečer, če prej pa sta tako washingtonska kot amanska

vlada dali odklonilen odgovor. Jordanjski zunanji minister je poslal svojemu sudanskemu kolegu brzojavko, da «jordanska vlada ne bo privolila v pogajanja glede kriminalcev, ki so zaprti v Jordaniji na osnovi zakonitih obsodb». V Washingtonu pa je sam Nixon med svojo tiskovno konferenco izjavil, da bo njegova vlada storila vse, da bi dosegla osvoboditev svojih diplomatskih predstavnikov, ne bo pa nikakor klonila pred izsiljevanjem. Iz ZDA so tudi poslali v Sudan pomočnika državnega sekretarja Williama Macomberja, ki je danes zvečer dospel v Kairo. Funkcionar ameriškega zunanje ministrstva je bil še v egiptovskem glavnem mestu, ko je prišlo sporočilo o uboju obeh ameriških diplomatov in njunega belgijskega kolega.

PARIZ, 2. — V francoskem glavnem mestu so danes podpisali zaključno listino konference o miru v Vietnamu. Dvanajst zunanjih ministrov, bil je prisoten namreč tudi britanski minister za zunanje zadeve Douglas Home, je podpisalo listino v francosčini, angleščini, vietnamsčini, kitajščini in ruščini: vsaka delegacija ima pravico do enega izdoda v vsakem jeziku, skupno so torej ministri podpisali 720 krat. Pred popoldanskim plenarnim zasедanjem je bila zjutraj celotna vrsta dvostranskih stikov med posameznimi zunanjimi ministri. Naj omenimo, da se je zunanja ministrica ZRV Južnega Vietnama Thi Binhova srečala s francoskim zunanjim ministrom Schumannom ter z njegovim kanadskim kolegom Shoppom, kakor je bila gost na kosilu, ki ga je ponudil sovjetski zunanji minister Gromiko.

Slovesnost v Avenue Kleber trajala komaj pol ure

Kitajski zunanji minister potrdil, da je ZRV edina zakonita vlada Južnega Vietnama

Zaključno slovesnost je označila krajša polemika, ki je kitajski predstavnik zunanji minister Ki Pen-fej zahteval besedo in nato obtožil južnovietnamski režim, da neprenehoma krši mirovni sporazum, ki so ga podpisali 27. januarja v Parizu, še zlasti točko, ki zadevajo prekinitve ognja.

Izrazil je tudi ogorčenje Kitajske, ker Thieujev režim ni osvojil političnih ujetnikov ter zaradi stalnih napadov na severnovietnamsko vojaško delegacijo v okviru štiristranske vojaške komisije. Ob koncu je še enkrat potrdil, da je ZRV edina zakonita vlada Južnega Vietnama in edina, ki upravičeno predstavlja južnovietnamsko ljudstvo. Tran Van Lam je jasno to takoj zanikal, nakar je slovesnost potekala po že ustaljeni praksi. Ob 16. uri je bilo že vsega konec. Zunanji ministri ZDA, Demokratične republike Vietnama, Južnega Vietnama, Začasne revolucionarne vlade Južnega Vietnama, Sovjetske zveze, LR Kitajske, Velike Britanije, Francije, Kanade, Poljske, Madžarske in Indonezije so torej dokončno podpisali listino, katere namen je jamčiti, z uradnim priznanjem pariškega sporazuma, trajni mir v Vietnamu.

V Saigonu so severnovietnamski predstavniki sporočili ameriškim oblastem seznam imen 106 ameriških vojni ujetnikov, ki jih bodo osvobodili v nedeljo zjutraj. Američani do sedaj tega seznama niso objavili, ker morajo prej obvestiti družine ujetnikov. Tudi predstavniki ZRV so sporočili imena 24 ujetih ameriških vojakov in 8 civilistov (4 Američani, 2 Nemci, 2 Filipinci), ki jih bodo osvobodili. Nemci, Monika Schwin in Bernharta Diehla, so osvobodilne čete zajle v vladni bolnišnici v bližini Da Nanga, ob tisti priložnosti so partizani zajeli skupno pet Nemcev, od katerih so potem trije umrli, menda pri ameriških napadih na partizanske enote. ZRV bo osvobodila vojne ujetnike, ki so v njenih rokah, v nedeljo zjutraj na letališču Gia Lam, pri soti pa bodo tudi člani mednarodne nadzorne komisije ter člani štiristranske vojaške komisije.

Vojni minister Egipta odpotoval iz Moskve

MOSKVA, 2. — Egiptovska vojaška delegacija pod vodstvom vojnega ministra Ismaila Alija je zaključila petdnevni uradni obisk v Moskvi in odpotovala v domovino. Med obiskom je imel Ali več razgovorov s sovjetskimi obrambnimi ministrom maršalom Grečkom. Sprejel pa ga je tudi generalni tajnik KP SZ Brežnjev.

ZAPRTE VSE ZAHODNE DEVIZNE BORZE ZARADI KRIZE DOLARJA

Gospodarska skupnost pritiska na ZDA

Nixon: Ne bomo razvrednotili dolarja

Bodo vse države EGS uvedle drsni tečaj svojih valut do ameriške valute?

WASHINGTON, 2. — Nova kriza ameriškega dolarja, ki je na evropskih deviznih borzah ponovno izbil na vrednosti, kar je povzročilo v vsem zahodnem svetu začasno zaporo deviznih borz, dokler se ne bodo vsaj države gospodarske skupnosti dogovorile o novi politiki do dolarja, je imela danes globok odmev v Washingtonu.

Predsednik Nixon je na tiskovni konferenci odkrito izjavil, da ZDA ne bodo ponovno razvrednotile dolarja in poudaril: «ZDA ne bodo popustile pred nobenim izsiljevanjem. Tega ne morejo storiti in ne bodo storile». Nixon je nadalje poudaril, da je nov pritisk na dolar samo sad mednarodne špekulacije in nima nobene vezi z ZDA, ker je ameriško gospodarstvo v dobrem stanju, dolar pa objektivno predstavlja dobro nalozbo. Sklicujoč se na sedanjo mednarodno denarno krizo je Nixon naglasil: «Jo bomo premostili. Ne bomo vnovič razvrednotili dolarja». Ameriški predsednik je nocoj izjavil, da je prepričan, da bi morala biti politika proračunskega varčevanja v ZDA zadostno in prepričljivo jamstvo za mednarodne finančne kroge, da so ZDA odločene boriti se proti inflaciji, se pravi za kupno moč dolarja.

V Evropi pa so v teku mrzlična posvetovanja med državnimi gospodarske skupnosti. V Zahodni Nemčiji, kjer so prvi zaprti devizne borze zaradi ogromnega navala špekulacijskih dolarjev na marko, računajo na čimprejšnjo rešitev sedanje denarne krize. Vlade gospodarske skupnosti so se sporazumele, da se bodo v nedeljo v Bruslju sestali finančni in zakladni ministri, da najdejo rešitev iz krize. Medtem pa bodo valutne borze ostale zaprte. V Bonnu pravijo, da se bodo borze odprle šele v sredo. Hkrati pa v Zahodni Nemčiji pričakujejo, da bo prišlo v Bruslju do soglasne rešitve, kar

NA VČERAŠNJI SEJI POSLANSKE ZBORNICE

Razprava o zakonskem osnutku za ureditev slovenskega šolstva

Izbruh fašistične nestrpnosti ob posegu slovenskega poslanca Albina Škerka

RIM, 2. — V poslanski zbornici se je danes začela diskusija o osnutku zakona šerka - Belci glede izpolnitve osnovnega zakona št. 1012 od 19. julija 1969 in ureditve slovenskega šolstva v Italiji. Omenjeni osnutek zakona je odobrila poslanska komisija za šolstvo samo na poročevalski ravni, ker je predstavnik MSI v omenjeni komisiji nasprotoval, da bi o njem razpravljali na zakonodajni ravni.

O predloženem osnutku zakona so danes govorili poslanec Rausa (KD) kot poročevalec, poslanec Dino Moro (PSI) in predlagatelj poslanec Albin Škerk (KPI). Med govorom poslanca Škerka so nekatere misovski poslanci, zlasti poslanec Baglino, besno rjovel in žalili poslanca Škerka, ko je fašistom očital, da so hudo škodovali in še škodojejo slovenski narodnosti skupnosti, ter je navedel tudi številne izgrede in napade fašističnih tolp proti Slovincem in njihovim ustanovam. Kmalu bi prišlo celo do fizičnega spopada, če ne bi posegli vmes redilci.

Demokristjanski poslanec Rausa je pozitivno ocenil združen zakonški osnutek in je izjavil, da je treba končno urediti položaj slovenske šole in šolnikov. Socialistični poslanec Moro je v svojem govoru poudaril dolžnost italijanskega parlamenta, da reši vprašanja, katerih rešitev se že predloži zavlačuje, zaradi česar so prizadeji pripadniki slovenske manjšine v Italiji. Obveznosti Italije do slovenske narodnostne skupnosti, je še dejal Moro, izhajajo iz ustavnih določil in iz mednarodnih pogodb. Poudaril je tudi, da se PSI zavzema pa celovito zaščito slovenske manjšine.

Poslanec Škerk je v svojem govoru najprej omenil, da je zakonški osnutek prišel v poslansko zbornico po dolgih letih pričakanj in bojev ter posredovanj pri šolskih, političnih in vladnih oblasteh. Orisal je dolgi iter in pripomnil, da bi odpadla razprava v parlamentu, če se ne bi bil misovski predstavnik že drugič uprl razpravi v okviru komisije na zakonodajni ravni. Nato je orisal zgodovinski razvoj slovenskega šolstva, od ustanavljanja prvih šol pred več kot sto leti, do nasilnega razpusta slovenskih prosvetnih društev in ustanov, popolnega poitalijancjevanja slovenske šole in pregajanja slovenskih šolnikov in sploh Slovincov. Navedel je poziv Narodnega doma, razpust slovenskih srednjih šol v Gorici, nasilno raznarodovanje, uničenje socialnega, gospodarskega in kulturnega tkiva slovenske in hrvaške manjšine ter poudaril, da je moralna

de njegove razširitve in ustanavljanja slovenskih šol v videmski pokrajini. V drugem delu svojega govora je poslanec Škerk ocenil posamezne člene predloženega zakonskega osnutka ter navedel nekatere pomankljivosti, kakor tudi pozitivne plati. Sedanji zakonški predlog je vsekakor nekoliko boljši od prejšnjega, vendar ga je treba še izpopolniti.

Pred zaključkom svojega posega je poslanec Škerk pozval parlament in vlado, naj bi se lotili zakonskih predlogov za celovito zaščito slovenske narodnostne skupnosti v Italiji. Vlado je pozval, naj preneha dajati podporo sovnišnim organizacijam za raznarodovanje Slovincov. Ta sredstva, ki grede sovnišnim organizacijam preko urada za omejevanje področja, ki spada pod predsedstvo ministrskega sveta, bi morala biti namenjena za zaščito, ne pa na skooko narodni manjšini, je dejal posl. Škerk.

Razprava o omenjenem zakonskem osnutku se bo nadaljevala prihodnji teden.

NA SEJI JUGOSLOVANSKO-ITALIJSKE TRGOVINSKE ZBORNICE

Proučitev gospodarskega sodelovanja med sosedama

Trgovinska izmenjava in industrijsko sodelovanje med Italijo in Jugoslavijo se ugodno razvijata, obstajajo pa še nekatere ovire

BEograd, 2. — Blagovna izmenjava in industrijska kooperacija z Italijo je bila glavna tema današnje razprave na sestanku uradnega odbora jugoslovanske Italijanske trgovinske zbornice v Beogradu. Na sestanku je bilo ugotovljeno, da je lani Jugoslavija izvozila v Italijo blago v vrednosti 308 milijonov dolarjev, to je za 30 odst. več kot 1971. leta, medtem ko je uvoz iz Italije, kljub zmanjšanju za 3,6 odstotka v primeru s predlanskim, znašal 400 milijonov dolarjev. Italija s skupno nad 700 milijonov dolarjev blagovne izmenjave letno spada med pomembnejše trgovinske partnerje Jugoslavije. Kljub temu pozitivnemu

rezultatu podatki kažejo, da izvoz v Italijo zadnjih pet let dejansko stagnira, kajti delež Italije v skupnem jugoslovanskem izvozu je padel od 18 na 13,5 odstotka. V isti dobi se je uvoz iz Italije povečal za 70 odstotkov. Nezaodoljiva je tudi struktura izvoza, kajvečal za 70 odstotkov izvoza iz Italije. Tudi Italija sama otekoča na svojem trgu plasman vrste jugoslovanskih industrijskih izdelkov. Upravni odbor je sklenil, da se na bodočem zasedanju mesečnega odbora v Beogradu prouči to vprašanje in skušajo odstraniti težave pri izvozu nekaterih izdelkov v Italijo. Na kraju je upravni odbor jugoslovansko-italijanske trgovinske zbornice priporočil naj ob strani vložitja napore, da se čimprej odstranijo težave, ki so na poti k neovirani trgovinski izmenjavi med obema državama in da se na ta način omogoči hitrejši vsestranski razvoj jugoslovansko-italijanskega gospodarskega sodelovanja, katere članica je Italija. Tudi Italija sama otekoča na svojem trgu plasman vrste jugoslovanskih industrijskih izdelkov. Upravni odbor je sklenil, da se na bodočem zasedanju mesečnega odbora v Beogradu prouči to vprašanje in skušajo odstraniti težave pri izvozu nekaterih izdelkov v Italijo. Na kraju je upravni odbor jugoslovansko-italijanske trgovinske zbornice priporočil naj ob strani vložitja napore, da se čimprej odstranijo težave, ki so na poti k neovirani trgovinski izmenjavi med obema državama in da se na ta način omogoči hitrejši vsestranski razvoj jugoslovansko-italijanskega gospodarskega sodelovanja, katere članica je Italija. Tudi Italija sama otekoča na svojem trgu plasman vrste jugoslovanskih industrijskih izdelkov. Upravni odbor je sklenil, da se na bodočem zasedanju mesečnega odbora v Beogradu prouči to vprašanje in skušajo odstraniti težave pri izvozu nekaterih izdelkov v Italijo. Na kraju je upravni odbor jugoslovansko-italijanske trgovinske zbornice priporočil naj ob strani vložitja napore, da se čimprej odstranijo težave, ki so na poti k neovirani trgovinski izmenjavi med obema državama in da se na ta način omogoči hitrejši vsestranski razvoj jugoslovansko-italijanskega gospodarskega sodelovanja, katere članica je Italija. Tudi Italija sama otekoča na svojem trgu plasman vrste jugoslovanskih industrijskih izdelkov. Upravni odbor je sklenil, da se na bodočem zasedanju mesečnega odbora v Beogradu prouči to vprašanje in skušajo odstraniti težave pri izvozu nekaterih izdelkov v Italijo. Na kraju je upravni odbor jugoslovansko-italijanske trgovinske zbornice priporočil naj ob strani vložitja napore, da se čimprej odstranijo težave, ki so na poti k neovirani trgovinski izmenjavi med obema državama in da se na ta način omogoči hitrejši vsestranski razvoj jugoslovansko-italijanskega gospodarskega sodelovanja, katere članica je Italija. Tudi Italija sama otekoča na svojem trgu plasman vrste jugoslovanskih industrijskih izdelkov. Upravni odbor je sklenil, da se na bodočem zasedanju mesečnega odbora v Beogradu prouči to vprašanje in skušajo odstraniti težave pri izvozu nekaterih izdelkov v Italijo. Na kraju je upravni odbor jugoslovansko-italijanske trgovinske zbornice priporočil naj ob strani vložitja napore, da se čimprej odstranijo težave, ki so na poti k neovirani trgovinski izmenjavi med obema državama in da se na ta način omogoči hitrejši vsestranski razvoj jugoslovansko-italijanskega gospodarskega sodelovanja, katere članica je Italija. Tudi Italija sama otekoča na svojem trgu plasman vrste jugoslovanskih industrijskih izdelkov. Upravni odbor je sklenil, da se na bodočem zasedanju mesečnega odbora v Beogradu prouči to vprašanje in skušajo odstraniti težave pri izvozu nekaterih izdelkov v Italijo. Na kraju je upravni odbor jugoslovansko-italijanske trgovinske zbornice priporočil naj ob strani vložitja napore, da se čimprej odstranijo težave, ki so na poti k neovirani trgovinski izmenjavi med obema državama in da se na ta način omogoči hitrejši vsestranski razvoj jugoslovansko-italijanskega gospodarskega sodelovanja, katere članica je Italija. Tudi Italija sama otekoča na svojem trgu plasman vrste jugoslovanskih industrijskih izdelkov. Upravni odbor je sklenil, da se na bodočem zasedanju mesečnega odbora v Beogradu prouči to vprašanje in skušajo odstraniti težave pri izvozu nekaterih izdelkov v Italijo. Na kraju je upravni odbor jugoslovansko-italijanske trgovinske zbornice priporočil naj ob strani vložitja napore, da se čimprej odstranijo težave, ki so na poti k neovirani trgovinski izmenjavi med obema državama in da se na ta način omogoči hitrejši vsestranski razvoj jugoslovansko-italijanskega gospodarskega sodelovanja, katere članica je Italija. Tudi Italija sama otekoča na svojem trgu plasman vrste jugoslovanskih industrijskih izdelkov. Upravni odbor je sklenil, da se na bodočem zasedanju mesečnega odbora v Beogradu prouči to vprašanje in skušajo odstraniti težave pri izvozu nekaterih izdelkov v Italijo. Na kraju je upravni odbor jugoslovansko-italijanske trgovinske zbornice priporočil naj ob strani vložitja napore, da se čimprej odstranijo težave, ki so na poti k neovirani trgovinski izmenjavi med obema državama in da se na ta način omogoči hitrejši vsestranski razvoj jugoslovansko-italijanskega gospodarskega sodelovanja, katere članica je Italija. Tudi Italija sama otekoča na svojem trgu plasman vrste jugoslovanskih industrijskih izdelkov. Upravni odbor je sklenil, da se na bodočem zasedanju mesečnega odbora v Beogradu prouči to vprašanje in skušajo odstraniti težave pri izvozu nekaterih izdelkov v Italijo. Na kraju je upravni odbor jugoslovansko-italijanske trgovinske zbornice priporočil naj ob strani vložitja napore, da se čimprej odstranijo težave, ki so na poti k neovirani trgovinski izmenjavi med obema državama in da se na ta način omogoči hitrejši vsestranski razvoj jugoslovansko-italijanskega gospodarskega sodelovanja, katere članica je Italija. Tudi Italija sama otekoča na svojem trgu plasman vrste jugoslovanskih industrijskih izdelkov. Upravni odbor je sklenil, da se na bodočem zasedanju mesečnega odbora v Beogradu prouči to vprašanje in skušajo odstraniti težave pri izvozu nekaterih izdelkov v Italijo. Na kraju je upravni odbor jugoslovansko-italijanske trgovinske zbornice priporočil naj ob strani vložitja napore, da se čimprej odstranijo težave, ki so na poti k neovirani trgovinski izmenjavi med obema državama in da se na ta način omogoči hitrejši vsestranski razvoj jugoslovansko-italijanskega gospodarskega sodelovanja, katere članica je Italija. Tudi Italija sama otekoča na svojem trgu plasman vrste jugoslovanskih industrijskih izdelkov. Upravni odbor je sklenil, da se na bodočem zasedanju mesečnega odbora v Beogradu prouči to vprašanje in skušajo odstraniti težave pri izvozu nekaterih izdelkov v Italijo. Na kraju je upravni odbor jugoslovansko-italijanske trgovinske zbornice priporočil naj ob strani vložitja napore, da se čimprej odstranijo težave, ki so na poti k neovirani trgovinski izmenjavi med obema državama in da se na ta način omogoči hitrejši vsestranski razvoj jugoslovansko-italijanskega gospodarskega sodelovanja, katere članica je Italija. Tudi Italija sama otekoča na svojem trgu plasman vrste jugoslovanskih industrijskih izdelkov. Upravni odbor je sklenil, da se na bodočem zasedanju mesečnega odbora v Beogradu prouči to vprašanje in skušajo odstraniti težave pri izvozu nekaterih izdelkov v Italijo. Na kraju je upravni odbor jugoslovansko-italijanske trgovinske zbornice priporočil naj ob strani vložitja napore, da se čimprej odstranijo težave, ki so na poti k neovirani trgovinski izmenjavi med obema državama in da se na ta način omogoči hitrejši vsestranski razvoj jugoslovansko-italijanskega gospodarskega sodelovanja, katere članica je Italija. Tudi Italija sama otekoča na svojem trgu plasman vrste jugoslovanskih industrijskih izdelkov. Upravni odbor je sklenil, da se na bodočem zasedanju mesečnega odbora v Beogradu prouči to vprašanje in skušajo odstraniti težave pri izvozu nekaterih izdelkov v Italijo. Na kraju je upravni odbor jugoslovansko-italijanske trgovinske zbornice priporočil naj ob strani vložitja napore, da se čimprej odstranijo težave, ki so na poti k neovirani trgovinski izmenjavi med obema državama in da se na ta način omogoči hitrejši vsestranski razvoj jugoslovansko-italijanskega gospodarskega sodelovanja, katere članica je Italija. Tudi Italija sama otekoča na svojem trgu plasman vrste jugoslovanskih industrijskih izdelkov. Upravni odbor je sklenil, da se na bodočem zasedanju mesečnega odbora v Beogradu prouči to vprašanje in skušajo odstraniti težave pri izvozu nekaterih izdelkov v Italijo. Na kraju je upravni odbor jugoslovansko-italijanske trgovinske zbornice priporočil naj ob strani vložitja napore, da se čimprej odstranijo težave, ki so na poti k neovirani trgovinski izmenjavi med obema državama in da se na ta način omogoči hitrejši vsestranski razvoj jugoslovansko-italijanskega gospodarskega sodelovanja, katere članica je Italija. Tudi Italija sama otekoča na svojem trgu plasman vrste jugoslovanskih industrijskih izdelkov. Upravni odbor je sklenil, da se na bodočem zasedanju mesečnega odbora v Beogradu prouči to vprašanje in skušajo odstraniti težave pri izvozu nekaterih izdelkov v Italijo. Na kraju je upravni odbor jugoslovansko-italijanske trgovinske zbornice priporočil naj ob strani vložitja napore, da se čimprej odstranijo težave, ki so na poti k neovirani trgovinski izmenjavi med obema državama in da se na ta način omogoči hitrejši vsestranski razvoj jugoslovansko-italijanskega gospodarskega sodelovanja, katere članica je Italija. Tudi Italija sama otekoča na svojem trgu plasman vrste jugoslovanskih industrijskih izdelkov. Upravni odbor je sklenil, da se na bodočem zasedanju mesečnega odbora v Beogradu prouči to vprašanje in skušajo odstraniti težave pri izvozu nekaterih izdelkov v Italijo. Na kraju je upravni odbor jugoslovansko-italijanske trgovinske zbornice priporočil naj ob strani vložitja napore, da se čimprej odstranijo težave, ki so na poti k neovirani trgovinski izmenjavi med obema državama in da se na ta način omogoči hitrejši vsestranski razvoj jugoslovansko-italijanskega gospodarskega sodelovanja, katere članica je Italija. Tudi Italija sama otekoča na svojem trgu plasman vrste jugoslovanskih industrijskih izdelkov. Upravni odbor je sklenil, da se na bodočem zasedanju mesečnega odbora v Beogradu prouči to vprašanje in skušajo odstraniti težave pri izvozu nekaterih izdelkov v Italijo. Na kraju je upravni odbor jugoslovansko-italijanske trgovinske zbornice priporočil naj ob strani vložitja napore, da se čimprej odstranijo težave, ki so na poti k neovirani trgovinski izmenjavi med obema državama in da se na ta način omogoči hitrejši vsestranski razvoj jugoslovansko-italijanskega gospodarskega sodelovanja, katere članica je Italija. Tudi Italija sama otekoča na svojem trgu plasman vrste jugoslovanskih industrijskih izdelkov. Upravni odbor je sklenil, da se na bodočem zasedanju mesečnega odbora v Beogradu prouči to vprašanje in skušajo odstraniti težave pri izvozu nekaterih izdelkov v Italijo. Na kraju je upravni odbor jugoslovansko-italijanske trgovinske zbornice priporočil naj ob strani vložitja napore, da se čimprej odstranijo težave, ki so na poti k neovirani trgovinski izmenjavi med obema državama in da se na ta način omogoči hitrejši vsestranski razvoj jugoslovansko-italijanskega gospodarskega sodelovanja, katere članica je Italija. Tudi Italija sama otekoča na svojem trgu plasman vrste jugoslovanskih industrijskih izdelkov. Upravni odbor je sklenil, da se na bodočem zasedanju mesečnega odbora v Beogradu prouči to vprašanje in skušajo odstraniti težave pri izvozu nekaterih izdelkov v Italijo. Na kraju je upravni odbor jugoslovansko-italijanske trgovinske zbornice priporočil naj ob strani vložitja napore, da se čimprej odstranijo težave, ki so na poti k neovirani trgovinski izmenjavi med obema državama in da se na ta način omogoči hitrejši vsestranski razvoj jugoslovansko-italijanskega gospodarskega sodelovanja, katere članica je Italija. Tudi Italija sama otekoča na svojem trgu plasman vrste jugoslovanskih industrijskih izdelkov. Upravni odbor je sklenil, da se na bodočem zasedanju mesečnega odbora v Beogradu prouči to vprašanje in skušajo odstraniti težave pri izvozu nekaterih izdelkov v Italijo. Na kraju je upravni odbor jugoslovansko-italijanske trgovinske zbornice priporočil naj ob strani vložitja napore, da se čimprej odstranijo težave, ki so na poti k neovirani trgovinski izmenjavi med obema državama in da se na ta način omogoči hitrejši vsestranski razvoj jugoslovansko-italijanskega gospodarskega sodelovanja, katere članica je Italija. Tudi Italija sama otekoča na svojem trgu plasman vrste jugoslovanskih industrijskih izdelkov. Upravni odbor je sklenil, da se na bodočem zasedanju mesečnega odbora v Beogradu prouči to vprašanje in skušajo odstraniti težave pri izvozu nekaterih izdelkov v Italijo. Na kraju je upravni odbor jugoslovansko-italijanske trgovinske zbornice priporočil naj ob strani vložitja napore, da se čimprej odstranijo težave, ki so na poti k neovirani trgovinski izmenjavi med obema državama in da se na ta način omogoči hitrejši vsestranski razvoj jugoslovansko-italijanskega gospodarskega sodelovanja, katere članica je Italija. Tudi Italija sama otekoča na svojem trgu plasman vrste jugoslovanskih industrijskih izdelkov. Upravni odbor je sklenil, da se na bodočem zasedanju mesečnega odbora v Beogradu prouči to vprašanje in skušajo odstraniti težave pri izvozu nekaterih izdelkov v Italijo. Na kraju je upravni odbor jugoslovansko-italijanske trgovinske zbornice priporočil naj ob strani vložitja napore, da se čimprej odstranijo težave, ki so na poti k neovirani trgovinski izmenjavi med obema državama in da se na ta način omogoči hitrejši vsestranski razvoj jugoslovansko-italijanskega gospodarskega sodelovanja, katere članica je Italija. Tudi Italija sama otekoča na svojem trgu plasman vrste jugoslovanskih industrijskih izdelkov. Upravni odbor je sklenil, da se na bodočem zasedanju mesečnega odbora v Beogradu prouči to vprašanje in skušajo odstraniti težave pri izvozu nekaterih izdelkov v Italijo. Na kraju je upravni odbor jugoslovansko-italijanske trgovinske zbornice priporočil naj ob strani vložitja napore, da se čimprej odstranijo težave, ki so na poti k neovirani trgovinski izmenjavi med obema državama in da se na ta način omogoči hitrejši vsestranski razvoj jugoslovansko-italijanskega gospodarskega sodelovanja, katere članica je Italija. Tudi Italija sama otekoča na svojem trgu plasman vrste jugoslovanskih industrijskih izdelkov. U

VČERAJ NA POVABILO ODBORA ZA VIETNAM

Demokratski Trst toplo sprejel delegacijo Severnega Vietnama

Srečanje s predstavniki pokrajinskega in občinskega odbora ter s slovenskimi župani - Veličasten sprejem v Avditoriju

Tržaško napredno in demokratsko ljudstvo je včeraj sprejelo delegacijo Demokratske republike Vietnama z največjim navdušenjem in ganjenostjo, ki jo premorejo samo ljudje, ki so na lastni koži občutili kruto nasilje imperialističnih in fašističnih sil in se proti tem v svetu, napredek, svobodo in bratstvo med narodi, kakor se je skoraj dvajset let vztrajno in junaško borilo proti ameriškim napadalcem vietnamsko ljudstvo. To je demokratski Trst tudi jasno izpovedal preko predstavnikov naprednih tržaških sil v dvorani Avditorija, kjer je bilo veličastno srečanje s hanojskimi gosti Hoang Minh Giamom, ministrom za kulturo v vladi DR Vietnama, ter Trung Hieom in Trung Si Phanom. Predvsem je demokratski Trst izpovedal svojo globoko pripravljenost, da stoji vietnamskemu ljudstvu tesno ob strani tudi v trenutku, ko si na novih temeljih težko pridobljenega miru gradi boljše bodočnost, kot mu je stal ob strani vsa ta leta njegovega osvobodilnega boja.

Med sprejemom na pokrajini

Vietnamske predstavnike so slovensko sprejeli tudi tržaške pokrajinske in občinske oblasti. Po njihovem obisku v raznih krajih dežele, je Hoang Minh Giam in tovariši, ki jih je spremljal član vsedržavne organizacije Italia-Vietnam Diodati, sprejel preds, tržaške pokrajine Zanetti. Srečanja so se poleg nekaterih pokrajinskih odborov udeležili tudi župani okoliških občin. V pozdravnem govoru je Zanetti poudaril, da je ves napredni svet sprejel z obudovanjem zmagovalni boj vietnamskega ljudstva, obenem pa je izrazil solidarnost s prizadevanjem za obnovo vsega, kar je dolgoletna kruta vojna uničila. Vietnamski minister se je Zanetti zahvalil za prisrčne besede ter ugotavljal, da ima boj vietnamskega ljudstva za mir veliko skupnega z bojem, ki ga je tukajšnje obojono ljudstvo bežalo proti nacifašizmu. Medtem ko so se hanojski gostje zadrževali v prisrčnem razgovoru s pokrajinskimi odborniki in župani okoliških občin, je Zanetti prebral predlog vodstva tržaške psihiatrične bolnišnice za pobratenje s sorodnimi bolnišnicami v Vietnamu ter za izmenjavo izkušenj in pomoči.

Delegacijo, ki se je kot znano udeležila svetovne konference za Vietnam v Rimu, je nato sprejel tudi župan Spaccini z nekaterimi odborniki, ki je izrazil solidarnost tržaške občine z junaškim vietnamskim ljudstvom ter izročil Hoang Minh Giamu zlati pečat mesta iz XIV. stoletja ter vsoto enega milijona lir za obnovo Vietnama.

Sledilo je veličastno srečanje v Avditoriju, ki je bil za priložnost do kraja natpan. Vietnamske je sprejel dolg aplavz, nakar je goste pozdravila predstavnica enotnega odbora za mir in neodvisnost Vietnama Jelka Gerbec, ki je v italijanski in slovenski poudarila, da tržaški demokratski s posnomo ugotovljajo, da je tudi njihovo dolgoletno gibanje, ki se je odražalo v številnih pohodih, nabirah, akcijah in zbiranjih podpisov, prispevalo svoj skromni del k zmagi vietnamskega ljudstva. Ob tem je omenila, da se naši ljudje zavedajo, kaj pomenijo vojne grozote in množično klanje in dobro vedo tudi, kaj pomeni ljudski odpor in junaštvo.

Za njo so spregovorili številni drugi predstavniki tržaških narodnih sil in organizacij. Prvi je spregovoril predstavnik tržaške organizacije ACLI Tarcisio Barbo, ki je dejal, da niso bili v Vietnamu poraženi samo ameriški napadalcem temveč vse nazadnjaške in protidemokratske sile v svetu, obenem pa vsi tisti, ki so v dolgih letih vietnamske vojne molčali. Na koncu je se izrazil željo, da bi Italija priznala DR Vietnam.

V imenu tržaških delavcev je vietnamsko delegacijo pozdravil predstavnik enotne sindikalne konfederacije Silvio Laurenti, nakar je spregovoril predstavnik mladinskega pokrajinskega gibanja KD Paolo Zanin, ki je dejal, da se morajo napredne sile KD zavzeti za napredno politiko v Trstu, kar bo najboljši znak solidarnosti s protimperialističnim bojem vietnamskega ljudstva.

V slovenščini je nato v imenu SKGZ pozdravil Miroslav Košta, ki je v uvodu dejal, da pomeni zmaga Vietnamskega ljudstva za nas mnogo več kakor samo konec morije ter dodal, da smo Slovenci v teh krajih veliko preželi pod fašističnim terorjem in smo si v štiriletnem osvobodilnem boju pridobili dovolj težkih izkušenj, da znamo ceniti vietnamske žrtve.

Po solidarnostnih izjavah pokrajinskega tajnika PSI Lucija Gheršija, pokrajinskega tajnika KPI (Gioria Rossetti) ter predstavnikov tržaških pristanišnikov Claudia Sibele, je Jelka Gerbec izročila ministru za kulturo DR Vietnama prvi prispevek nabirane akcije v Trstu za obnovo pristanišča v Hainfongu v znesku treh milijonov lir. Na koncu se je minister Hoang Minh Giam zahvalil za toplej sprejem ter za vse izraze solidarnosti, obenem pa poudaril, da se s tem srečanjem vzpostavila med Trstom in Vietnamom bratrska most.

Zvečer so vietnamski predstavniki obiskali še Milje, kjer so se srečali z župani in odborniki.

Danes posvetovanje o kraških rezervatih

Danes ob 10. uri bo v dvorani t. govinske zbornice v Ul. S. Nicolò 5 javna razprava o deželni zakoniki predlogih o kraških rezervatih, ki jo prireja tržaška pokrajina. Na razpravo so povabili pokrajinske in občinske svetovalec, znanstvenike, predstavnike slovenskih organizacij ter raznih organizacij, ki se ukvarjajo z vprašanji Krasa. Zasedanje bo začel predsednik pokrajine dr. Zanetti, uvodno poročilo pa bo imel profesor tržaške univerze Sever. Tržaška pokrajina je poskrbela za prevajalca za slovenske predstavnike, ki bodo spregovorili v slovenščini.

VČERAJ V DEŽELNEM SVETU

Nadaljnji posegi o zakonu za napovedane gorske skupnosti

Nastop slovenskih svetovalcev Štoka in Godniča. Razprava o gospodarskem in urbanističnem načrtu v tej ali v prihodnji mandatni dobi?

V deželnem svetu se je včeraj nadaljevala razprava o zakonu, ki uvrja na naše področje določbe državnega zakona št. 1102 o gorskih skupnostih. Spregovorili so svetovalec Boschi (MSD), Bertoli (PLD), Štoka (SS), Metus (KD), Godnič (KPD) in Trauner (PLI). Razprava se bo nadaljevala v torek. Deželni svet bo zasedal do konca aprila, v tem času pa naj bi po načrtu deželne odbora izglasoval še številne zakone, med temi tudi važne norme kot so zakon o gorskih skupnostih, zakon o kraških rezervatih, zakon o de-

želnem urbanističnem načrtu, zakon o drugem razvojnem načrtu, zakon o preureditvi bolnišniške službe v deželi, itd. Tako v marcu kakor tudi v aprilu naj bi ves večkrat zasedal tudi po vsi dan. Od konca aprila dalje pa bi bile na vrsti priprave na volitve, ki naj bi bile po vseh v krogih blizu deželne odbora, v nedeljo, 17. junija 1973. Proti sklepu o pospešenem delovanju deželne sveta je včeraj nastopil predstavnik komunistične svetovalske skupine Moschioni, ki je dejal, da je vodstvo dežele vse do danes zavlačevalo z reševanjem številnih vprašanj, medtem ko jih hoče v tem kratkem razdobju pred volitvami urediti v galopu, in to predvsem v predvolilne namene. Predsednik deželne svet Ribezji je na pripombo komunistov dejal, da bo skušal priti s predstavniki posameznih svetovalskih skupin do ustreznega sporazuma, vsekakor pa da bo istočasno skušal v skladu s pravilnikom opraviti v skladu s pravilnikom opraviti v skladu s pravilnikom razdobju kar največ dela.

Med razpravo o zakonu o gorskih skupnostih je misovski svetovalec Boschi napovedal, da bo njegova skupina glasovala proti, češ da zakon med drugim uvaja tudi novo upravno enoto ter s tem še bolj postika v ozadje že obstoječe krajevne uprave, to se pravi občine in pokrajine. Liberalci Bertoli ni zavzel jasnega stališča do zakona, glede hribovitih področij pa je izrazil mnenje, da bi si morala ta predvsem sama pomagati iz gospodarske stiske. Predstavnik Slovenske skupnosti Štoka je v daljšem posegu zahteval predvsem jamstvo, da bodo v vodilnih telesih gorskih skupnosti primerno zastopani tudi Slovenci. Napovedal je, da bo vložil vrsto popravkov, in sicer zlasti glede raztegnitve kraške gorske skupnosti na nekatere predele tržaških

in goriških občin, ki niso bili priloženi za gorska področja, glede sestave statuta gorskih skupnosti in v zvezi z nekaterimi drugimi vprašanji.

Demokristjan Metus je zahteval naj se pri določanju meja gorskih skupnosti upošteva mnenje prizadele občin, o tem pa naj sklepa deželni svet in ne — kot je predvideno v zakonu — deželni odbor. Svetovalec Godnič je v svojem posegu izrazil prepričanje, da gre to pot za najvažnejši zakon v razpravi pred deželnim svetom v drugi mandatni dobi, saj bi utegnil — kolikor bi ga sprejeli povsem v skladu z določbami državnega zakona št. 1102 — vidno spremeniti lice naših goratih predelov. Prav zato naj bi v skladu z državnim normo prepustili vse glavne ukrepe v zvezi z ustanavljanjem in upravljanjem gorskih skupnosti deželnemu svetu, ki naj bi v tej vrsti deloval v skladu z željami in potrebami prizadele krajevnih ustanov. Godnič je načel vprašanje stališča zatiranja Slovencev v Nadiških dolinah ter dejal, da bi uvedba gorskih skupnosti na res demokratski podlagi lahko vsaj deloma popravila krivico, ki nam je bila na tem področju storjena. Glede kraških rezervatov je svetovalec naglasil nujnost, naj bi to vprašanje rešili v sklopu kraške gorske skupnosti, ki naj bi zajela tako tržaški kakor tudi goriški Kras. Tudi Godnič je napovedal vrsto popravkov k izvirnemu besedilu zakona. Svetovalec Trauner (PLI) je napovedal, da se bo njegova skupina, kolikor ne bo zakon primerno spremenjen na podlagi vloženih popravkov, po vsej verjetnosti vzdržala glasovanja.

DRUGE VESTI
NA 8. STRANI

PO SEJI POKRAJINSKEGA ODBORA ZA CENE

V Trstu močna podražitev kruha široke potrošnje

Lastniki pekarn so podražitev zahtevali že pred nekaj meseci, sredi sindikalnega boja uslužbencev - Zamrznjena cena samo trem najnižjim vrstam kruha

Prejšnje dni smo objavili krajše sporočilo o prefekturi, kjer se je sestel pokrajinski odbor za cene. V njem se omenja, čeprav le bežno in z zavestimi stavki, dejanska podražitev kruha, ki je vzbudila ogorčenje velike večine potrošnikov.

Dejansko so lastniki pekarn sklenili podražiti za 30 lir na kilogram tisto vrsto kruha, ki jo Tržačani najbolj čisto kupujejo. Cena te vrste je poskočila od 290 lir na 320 lir za kilogram. Uradni izgovor za podražitev je dejstvo, da predvidevajo pravila »zamrznjenega« cen samo za 40 odstotkov kruha na tržišču. Na tej osnovi so se lastniki pekarn dogovorili in zvišali cene nekaterih vrst kruha od 30 do 70 lir na kilogram. Jasno je, da je to hud udarec potrošnikom, kateremu so se pred nekaj meseci protivili celo sindikati pekarskih delavcev. Tedaj je šlo za novo delovno pogodbo, ki je lastniki niso marali podpisati, češ da morajo sindikati najprej privoliti v podražitev kruha. Pozneje so, sprito vata stavk, pogodb podpisali, niso se pa odpovedali svojim namenom.

Pravi tem gre omeniti predvsem dvoje: Res je, sicer, da imajo potrošniki pravico, da kupujejo slabše vrste kruha, katerih cene so zamrznjene, če pa jih pekarna nima na razpolago, lahko izsilijo boljše kruhi po »zamrznjeni« ceni manjkajoče vrste. Je pa tudi res, da se to le poredkoma dogaja: potrošniki (predvsem gospodinj) si večkrat ne upajo na ves glas zahtevati, kar je njihova pravica. Poleg tega pa se večkrat dogaja, da jim v pekarnah ne ugodijo in jih povabijo,

na jredo drugam. Še zadnja ugotovitev: prve dni v januarju se je na veliko govorilo o tem, da novi davki in podobne dajatve ne bodo vplivale na cene osnovnih potrošnih dobrin. Med temi so največkrat omenjali kruh. Kaj sedaj?

Obvestilo izletnikom

Naročnike in čitatelje Primorskega dnevnika, ki so se prijavili za naše letošnje križanje, prosimo, da poravnajo tretji obrok vpisnine danes, v dopoldanskih urah.

Kdor se ni prinesel dokumentov, naj jih predloži ob vplačilu tretjega obroka.

UREDNIŠTVO

DANES OB 14. URI

NA OPČINAH

KRAŠKI PUST 73

Alegorični vozovi, maske, godbe
LAUFARJI S CERKNA

Kronanje KRALJA PUSTA VII.
NA BRDINI

Ob 21. uri MAŠKERADNI PLES
V PROSVETNEM DOMU NA
OPČINAH.

VABLJENI!!!

Danes praznuje v Sv. Križu
svojo 80-letnico
JOŠIP LOZAR

Ob lepem jubileju mu čestitajo in mu kličejo še na mnogo zdrava leta vnukinja Ingrid z očetom in mamo.
Čestitkam se pridružuje Primorski dnevnik.

Mali oglasi

PRODAJALKA za trgovino jestvin
selfservis istočno. Opčine, tel.
št. 212-197, 3 v. 1. 1. 1.

ISČE SE RESNO, zaupanja vredno
in z otroki potrpežljivo dekle za tri
deklice, stara 6, 7 in 3 leta. Vila ob
vznožju gričevja, družinski odnosi.
Romano, Viale Seneca 32, Turin,
tel. 011/637194.

Včeraj-danes

Danes, SOBOTA, 3. marca
MILENA

Sonce vzhaja ob 6.40 in zatonja ob
17.54 — Dolžina dneva 11.14 — Lu-
na vzhaja ob 5.39 in zatonja ob 16.28

Jutri, NEDELJA, 4. marca
KAZIMIR

Vreme včeraj: najvišja temperatura
9.4, najnižja 1.1, ob 19. uri 7.5,
zračni pritisk 1021, narašča, veter 6
km na uro, severni, vlaga 72-odstotna,
nebo pooblačeno, morje mirno, tem-
peratura morja 8.2 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
Dne 2. marca se je v Trstu rodilo
10 otrok, umrlo pa je 10 oseb.

UMRLI SO: 37-letni Armando Au-
sello, 72-letna Romana Mucha por.
Varani, 78-letni Umberto Gallina, 71-
letni Aurelio Zimarrelli, 76-letna Ma-
ria Stefančić vd. Valentinčić, 80-letna
Giudina Voljkovic vd. Alzetta, 83-letna
Caterina Visintin por. Medet, 14 ur
star Massimiliano Braicovich, 6 me-
secev stara Francesca Rocco, 91-letna
Emma Steindler vd. Dick.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

All'Alabarda, Istrska ulica 7; Al
Galeo, Ul. S. Cilino 36 (Sv. Ivan);
de Leitenburg, Trg S. Giovanni 5;
Mizzan, Trg Venezia 2.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)

A. Barbo, Trg Garibaldi 4; Di Greta,
Ul. Bonomea 93; Godina All'Isola,
Ul. Ginnastica 6; S. Luigi, Ul. Felluga
46 (Sv. Alojzij).

S SEJE TRŽAŠKEGA OBČINSKEGA SVETA

SLAB OKUS PITNE VODE IN NEREDI V DREVOREDU

Župan Spaccini poročal o srečanju z Vietnami

Včerajšnja seja tržaškega občinskega sveta je bila v glavnem posvečena upravnim vprašanjem in je bila razmeroma tudi krajša kot ostale.

V začetku je župan inž. Spaccini podal krajšo izjavo, v kateri je poudaril, da si Trst želi, da bi se mir z Daljnega vzhoda razširil tu, di na bližnji vzhod in Sredozemlje, kjer so življenjski interesi našega gospodarstva. Poročal je o srečanju s predstavniki severovietnamske vlade in omenil, da je občinska uprava podnela za obnovo Vietnama dva milijona lir. En milijon so izročili predstavnikom iz Hanoja, druga pa bodo poslali v Južni Vietnam preko mednarodnega Rdečega križa.

Na vprašanja misovskih in liberalnih svetovalcev o slabem okusu

vode sta odgovorila odbornika Abatek in Pecorari. Oba sta zagotovila, da voda ni škodljiva. Omenila sta tudi, da bosta v kratkem začeli delati dve zdravstveno - nadzorni postaji za vodo: prva bo v trebenški jami, druga pa — po sklepu mešane komisije — v jami pri Škocjanu. Slednja bo dala Tržačanom možnost, da en teden prej zabeležijo možna onesnaženja in ustrezno ukrepanje.

Končno je odbornik Hreščak odgovoril na vprašanje liberalca Zimola o stalnih našljih mladih tolp v Drevoledu XX. septembra. Dejal je, da je javni red v pristojnosti organov javne varnosti, ki jih je občina opozorila. Zimola je bil v odgovoru le delno zadovoljen in je, med drugim, poudaril tudi politično obeležje problema.

STALNO

SLOVENSKO GLEDALIŠČE - Trst

Otroci, veliki, stari in pa mali. se bodo v nedeljo številčno zbrali, da z Metko in Jankom bi zaplesali.

s tem Pusta veselo praznovali. Zato v dom Kulturni pohitite, si sedite in mize preskrbite!

Poskrbljeno za pijačo in za ham ham, na odru pa vesel program.

Jutri, 4. marca 1973 ob 15. uri v Kulturnem domu v Trstu.

ZABAVNI PROGRAM NA ODRU SE PRICNE OB 15.30.

Rezervacije in prodaja miz vsak dan od 12. do 14. ure pri blagajni Kulturnega doma, tel. 734-265.

GLASBENA MATICA - Trst

Sezona 1972-1973

Sedmi abonmajski koncert

V soboto, 10. marca 1973 ob 21. uri v cerkvi sv. Vincenca, Ul. Petronio

Dirigent: OSKAR KUJDER

Solist: HUBERT BERGANT, orgle

Spored: T. Albinoni: Adagio

N. de Grigny: Dialogue sur les grands jeux

J. Haydn: Koncert v C-duru

D. Buxtehude: Preludij in fuga v g-molu

F. Handel: Koncert v g-molu

P. Sivic: Prelude — fantaisie.

Vstop prost.

Jutri, 4. marca 1973 ob 17. uri v Marjinem domu pri Sv. Ivanu v Trstu

Vesel slovenski popoldan

Z ANSAMBLOM «TAIMS»

Sodelujejo: Tvrda Kerže — Trst

Uredništvo Pavliha — Ljubljana

Kasetna produkcija RTV — Ljubljana

In še nekdo!

Ne zamudite, čaka vas veselo presenečenje!

Kulturni krožek DEVIN-ŠTIVAN

priradi danes, 3. marca v prostorih gostišča Pecikar v Devinu

z začetkom ob 20.30 klubski pusti zabavni večer.

Po zakuski bo udeležence razveseljeval ansambel «Fantje spod meje» iz Nabrežine. Zazeleno so pustne maske, najlepšo bo posebna žirija nagradila.

Kulturni krožek DEVIN-ŠTIVAN

priradi danes, 3. marca v prostorih gostišča Pecikar v Devinu

z začetkom ob 20.30 klubski pusti zabavni večer.

Po zakuski bo udeležence razveseljeval ansambel «Fantje spod meje» iz Nabrežine. Zazeleno so pustne maske, najlepšo bo posebna žirija nagradila.

Kulturni krožek DEVIN-ŠTIVAN

priradi danes, 3. marca v prostorih gostišča Pecikar v Devinu

z začetkom ob 20.30 klubski pusti zabavni večer.

Po zakuski bo udeležence razveseljeval ansambel «Fantje spod meje» iz Nabrežine. Zazeleno so pustne maske, najlepšo bo posebna žirija nagradila.

Kulturni krožek DEVIN-ŠTIVAN

priradi danes, 3. marca v prostorih gostišča Pecikar v Devinu

z začetkom ob 20.30 klubski pusti zabavni večer.

Po zakuski bo udeležence razveseljeval ansambel «Fantje spod meje» iz Nabrežine. Zazeleno so pustne maske, najlepšo bo posebna žirija nagradila.

Kulturni krožek DEVIN-ŠTIVAN

priradi danes, 3. marca v prostorih gostišča Pecikar v Devinu

z začetkom ob 20.30 klubski pusti zabavni večer.

Po zakuski bo udeležence razveseljeval ansambel «Fantje spod meje» iz Nabrežine. Zazeleno so pustne maske, najlepšo bo posebna žirija nagradila.

Kulturni krožek DEVIN-ŠTIVAN

priradi danes, 3. marca v prostorih gostišča Pecikar v Devinu

z začetkom ob 20.30 klubski pusti zabavni večer.

Po zakuski bo udeležence razveseljeval ansambel «Fantje spod meje» iz Nabrežine. Zazeleno so pustne maske, najlepšo bo posebna žirija nagradila.

Kulturni krožek DEVIN-ŠTIVAN

priradi danes, 3. marca v prostorih gostišča Pecikar v Devinu

z začetkom ob 20.30 klubski pusti zabavni večer.

Po zakuski bo udeležence razveseljeval ansambel «Fantje spod meje» iz Nabrežine. Zazeleno so pustne maske, najlepšo bo posebna žirija nagradila.

Kulturni krožek DEVIN-ŠTIVAN

priradi danes, 3. marca v prostorih gostišča Pecikar v Devinu

z začetkom ob 20.30 klubski pusti zabavni večer.

Po zakuski bo udeležence razveseljeval ansambel «Fantje spod meje» iz Nabrežine. Zazeleno so pustne maske, najlepšo bo posebna žirija nagradila.

Kulturni krožek DEVIN-ŠTIVAN

priradi danes, 3. marca v prostorih gostišča Pecikar v Devinu

z začetkom ob 20.30 klubski pusti zabavni večer.

Po zakuski bo udeležence razveseljeval ansambel «Fantje spod meje» iz Nabrežine. Zazeleno so pustne maske, najlepšo bo posebna žirija nagradila.

Kulturni krožek DEVIN-ŠTIVAN

priradi danes, 3. marca v prostorih gostišča Pecikar v Devinu

z začetkom ob 20.30 klubski pusti zabavni večer.

Po zakuski bo udeležence razveseljeval ansambel «Fantje spod meje» iz Nabrežine. Zazeleno so pustne maske, najlepšo bo posebna žirija nagradila.

Kulturni krožek DEVIN-ŠTIVAN

priradi danes, 3. marca v prostorih gostišča Pecikar v Devinu

z začetkom ob 20.30 klubski pusti zabavni večer.

Po zakuski bo udeležence razveseljeval ansambel «Fantje spod meje» iz Nabrežine. Zazeleno so pustne maske, najlepšo bo posebna žirija nagradila.

Kulturni krožek DEVIN-ŠTIVAN

priradi danes, 3. marca v prostorih gostišča Pecikar v Devinu

z začetkom ob 20.30 klubski pusti zabavni večer.

Po zakuski bo udeležence razveseljeval ansambel «Fantje spod meje» iz Nabrežine. Zazeleno so pustne maske, najlepšo bo posebna žirija nagradila.

Kulturni krožek DEVIN-ŠTIVAN

priradi danes, 3.

DO 14. MARCA NA POBUDO NEMŠKEGA KULTURNEGA KROŽKA

Ciklus zanimivih manifestacij o problemih otroštva in vzgoje

Ciklus manifestacij bo obsegal gledališke in filmske predstave, predavanja in razstave. Sodelovali bodo številni znani strokovnjaki

«Igra in šola, psiho-pedagoški problemi otroštva» — pod tem naslovom prireja Nemški kulturni inštitut ob sodelovanju raznih ustanov in odborov ciklus manifestacij, od gledaliških in filmskih predstav do predavanj, razstav, ki bodo do konca zaobjeli problematiko otroške vzgoje v vseh njenih aspektih.

Zanimivo pobudo je začela v četrtak, 1. marca gledališka skupina iz Berlina «Grips Theater fuer Kinder - Berlin», ki je uprizorila v Avditoriju komedijo za otroke «Trummi Kaputti». Po predstavi je občinstvo poseglo v razpravo na temo «Otroci in gledališče», ki jo je vodil Sergio D'Ossio, ravnatelj za kulturne dejavnosti Stalnega gledališča naše dežele.

V ponedeljek, 5. t.m. ob 19. uri bodo v prostorih Nemškega kulturnega krožka odprli razstavo o novih igriščih za otroke «Robin-zona», ki jo je pripravil mednarodni center za načrtovanje v Berlinu. Razstava bo odprta do 14. marca s sledečim urnikom: od 11. do 13. ure ter od 17. do 20. ure razen ob sobotah in nedeljah. Po uradnem odprtju razstave bodo predvajali nekaj dokumentarnih

filmov o teh avantgardnih igriščih za otroke, o katerih se v zadnjih nekaj letih razpravljajo po vsej Italiji in o katerih je zavzela odločna stališča že marsikatera občinska uprava. Bistvo igrišča «Robin-zona» je v tem, da niso parki namenjeni otrokom vnaprejšnjemu programiranju in da otroške igre v njih ne določajo razna pravila, prepovedi in predsodki. Skratka — otrok naj v teh parkih, kjer ima na razpolago razno orodje, sam načrtuje, gradi ali podira; sam naj po mili volji svobodno razvija domišljijo.

Na to temo bo v sredo, 7. t.m. ob 19. uri tudi zanimiva okrogla miza, ki se je bodo udeležili mlajši podžupan Willy Bordon, predsednik deželne sekcije državnega inštituta za urbanistiko prof. inž. Roberto Costa, ravnateljica srednje šole «Divisione Julia» prof. Elvira Faraguna, občinska odbornica za šolstvo Luciana Benni, ravnatelj nemškega kulturnega krožka dr. Gerhard Martens, ravnatelj muzeja Revoltella dr. Giulio Montenero, slikar prof. Nino Perilli, docent za urbanistiko tržaške univerze arh. Luciano Semerari, docent za pedagogiko tržaške univerze prof. Leonardo Tri-

sciuzzi in tajnik deželnega pedagoškega centra dr. Antonio Viezzoli.

Ciklus manifestacij se bo nadaljeval v petek, 9. marca ob 18. uri s predavanjem prof. Theodora Hellbruggeja z muenhenske univerze o detinstvu in vzgoji.

Pod predsedstvom državnega podtajnika za šolstvo prof. Salvatore Valitutti bo v soboto, 10. t.m. ob 18. uri razprava o pedagoškem pristopu ustanove Montessori, ki jo bo vodil prof. Francesco Tecilazich.

V torek, 13. t.m. ob 18. uri bo nastopila skupina Orff-Schulwerk, ki jo vodi Luigi Mauro, nakar bodo predvajali film «Otroci v dobi zakaja».

Ciklus bo zaključila razstava risb šolobveznih otrok, ki jo prireja pedagoški center naše dežele. Razstava bo v prostorih šole «E. Fornis» v Ul. Vasari 23.

Deželnica družba za javna dela

Deželna uprava namerava ustanoviti v Trstu posebno deželno družbo, ki se bo ukvarjala s povečevanjem in načrtovanjem novih prometnih zvez, večjih infrastrukturnih in raznih del za zaščito tal. Pri družbi bo deželna uprava v večini, preostali partnerji pa bodo pokrajinske in občinske uprave, konzorcij in druge ustanove ali družbe, ki se ukvarjajo z javno koristnimi deli. V tem smislu je deželni odbor pripravil ustrezen zakonski osnutek.

Začasna prekinitev dobave vode

Uprava podjetja ACEGAT javlja, da bodo danes zvečer približno ob 23. uri prekinili dobavo vode skozi cev starega 900-milimetrskega dovoda. Vzrok prekinitve so najnovejša dela za gradnjo podzemnega prehoda za pešce pri Barkovljah. Dejala bodo verjetno dokončali do nedelje, ko bo spet normalno pritekla voda, ki bo popolnoma zmanjkalna samo v nekaterih poslopih. Stanovalci so se obveščeni, dokler pa se bo zmanjšal v Barkovljah in na Greti.

KMEČKA ZVEŽA v Trstu vabi na redni občni zbor

v nedeljo, 11. marca ob 9. uri v Kulturnem domu v Trstu, Ul. Petronio 4.

Dnevni red:
Izvolitev predsednika občnega zbora
Predsedniško poročilo
Poročilo tajništva
Poročilo nadzornega odbora
Pozdravi in diskusija
Volitve

V drugem sklicanju, pol ure po prvem, je občni zbor sklepčen ob vsaki udeležbi.

BENEŠKI DNEVNIK

NABORNIKI PRIPRAVILI ZABAVNO PRIREDITEV

V Čenebolah pri Fojdi bo danes in jutri ples

Na pustno soboto in nedeljo, to je danes in jutri, bodo naborniki iz Čenebol pri Fojdi priredili po nekdanji stari slovenski navadi svoj naborniški ples.

Na to vaško zabavo so povabili domače beneške godce in jih zasedli, da bi igrali največ domače slovenske glasbe.

Nekoč je bilo v Čenebolah tudi do 15 nabornikov, ki so morali iste

ga dne na vojaški pregled. Letos so samo trije, ki morajo na prvo vojaško «vizito». Tako hud padeč mladencev po naših beneških vaseh je posledica neprenehnega iskanja domačinov na vse strani sveta. Na žalost malda odhajajo, priletni odmirajo, kaj bi z nami? O tem se mnogo piše in govori, vendar prav nič ne zaleže. Krava rana našega izseljenstva ostaja sveža in boleča že čela desetletja.

Prireditve nabornikov v Čenebolah so trije «zreli» mladeniči organizirali na pobudo in pripravo starejših možakarjev vasi.

To navado skupnega praznovanja začetka življenjske zrelosti nabornikov so pri nas, v Benečiji, skoraj opustili. Starejši beneški Slovenci lahko trdimo, da je bila to zelo lepa tradicionalna zapuščina naših slovenskih prednikov, ki se je leto za leto obnovljala.

V zadnjem času so po naših goriških in dolinskih vaseh opustili številne tipične beneške - slovenske praznike, ki so do nedavnega vsak v svojem času in kraju združevali lepo število Benečanov. V Slovenski Benečiji se tudi na tem področju močno občuti narodnostno hiranje, ki je posledica stalnega odseljevanja mladih, dela zmognih beneških Slovencev. Verjetno se bodo pristojne državne ustanove in oblasti z vsemi silami zavzele za razjezitev odseljevanja takrat, ko bo prepozno, ko po naših dobovrah in planjavah ne bo več človeških bitij.

Kljub splošnemu težkemu položaju v Beneški Sloveniji želimo mladim in starejšim prebivalcem Čenebol in okolice, da bi se danes in jutri veselo zavrteli.

Anton Birtič-Mečana

OBISK SEVERNOVIETNAMSKÉ DELEGACIJE

Izredno topel sprejem Vietnamcev včeraj v Tržiču in v Gorici

Po obisku na tržiskem županstvu so gostje prisostvovali zborovanju pred ladjedelnico

Prosvetni minister Demokratične republike Vietnam Hoang Minh Giam se podpisuje v spominsko knjigo na goriškem županstvu (Foto Altran)

Delavci tržiske ladjedelnice so vajeni najrazličnejših sindikalnih in strankarsko - političnih govorov na trgu pred to veliko tovarno. Tradicionalni govori so v opoldanskem odmoru od 12.15 do 12.45. Včeraj so tržiški delavci doživeli izredni govor. V gosteh so imeli delegacijo severnovietnamske vlade, ki se je doli mudila v Italiji, potem ko je sodelovala na solidarnostni mednarodni manifestaciji v prid Vietnamu, ki je bila pred dnevi v Rimu. Vietnamska delegacija (minister za prosveto Hoang Minh Giam ter zastopnika vlade Trung Hieu in Truong Si Phan) je jutraj dospelja iz Benetk v Tržič.

Ob 11. uri jo je sprejel župan Matteo Versace s člani odbora in načelniki političnih skupin. Prišlo je do izmenjave pozdravov, župan je gostom prikazal zgodovino Tržiča. Nato so se vietnamski gostje podali pred ladjedelnico, kjer je bil govorilski odbor. Poleg italijanskih zastav so tu bile še zastave Severne Vietnama in južnovietnamskih partizanov, zastave komunistične partije, socialistične stranke, organizacije katoliških delavcev ACLI. Prisotne so bile uradne delegacije pokrajinske uprave (podpredsednik Waltritsch, župan iz Doberdoba. Jarc, občinski odbornik Paulin, številni župani in občinski odborniki ter svetovalci.

Župan se je za prijateljsko dobrodoščilo zahvalil severnovietnamski prosvetni minister Hoang Minh Giam. Italija in Vietnam imata podobni zgodovini. Oba naroda sta si dolgo prizadevala za združenje v enotno državo, pa čeprav so se tuji protivili. Italija je svoj enotnost dosegla že pred časom. Vietnam jo hoče doseči sedaj, kljub spletkam mednarodnih imperialistov. Zahvalil se je za dobrodoščilo in dejal, da bodo Vietnamci ohranili živ spomin na vse, ki so se nanje v teh dolгих letih vojne spomnili. De Simone je to trem gostom izročil spominsko plaketo goriškega mesta.

Sledila je zakuska na gradu. Ko smo se s severnovietnamskim ministrom pogovarjali, je dejal, da bodo deželo obnovili tudi s pomočjo mednarodne solidarnosti. «Le eno stvar ne bomo mogli obnoviti», nam je dejal Hoang Minh Giam, «od ameriških bombnikov uničene spomenike. Hošimnih nas je vedno pozival, naj ohranimo kolikor se da spomenike naše preteklosti. Teh ne bo mogel nihče obnovljati.»

Mestni kongres KPI

V Gorici se je sinoči pričel kongres mestne sekcije Komunistične partije Italije. Kongres bo trajal še danes in jutri. Razpravljali bodo o sedanjem političnem položaju in tudi o goriških vprašanjih. Podočen kongres je v teh dneh tudi v Tržiču.

Razna obvestila

Pokrajinski odbor ANPI vabi vse bivše partizane s Peči, Rupe in Gabrij, da se udeležijo seje za ustanovitve sekcije ANPI na Peči. Sestanka bo danes, 3. marca ob 20. uri v gostilni «Pri Bajti» v Peči.

ZARADI NERAZUMEVANJA VLADE

ŽE DVA TEDNA TRAJA STAVKA ŠOLSKIH SLUG

Državni uslužbenci imajo znatno nižje plače od kolegov, ki jih plačujejo pokrajine ali občine - Stavka bo trajala do srede

Že dva tedna traja stavka šolskih slug in tudi upravnega osebja na šolah. Stavkajo državni uslužbenci, ker ni vlada ugodila njihovim sindikalnim zahtevam. To tudi, ker so plače podobnih kategorij, ki jih plačujejo občine ali pokrajine, znatno višje od državnih.

Šolski sistem je v Italiji zelo zapleten. Na italijanskem zavodu za trgovino, kjer se solajo knjigovodje in geometri, plačuje del osebja država, del pa pokrajinska uprava. Slednji imajo za podobno delo nekaj deset tisoč lir več mesečne plače kot sorodni državni uslužbenci. V teh dneh državni uslužbenci na tej šoli stavkajo, pokrajinski pa seveda ne.

Zaradi stavke je popolnoma paraliziran pouk na nekaterih italijanskih šolah.

V slovenskih šolah v Gorici pa pouk poteka redno. Na trgovski šoli v Ulici Vittorio Veneto ni došlo nihče od pomožnega osebja stavkal. Na klasičnem liceju je bila stavka prvi teden, sedaj so vsi redno na delu. Pouk je potekal redno, ker je občina poslala delavce, ki bi jutraj zakurili razrede. Uslužbenec učiteljica pa plačuje občina, zaradi česar se jih ta stavka ne tiče. V Ulici Raddaccio, kjer je nižja gimnazija, pa stavkajo štirje od skupno šestih šolskih slug. Kljub temu se pouk redno vrši. Stavka bo po sedanjih napovedih trajala do 7. t.m.

OKRAJNO SODIŠČE V GORICI

Goriški industrijec je na sodišču pretepel svojega bivšega odvetnika

Cherin je v obrambo navedel, da mu Pedroni ni hotel izročiti važnih dokumentov, ki so bili njegova last

V četrtek popoldne je bil pred okrajnim sodnikom v Gorici dr. Trampusom epilog pretepa, do katerega je prišlo dne 8. septembra lani, ko je goriški industrijec 58-

Pustni čas se s hitrimi koraki bliža torkovemu zaključku. Ni več pustnega vzdušja, ki smo ga bili vajeni še pred desetimi leti, ko so si plesi sledili drug za drugim, ko nisi mogel dobiti v plesni dvorani prostora. Običaji so se spremenili in danes so le v skoro zaprtem krogu, društveni plesi in večerje. Javnih plesov skoraj ni več, znameniti «ballo dei mattii» v dvorani UGG na pustni tork je šel v pozabo. Najvažnejši bo morda kmečki ples v isti dvorani v ponedeljek.

Plesni običaji v predpustu so se ohranili med tukašnjimi Slovenci. Poleg dijaškega plesa in štandreskega plesa športnega društva «Jugentina», ki sta že bila, so na vrsti še nekateri plesi prosvetnih društev.

Nocoj bo v Prosvetni dvorani ples, ki ga prireja številjansko prosvetno društvo «Brški grič», v torek zvečer prav tam ples v prireditvi doberdobskega prosvetnega društva «Jezero». V torek popoldne bo Slovenska prosvetna zveza priredila tradicionalno pustno rajanje za otroke. Prav tako v torek zvečer bo v Kulturnem domu v Sovodnjah pustni ples v prireditvi domačega prosvetnega društva.

Nocoj in v torek bo v goriški Prosvetni dvorani igral ansambel Bratov Arnold iz Zeleznikov, pri škofiji Loka. Sestavljajo ga štirje

bratje Arnold, pevec Slavko Krkož in radijska pevka Marta Stare. Lani 22. julija, ko je bila v Zeleznikih ljudska veselica, so Bratje Arnold povabili v goste člane prosvetnega društva «Oton Zupančič» iz Štandreza. Ti so tam nastopili z recitacijsko skupino in pevskim zborom. Na omenjeni veselici je sodelovala tudi folklorna skupina prosvetnega društva «Sovodnje». Takrat so izčili tudi miss Slovenije. Tudi letos, 21. julija, bo v Zeleznikih tako srečanje.

Da ti se vezi med rojaki iz Zeleznikov in zamejci utrdilo, so jih naša prosvetna društva povabila ob tej priložnosti v Gorico. Orkester bo igral v Prosvetni dvorani nocoj, v ponedeljek popoldne na otroški maskaradi in v ponedeljek zvečer.

Danes se poročita
MAGDA PRINCIC
iz Peve in
EUGEN FERFOLIA
iz Doberdoba. Mladoporočencema čestitajo člani pevskega zbora «Jezero» v Doberdoba.

Kino

Gorica
VERDI 17.15-22.00 «Cinque dita di violenza». L. Lieh in W. Ping. Barvni film. Mladini pod 14. letom prepovedano.

CORSO 16.30-22.00 «Biancaneve e i sette nani». Barvna risanka.

CENTRALE 17.15-21.30 «La morte arriva con la valigia bianca». B. Cosby in R. Culp. Barvni film.

MODERNISSIMO 17.00-22.00 «La vergine di Bali». C. Hardison in H. Polito. Barvni film. Mladini pod 18. letom prepovedano.

VITTORIA 17.15-22.00 «Conoscenza carale di Christa, ragazza danese». B. Towe in L. Greyn. Barvni film. Mladini pod 18. letom prepovedano.

Tržiš
AZZURRO 17.30 «Metti lo diavolo tuo, ne lo mio inferno». Barvni film.

EXCELSIOR 16.00 «La morte accarezza a mezzanotte». Barvni film.

PRINCIPE 17.30 «I nuovi centurioni». Barvni film.

Nova Gorica
SOCA «Volk samotar», jugoslovanski barvni film — ob 18. in 20.

SVOBODA «Mehika v plamenih», mehiški barvni film — ob 18. in 20.

DESKLE «Vdova Couderc», francoski barvni film — ob 19.30.

RENCE «Sestane z nečastnima», ameriški barvni film — ob 15.30 in 19.30.

PRVACINA Prosto.

SEMPAS «Letijo žerjavci», sovjetski barvni film — ob 20.

KANAL «Marija Stewart», ruski barvni film — ob 16. in 20.

DEZURNA LEKARNA V GORICI
Danes ves dan in ponoči je dežurna lekarna Villa S. Giusto, Korzo Italija 244, tel. 83536.

Iz goriškega matičnega urada

ROJSTVA: Emanuele Zampar, Andrea Bellamin, Andrea Mania, Gabriele Fabris, Alessandra Carli.

SMRTI: mehanik 53-letni Avgust Sirk, gospodinja 92-letna Agnese Princič vd. Fiegl, gospodinja 78-letna Luigia Martinis vd. Brumat, gospodinja 71-letna Anna Furlan por. Mezzorana.

del, je zapadel zadnji rok za vrnite dokumenta, s katerim naj bi Cherin dokazal, da mu družabnik Brusegan dolguje 360.000 lir in da mu družba dolguje še za dobavo bencina, mu Pedroni tega ni vrnil in tudi ni nameraval vrniti. Prav to je bil vzrok, da se je Cherin večkrat zahteval tudi s prireditvijo, ki je prešel v tabor njegovih nasprotnikov.

Pri četrtkovni razpravi Pedroni ni bil prisoten in ga je zastopal odv. Pascoli, ki je po zaslišanju prič in obtožbenca predlagal za Cherina primerno kazen. Tožilec odv. Maniaco je predlagal za Cherina 4 mesece zapore zaradi fizičnega napada in 10.000 lir globe zaradi groženj.

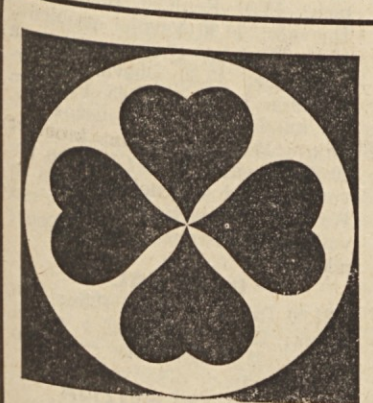
Obtožbenca zagovornika Graziano in Cuccagna sta skušala dokazati, da je odvetnik Pedroni s svojim obnašanjem Cherina izval in da ga je ta napadel v samobrambi, saj bi po Pedronijevi krivdi, ker ni Cherinu izročil zahtevanih dokumentov, moral ta izbiti pravdo s podjetjem in iti celo iz svojega stanovanja s sodnim izgonom. Zato sta predlagala naj sodnik to upošteva in naj obtožbenca oprosti.

Po daljšem posvetu in premisleku pa je sodnik dr. Trampus spoznal obtožbenca za krivega ter ga je obsodil na 3 mesece zapore zaradi groženj ter na plačilo sodnih stroškov. Obenem bo moral Cherin plačati odškodnino civilni stranki Pedroniju ter še 100 tisoč lir za njegove sodne stroške.

I. M.

Zborovanje upokojencev telefonskega podjetja

Sindikalno združenje upokojencev telefonske službe vabi svoje člane na zborovanje, ki bo danes ob 10. uri na sedežu delavske zbornice v Ul. Pondeares 8, kjer jim bodo sindikalisti obrazložili položaj, ki je nastal po sklepu zaklad-

PAPIRNATA DETELJICA

Pet knjig za likovno vzgojo otroka: pet vodičev za oblikovanje papirja, kartona, lepenke, blaga, vrvi, rafije, lesa, plute, žice, za risanje, za izdelovanje mozaikov, vrezovanje in modeliranje.

Pet bogatih barvnih knjig, ki naj oblikujejo okus in spodbujajo ustvarjalnost otroka od četrtega do petnajstega leta.

MLADINSKA KNJIGA. Strani 880.

Tržaška knjigarna

TRST - Ul. sv. Franciška 20
Telefon 61-792

Vietnamski delegati na govornem odru pred tržisko ladjedelnico

(Foto Raspar)

NOVOST NA KNJIŽNI POLICI

Aleksander Solženicin:

AVGUST ŠTIRINAJSTEGA

Roman Nobelovega nagradjenca o hudem porazu carske vojske v samem začetku prve svetovne vojne pri Mazurskih jezerih

Pri Mladinski knjigi v Ljubljani je izšel v slovenskem prevodu roman Nobelovega nagradjenca Aleksandra Solženicina **AVGUST ŠTIRINAJSTEGA**. Gre za roman, ki naj predstavlja začetek bodočega velikega opusa, ki naj bi ga pisatelj napisal, za roman, ki pa vendar obsega že dve knjigi. V slovensko ga je prevedel Janko Moder, opremil pa Dušan Osredkar.

Neki visok predstavnik ruske emigracije na Zahodu je po tem, ko je prebral Solženicinov roman, posebej začetku prve svetovne vojne — od tod tudi naslov romana —, presenečeno dejal, da pisatelj kritizira in napada carsko rusko vojsko in tedanje državo. Zanimivo. Kakor napadajo danes Sovjeti Solženicina zaradi

njegovih knjig, zlasti zaradi Prvega kroga, in ga žigosajo, da polvarja sovjetsko stvarnost, tako tudi ostanki predvojne carskega režima kritizirajo pisatelja, ki je s svojim zgodovinskim romanom posegel v svet predvojnega Rusije.

Pisatelj, očitno, ostaja zvest svoji poti, svojemu prepričanju in je zato kot zaključni motto svojega romana napisal: «Nesrečnica se ni z nami začela, pa se z nami tudi končala ne bo». Vendar pa nas ob tem vseeno preseneča, da je bil roman v Sovjetski zvezi prepovedan in da je bila onemogočena njegova originalna izdaja v domovini. Kajti najbrž razen nekaj misli in traktatov, ki jih pisatelj vpleta v svoj sicer zgodovinski tekst in ki veljajo tako za danes kot za včeraj, ni v tem romanu dosti spotalitijskega. Zato moramo ne glede na glasove okrog Solženicina in ne glede na prepoved in kritike tega romana, vzeti roman **AVGUST ŠTIRINAJSTEGA**, takega kot je. Kot literarno umetniško stvaritev sodobnega pisatelja, ki je hotel v literarni obliki razkriti dogajanja okrog ruskega poraza v prvi svetovni vojni in tok dogodkov, ki so temu porazu sledili.

O svojem romanu je pisatelj v spletni besedi zato napisal, da knjiga ni mogla biti natisnjena v domovini zaradi nasprotovanja cenzure, česar normalna človeška pamet ne more razumeti. Pove pa tudi, da se mu je ideja za roman rodila že leta 1936, ko je končal srednjo šolo in da je to idejo vsekolikoz nosil v sebi. Napisati roman o prvi svetovni vojni je pojmoval kot poglavitni cilj svojega življenja. Z drugimi deli se je ukvarjal samo zaradi posebnih dogodkov v svojem življenju, drugače pa je bil zbiratelj gradiva samo za to zamisel. Zamisel je zdaj uresničena, čeprav naj bi se pisatelj nadaljeval, saj predstavlja zdaj izšli knjigi samo prvi del obširnega pripovednega teksta.

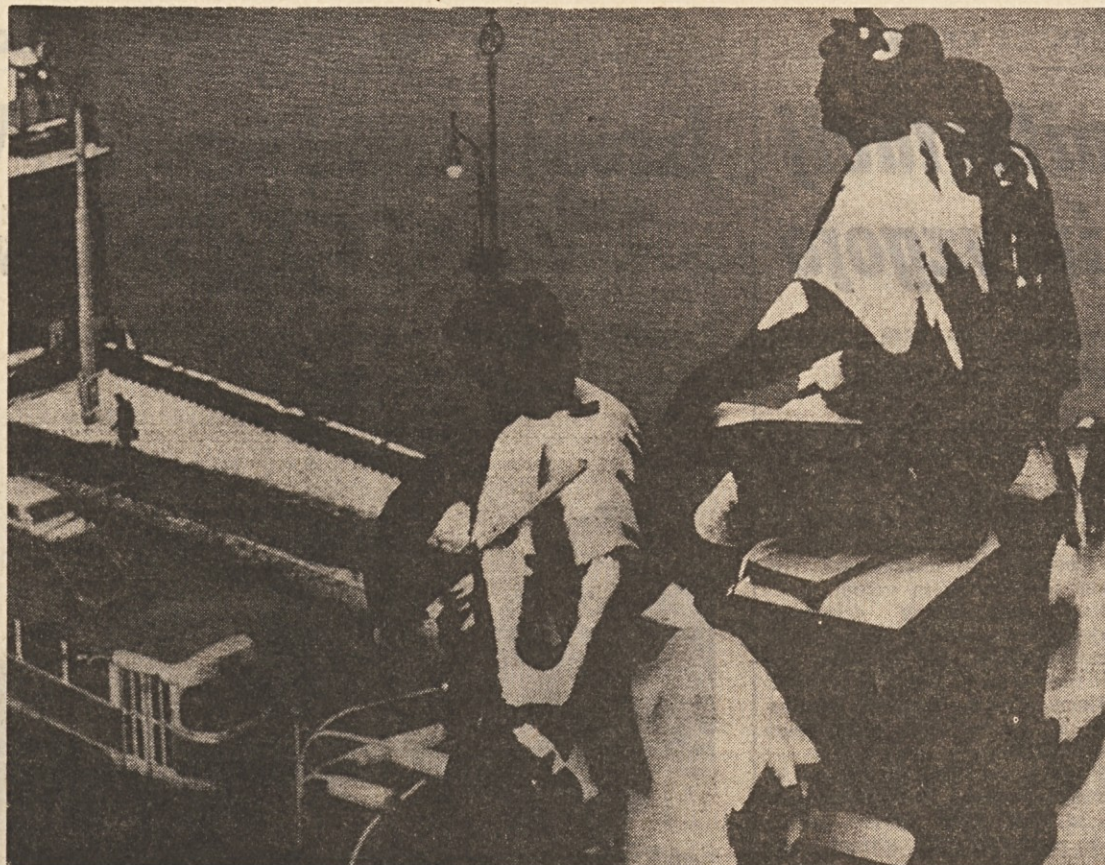
Kot pove že naslov romana, obravnava pisatelj dogodke ob začetku prve svetovne vojne, ko je ruska vojska na zahodnem, nemškem bojišču doživela v Vzhodni Prusiji svoj največji poraz. Ta poraz je bil usoden za ves potek druge svetovne vojne, ki bi se morda lahko drugače končala prav na tem odseku fronte. Pisatelj je šel, da bi s prikazom vojaških dogodkov in njih analizo, s prikazom ravnanja odgovornih oseb in poguma preprostih vojakov, raziskal vzroke poraza in ugotovil posledice. V enem izmed ugodnih razmišljanj je v romanu Solženicin zapisal, da je prvi ruski poraz doletel in nakazal ton vsemu poteku vojne za Rusijo: kakor se je začela prva bitka, še preden so zbrali svojo moč, tako se jim tudi pozneje ni nikoli več posrečilo, da bi jo zbrali.

Taka je torej tudi vsebina tega zgodovinskega romana, v katerem se srečamo torej z zgodovinskimi dogodki in osebnostmi tedanjega ruskega vojaškega stroja, ki je zaključil poraz.

Seveda bi bilo napačno smatrati, da je Solženicinov roman pisateljevo filozofsko razmišljanje o dogodkih prve svetovne vojne. Solženicin se nam v knjigi pokaže kot izrazit pripovednik, kot širok epik, v smislu najboljših pisateljev ruske literature, Tolstoj, Solohov, Dostojevski. Solženicin se je v tem delu umaknil v preteklost, namesto sodobne angažirane prizadevnosti, namesto ozračja morale in etike, je stopil v ospredje njegova epska širina. In tako spremljamo skozi roman podrobno pripravo na dogajanje na fronti, med vojniki in predvsem generali, deloma pa tudi.

S. Ru.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Zimski motiv iz stare Prage

GOVORICE IN TVEZENJA PRED ZAČETKOM V SANREMU

Festival italijanske popevke je hkrati festival milijard

Izloženi pevci se tolažijo na razne načine - Razna opravljjanja so privedla že do prijav sodišču - S. Endrigo in Mina med prvimi, Celentanova pesem dokaj daleč

SANREMO, 2. — Čez nekaj dni bi se moralo zginiti okoli televizorjev nekaj milijonov Italijanov. Pa ne bo tako. Vsaj prva dva dni ne, kajti vodstvo Ital. TV je sklenilo, da bodo letošnji festival italijanske popevke v Sanremu prenašali po televiziji že zadnji dan, torej 8. marca zvečer. Ostala dva dni pa bo le radijski prenos in bo prireditev vodila Gabriela Farinon. Le v soboto zvečer ji bo prisloilo na pomoč tudi Mike Bongiorno. Sicer pa v trenutku, ko se bele-

žimo, ni niti gotovo, če bo Farinonova vodila prva dva večera ali ne. Naj bo kakor koli, prva dva večera bodo milijoni Italijanov sledili najbolj popularni popevkarški prireditvi v Evropi po radiu.

Ce se je letos ta prireditev nekoliko zrednicirala, se niso zanikale spletke okoli nje. Nasprotno, še več jih je kot druga leta in na vrsti so tudi sodni procesi, kajti neke užaljene veličine so tožile del tiska, da se je žaljivo izražal o njih in o festivalu. To pa je tudi povsem razumljivo. Festival popevke v Sanremu ni preprosto festival več ali manj lepih popevk, pač pa je hkrati in predvsem festival milijonov in milijard. Zaradi tega je sleherna poteza, včasih celo beseda hudo tvegana, pa čeprav slovenski pregovor pravi, da beseda ni konj.

Kakor vedo v tukajšnjih obveščenih krogih povedati, se vršijo na raznih ravneh pritiski v desno in levo in v zavedo samo je posegel tudi tukajšnji župan Parise, medtem ko skuša umetniki zadovoljiti vse, nekako v smislu pregovora, da naj bi bil volk sit koza pa naj bi se nadalje živila. Razumemo ga, kajti nezadovoljstva je že sedaj veliko, številni žolčni izločenci pevci pa bi znali napraviti še kaj hujskega, kajti z ljubljenci množice se ni šaljiti, pa čeprav nekatere teh zagotavljajo, da jim

ni prav nič mari, da jih je izbirna komisija izločila. Znanja pevka lahke glasbe Nada na primer zatrjuje, da je nastop v Sanremu praktično hazard in da je izločitev ne moči, ker se sedaj bolj posveča novi karieri, filmski umetnosti. Tudi Lucio Dalla ni kdove kako razburjen. Žal mu je le za to, ker bi bil z nastopom v Sanremu napravil malo reklame svoji novi plošči, iz katere je tudi vzel popevko za Sanremo, ki pa je po njegovem zelo dobra pesem. Še bolj kot to pa ga je presenetilo dejstvo, da sta bila izločena znana pevca, če omenjena Nada, in pa Gianni Narzaro, torej pevca, ki prav gotovo nista novince in sta imela izbrane pesmi dobrih skladateljev. Gianni Narzaro pa računa, da se bo opomogel na festivalu «Plošča za poletje», pa čeprav hkrati poudarja, da ni pričakoval izločitve in da sta bila tudi Mattone in Califano, avtorja njegove pesmi, močno prizadeta. Little Tony pa se tolaži s turnejo po ZDA, kjer da bo ostal vse do srede junija. Tudi njemu bo verjetno prišel prav festival, na katerega se zanaša Gianni Narzaro. Little Tony se bo pač vrnil na festival «Plošča za poletje», do tedaj pa bo ziral aplavze in dolarje po ZDA.

Kako to, da so tokrat bili izločeni pevci, kakršni so že omenjeni štirje? O tem se veliko razpravlja in govori, hkrati pa se poudarja, da je prodorlo do festivala nekaj razmeroma mladih in celo se popolnoma neznanih pevcev. Med najbolj znanimi pevci, ki pridejo v Sanremo, so Milva, Sergio Endrigo, ansambel «Carnelli», kvartet Ricchi e Poveri, nadalje Peppino Gagliardi, Peppino di Capri, Lara St. Paul, Donatello, Cinquetti, Identici, Leali, Celentano, pa še Wess in Dori Ghezzi ter ansambel Pop Tops.

Manj znani so naslednji popevkari: Remigi, Vecchioni, Balistreri, Balsamo, Lolita, Magli Sant'Agata, Lionello, ansambel Jet in Christian De Sica, sin znanega filmskega režiserja in igralca, ki se ga starejša generacija spominja tudi kot pevca v dokaj osladnem filmu, v katerem je pel nekoč zelo popularno «Parlami d'amore, Maria».

Končno preostane še več ali manj neznani pevci in sicer Alberto Feri, Gilda Giuliani, Bassano, Alessandro, Druppi, Carmen Amato ter ansambel Figlie del vento in Mucedades.

Ko smo tako našli posamezne pevce in ansamble, ki se bodo preizkusili v Sanremu, smo ugotovili, da manjkajo zelo znana imena. Štiri smo že našli in sicer Lucia Dalla, Narzaro in Little Tonya, toda manjkajo tudi Rita Pavone, Fontana, vedno neznana ali bolje slabokrvna Carmen Villani, najpogostejši na festivalu, Donatello, Ali Bano, Marisa Sannia, Don Backy in drugi, ki so že več let peli in se uveljavljali v Sanremu.

Sedaj, ko smo našli kandidata za Sanremo, in glavne izbožence, bomo navedli tudi tiste pesmi, ki jih je izbirna komisija ocenila kot najboljše. Predolgo bi bilo naštevati vseh 32 pesmi, dovolj bo nekaj prvih, nekatere najbolj ocenjenih, pa čeprav s tem še ni rečeno, da bodo prav te pesmi zasedle prva mesta. Izbirna komisija je najbolje ocenila pesem «Da troppo tempo», s katero bo nastopila Milva in ki jo sestavila Albertelli in Comolotto. Pesem je dobila 19 točk, pa prav toliko, kolikor je dobila tudi pesem Sergia Endriga «Elisa, Elisa». 19 točk je dobila nadalje Vecchionijska «L'uomo che si gioca il cielo a dadi», isto število točk je dobila Balistrerijeva popevka «Terra che non senti», nadalje Bigazzi - Ca-

M. B.

V FILMSKIH KROŽKIH

Robert Bresson:

«Une femme douce»

«Une femme douce» (Čisti bella, 1969) je čistična delo francoskega režiserja Roberta Bressona, posneto po povesti Dostojevskega. V Bressonovih filmih nimamo posebej povezave filma z njegovimi literarnimi elementi (predvsem igralci o osebah); Bressonova mizika ni toliko hladno prikazanih dogajanj, temveč mizika ustvarja delo filma — realnosti. Preostaja le ljubezen do filmske forme, katere se dosledno s predpostavkami razvija v formalizem.

Avtor ima seveda vso pravico, da prikazuje hladno realnost. Še več, ima pravico, da poudarja lastno omejenost v zmožnosti prikazovanja realnosti; lahko sili gledalec k temu, da išče v filmu «drugi nivo» preko zunanje mrzline. A vse to ima smisel, kolikor zasledimo dejanski, iskreni poskus prevajanja «drugače nivoja» v filmsko obliko.

To uspe npr. Buñuelu ali Busterju Keatonu. V Bressonovih filmih pa so igralce zasedbe povsem nepomembne; ne vem, zakaj bi nas morale zanimati njegove osebe, ne vem, zakaj bi morali iskati zanimivosti in pristne, naturalne prirove in osebah, ki nimajo nobenega odnosa s filmsko zgodbo in s filmsko realizacijo. Toda pojmovanje igralске zasedbe, ki ga najdemo tudi v delih Jean - Marie Strauba, bi moralo privedi do logičnih zaključkov, da so najzanimivejši filmi v številnih plažastih proizvodih; kajti prav v teh je odnos med elementi, ki stopajo v filmsko delo, najbolj «spontani», torej v teh bi morali iskati zanimivosti v značajih. Film, osebe itd. pa nas lahko res zanimajo, kolikor v njih zasledimo prakso, dialektični odnos med «predfilmskim» in «filmskim» elementi; le tedaj so spontane prirove spontane in ne predpostavljene. V Bressonovem filmu pa nas ne more zanimati niti lepota, protagonistke Dominique Sanda, ki je Bresson odkril in ki smo jo potem videli in cenili v raznih filmih.

Bob Kelljan:

«The Return

of Count Yorga»

Kinematograf Radio je organiziral dolgo serijo grozljivk, med katerimi je bilo nekaj starih filmov, ki jih dolgo nismo imeli prilike videti. Predstavil je tudi premieri menda filipinskega «sez-horror» filma Richarda Breena «Korang la terrificante bestia umana» in japonskega sadističnega filma Terua Isija «I piaceri della tortura», katerih smo videli le reklama predfilma.

Ocenili pa nameravamo predstavljati ameriški film Boba Kelljana «The Return of Count Yorga» (Vampire story, 1971), nadaljevanje filma istega režiserja, «Yorga il vampiro» s istim protagonistom Robertom Quarryjem; ta film smo že pozitivno ocenili. Tudi novi film je zanimiv. Danes so redke grozljivke s tako atmosfero silo. Kelljan je precej skeptičen do obravnavanih tem (od tod ironija), hkrati pa se zaveda utemeljenosti občutka strahu, kar je že veljalo za Polanski v filmu «Per favore non mordermi sul collo» in za Michaela Reevesa v filmu «Il lago di Satana». Pri tem si Kelljan pomaga tudi z motivom «zombijev», živečih - mrtvih, ki smo ga zasledili v drugi novejši ameriški grozljivki, Georga A. Romera «La notte dei morti viventi».

Čeprav nimamo pred sabo v celoti uspeha filma, ga vendar lahko posvemo celotno zaradi fine, ki jo prikazujejo negotove in strašne atmosfere. Poleg tega so nekateri odlomki res hvalavredni:

montažna povezava treh sekvenc, ko vidimo prejo krosova, ki ga ugrabljeno dekle zavrne, potem krosova, ki sedi in poslušata petje v lokalu, končno se krosova, ki napade (v «ralentiju») par na bariki, vnese v vampiristični žanr novo varianto njegove bistvene teme (o kateri je že pisala Ornela Volta v svoji zanimivi in zabavni monografiji), ki je pač želja po uveljavitvi erotične sile.

Richard Fleischer:

«The New Centurions»

Spet ameriški film o policiji. Tudi Richarda Fleischera film «The New Centurions» (I nuovi centurioni, 1972) bi se zdel na prvi pogled reakcionaren. Toda, kot drugi ameriški filmi o policiji, je dovolj dialektičen v prikazovanju nasilja policije, da mu ne moremo očiti jasne soudeležbe.

Film je zanimiv, a ne uspel. Po našem je precej razdora med tem brutalnega policijskega nasilja, ki jo dosti bolj obravnava Donald Siegel, in temo iskanja nekega trdnega človeškega odnosa, ki se pojavi predvsem pri koncu in ki je dosti bližja Fleischeru (pomislimo le na «L'ultima fuga», o katerem je za nami pisala naklonjena le francoska revija «Positif»). Neuspeh dveh motivov privede film k abstraktnosti. Vendar lahko cenimo v njem interpretacijo Georga C. Scotta, s katerim igrajo še Stacy Keach (nova zvezda ameriškega filma), Scott Wilson in Rosalind Cash.

Herbert Ross:

«Play

It Again, Sam»

Woody Allen je novo odkril ameriškega komičnega filma.

O njegovem «Bananas» smo že pisali; sedaj je izšel tudi njegov prvi film «Prendi i soldi e scappi», medtem ko je Allen že zbiral nov film. Ta «Play It Again, Sam» (Provaci ancora, Sam, 1972) je film, katerega je Woody Allen protagonist in scenarist (po lastni gledališki komediji), režijo pa je podpisal Herbert Ross.

Woody Allen se ni zeli komik. Manjka mu razvoj o značaju, globina v komični sili, finesa v režiji. A je vendar komik, ki zabava; in to je danes redko. Pojav. Njegova komičnost temelji predvsem na besednih dvopitih, ki so pa vedno postavljeni v neko vizualno situacijo. To je torej film, ki ga radi gledamo. Poleg Allen nastopajo Diane Keaton, Tony Roberts, zvezda «underground» filma Viva ter v prizoru iz filma «Casablanca» (katerega je to parodija) Humphrey Bogart in Ingrid Bergman.

SERGIJ GRMEK

MOSKVA, 2. — V neki zelo odročni sibirski vasi so strokovnjaki iz Novosibirsk odkrili srbsko knjigo, ki izhaja iz 16. stoletja in ki je bila tiskana v Benetkah. Gre za knjigo z naslovom «Zbornik obitaj», ki izhaja iz samostana Bečani. Ta samostan je bil v srednjem veku pomembno kulturno središče. Knjiga pa je bila tiskana v rokopisu, ki je prišel iz srbskega samostana.

Ni znano, kako je to delo prišlo v Sibirijo, tja daleč do Novosibirsk. V Sovjetski znanstveniki, ki so delo odkrili, trdijo, da gre za knjigo izrednega jezikovnega pomena, hkrati pa za dragocen vir podatkov o stikih med slovenskimi narodi v tednji dobi.

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

Štirje ikonoklasti v palači Vivante

Obisk razstave v palači Vivante, kjer so se predstavili Claudio Massini, Roberto Vidali, Antonio Sofianopulo in Franco Ule, je odkritje, ki prikazuje porajanje novih sil v tržaški likovni umetnosti. To posebej velja za prva dva. Sicer pa so ti mladi «ikonoklasti», kakor zanje pravijo lepaki, rusiči tiste razstave podob, v katerih ne vidijo pogojev za nadaljnji razvoj umetnosti.

Massini stremi za tem, da bi tako v slikah, kakor v plastikah izrazil sodobno človeštvo, ki je že zasušeno in konsumistično družbi in instrumentalizirano v sodobni zmešnjavi, iz katere zaman išče poti, ker ga bo nadomestil rod robotov. Toda ti stroji bodo, kot meni Massini, na svoji razvojni poti počlovečenja ponavljali vse človeške zahode od vojne pa do samouničenja.

Claudio Massini je odličen risar jasne črtnosti, s katere tehnični videzom premic in krivulj podaja v belem na črnem ozadju fantastično hibridnost človeka - stroja ali bolje stroja - človeka, katerega probleme uspešno ponazarja v načinu Velikovčeve eksplozivnosti zasnove, v grafkah pa uporablja celo eksplozivno smodniko. Massini je prav gotovo umetnik, ki veliko obeta, tržaškemu slikarstvu, posebno, ker je šel na začetku poti, šele učenec umetniške šole Nordio. Vidali, ki je star 20 let, je v oljnih slikarstvu samouk, hkrati pa razpolaga že z mojstrsko spretnostjo, ki se kaže v vseh njegovih platnih, v katerih podaja žalostne prihode bodočih velemest in narave, ki jo je uničil izbruh civilizacije. Zato je Vidali nujno v oblikah nadstvarjen. Tu so npr. posastni ostanki kovinskih stolpov, ki jih je kot stara debla izžrl čas.

In med temi kovinskimi stolpi tavajo naši goli in apatični potomci. Ti pretresljivi opomini imajo zares močan emotivni naboj. Trohico upanja zasledimo v sliki njegove Adama in Eve, iz katerih naj bi izšlo novo prevojevanje grafični listi Antonio Sofianopulo, kjer izstopajo svojstvene oblike nekakšnih čudnih ujed, ki pa so le pretveza za učinkovito črtno igro. Franco Ule pa je s sodelovanjem Massinija naslikal nekaj kolektivno zasnovanih olj in sicer portrete «mesnatih mumij» in kontemplacij večnosti.

M. B.

Horoskop

OVEN (do 21.3. do 20.4.) Jutranji spori s sodelavci. Dobre lastnosti se bodo same uveljavile. Pisarni s prijetnimi novicami. BIK (od 21.4. do 20.5.) Prehodne finančne težave, toda sledilo bo sijajno obdobje. Drobna prijetna zaupanja. Srečne večerne ure. DVOLJČKA (od 21.5. do 22.6.) Možno priznanje za opraveno delo. Sijajni rešitev za opraveno delo. RAK (od 22.6. do 22.7.) Presejitev tveganj vas lahko odvrne od napak. Realizacija nekega načrta. Ljubezenski odnosi zadovoljivi. LEV (od 22.7. do 22.8.) Zanimivi predlogi, vredni premisleka. Dobra delovna razpoloženja zaradi moralne opore ljubljene osebe. DEVICA (od 22.8. do 22.9.) Težave se oddoljujejo. Potrpežljivost je najboljši izhod iz trenutkov sentimentalnih zadreg. TEHNIKA (od 22.9. do 23.10.) V

V galeriji Cartesius so sprejeli v goste zanimivo slikarico Lucia Pescador, ki sicer počuje na umetniškem liceju Brera v Milanu. Čeprav mlada umetnica nastopa samo šele sedem let, navaja katalog, ki je izšel ob tej priložnosti, že celo dolgo vrsto skupinskih in osebnih razstav, hkrati pa tudi več nagrad, ki jih je umetnica dobila ob raznih priložnostih. Lucia Pescador je torej zelo delavna in izrazit novator. Odnos njene posebnosti oziroma posebnosti njenega likovnega snovanja, ki v hladni jasnosti znanstvenega videza prikazuje podoba dobro zrcali podoba naše dobe z izraz-

zitiimi potezami tehnične civilizacije. Te njene slike se namreč na prvi pogled zdeli kot nekakšni natančni diagrami ali grafiki z dragocennimi podatki. Če pa si ta njena dela ogledamo ob blizu, spoznamo, da kar prekipajo svojoestvo pesniškega nastroja, kajti slikarčina domišljija se sprošča do brezemernega neba, kjer razmotirata razna dogajanja v velikih globinah ozračja, kjer se razbohiti celo do presenetljivega napovedovanja poleta ptic nad nekim krajem v določenem dnevu bližnje bodočnosti. Daje pa umetnica pri tem prednost formiranj oblikov, Barvnost slik je zato nujno modrikasto hladna, vendar ognjeno zažari, ko umetnica posveča svojo nenavadno pozornost razglabljanju o strel in mavrici. Vendar pa Lucia Pescador popestruje svoje slike tako, da na spodnjem robu nabarava zaporedje štrikotnikov v vseh tonih vseh v slikah vesebovskih barv oziroma njihovih odtenkov, torej na način, ki ga včasih srečujemo na robu večbarvnih ofsetnih tiskov.

Slike so potemtakem namišljene vremenoslovsko, pri daljšem opazovanju pa se nam spreminijo v svojevrstno poetiko, polno ganljive hrepenenja po svežem zraku, hrepenenja, ki ga kaže vsakdo, ki je zaradi razmer primaran živeti o zadušljivem ozračju vele-mesta, kakršni je Milano, kjer Pescadorjeva živi. To še močnejše občutimo ob prebiranju tehnično izrisanih naslovov kot so na primer «Hipozeza barv za poletno enakonočje 21.6.1973 na nebu otoka Paga», torej dalmatinskega otoka sredi čiste sinjine neba in morja.

M. B.

Milančanka Pescador v galeriji Cartesius

Radio Vele

SOBOTA, 3. MARCA 1973

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.05 Jutranja glasba; 11.35 Iz tedenskih sporov; 13.30 Glasba po željah; 15.45 Oddaja za avtomobiliste; 17.00 Program za mladino; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Baritonist Claudio Strudhoff; 18.45 Orkestri; 19.10 V PD Sovodnje; 19.45 Zborovske petje; 20.00 Sport; 20.50 Slov. skladatelji Anton Foerster (radijska igra); 22.00 Popevke.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30, 20.30 Poročila; 6.15 Jutranja glasba; 8.00 Glasba za dobro jutro; 9.00 Dunajska glasba; 10.00 Folkloristični motivi; 11.15 Pevski ansambel; 11.45 Orkester Camporese; 12.00 Glasba po željah; 14.00 E. Sequi; «Col naso all'aria»; 14.15 Plošče; 14.35 Juke box; 15.00 V studiu 04; 16.40 Pevski lahke glasbe; 17.00 Za konec tedna; 17.45 Primorska in njene ljudje; 18.00 Progressiva glasba; 19.00 Zapoimo in zaigramo; 19.30 Prenos RL; 20.00 Večer v glasbi; 22.35 Plesna glasba.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 7.10 Jutranja glasba; 8.30 Popevke; 9.15 Vi in jaz; 10.00 Posebna reportaža; 13.15 Preizkusajo se dilatanti; 14.10 Saljapin ob 100-letnici rojstva; 15.10 Oddaja za bolnike; 15.45 Veliki variete; 17.05 Izrebanje loterije; 17.10 Beaumarchais: «Il matrimonio di

Figaro»; 19.30 Kronike Juga; 20.55 Lahka glasba; 21.30 Jazz.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 15.30, 19.30 Poročila; 7.40 D. Moretti in ansambel Gens; 8.14 Triste motivi; 8.40 Stara glasba; 9.35 Strnjena komedija; 10.05 Pesem za vsakogar; 11.35 Kolesa in motorji; 11.50 Zborovske petje; 12.40 Ital. popevke; 13.50 Kako in zakaj?; 15.00 Poje Claudio Villa; 15.40 Opravljalci; 17.25 Izrebanje loterije; 17.30 Posebna reportaža; 17.45 Ping pong; 20.10 Donizettijeva opera «Ljubavni napoj»; 22.43 Lahka glasba.

III. PROGRAM

10.00 Koncert; 11.40 Ital. glasba; 13.30 Vevrove skladbe; 17.15 Brez naslova; 17.45 Lahka glasba; 18.15 Gospodarska rubrika; 18.30 O vznostnosti; 19.15 Koncert.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.30 Poročila; 6.50 Na današnji dan; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Pionirski tednik; 9.35 Kitara v ritmu; 10.20 Pri vas doma; 12.10 Adamič - Cipci: «Otroška suita»; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Po domače; 13.30 Priporočajo vam...; 14.10 S pesmijo po Jugoslaviji; 15.40 Naši operni pevci; 16.00 «Vrtljak»; 16.40 S knjižnega trga; 17.10 Z ansambelom Booker; 18.00 Aktualnosti; 18.15 Dobimo se ob isti uri; 18.45 Naš gost; 19.00 Lahko noch, otroci!; 19.15 Ansambel B. Kovačiča; 20.00 Spozna-

vajno svet; 21.15 Za prijetno razvedrilno; 22.20 Oddaja za izseljence; 23.05 S pesmijo v novi teden.

ITAL. TELEVIIZIA

9.30 Šola; 12.30 Poljudna znanost; 13.00 Komični filmi; 13.30 Dnevnik; 14.30 Vzgojni problemi; 15.15 TV šola; 17.00 Program za najmlajše; 17.30 Dnevnik in iznajdbe loterije; 17.45 Program za mladino; 19.35 Naborna oddaja; 19.50 Sport in kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Glasbeno govorilo; 22.00 Predvneti v vorni spored; 22.15 Predvalterjem Chiarjem; 22.15 Predvalterjem Chiarjem; 22.15 Predvalterjem Chiarjem; 22.15 Predvalterjem Chiarjem.

II. KANAL

21.00 Dnevnik; 21.20 Film: Trikotnik; 22.30 Teden dni v parlamentu; 22.55 Svetovno prvenstvo v umetnostnem drsanju.

JUG. TELEVIIZIA

9.35 in 11.00 TV v šoli; 16.30 Kosarka: Borac - Beograd; 18.00 Obzornik; 18.15 Maroško — film; 18.50 Filmska burleska; 19.15 Humor; 19.45 Risanka; 20.00 23.50 TV dnevnik; 20.15 TV barometer; 20.30 Festival zabavnih melodij; 21.40 Arsene Lupin; 22.30 Svetovno prvenstvo v umetnostnem drsanju; 23.30 TV kaizpot.

KOPRSKA BARVNA TV

16.30 Kosarka — Rabotnički - Jugoplastika; 19.45 Poje Marijana Deržaj; 20.15 Poročila; 20.30 Opatja 73 — Prenos festivala popevke; 21.30 Svetovno prvenstvo v umetnostnem drsanju.

V senci tankov

Ponele čilškega generala Carlosa Pratsa, naj vojska v petek prevzame nadzor v deželi, da bi parlamentarne volitve potekale brez incidentov, je po svoje v nasprotju z nedavno sklenjenim »gentlemanskim«
sporazumom med vlado in vodji vseh političnih strank. Po tem sporazumu naj bi se namreč prenehalo »masilje in sovražnost«, ki je v ostrem političnem predobitnem boju pripeljalo do številnih, tudi fizičnih spopadov, napadov na sedeže strank ter aretacij. Vojska bo, kot sedaj sporočajo tiskovne agencije, ta teden zaveza vse strateške točke v državi, sedeže političnih strank, gospodarske objekte; iz kasarn bodo šli čilski vojaki na ulice in prevzeli v roke vse niti tujcev. Kot da »gentlemanski«
sporazumi ne jamči mirnega poteka volitev, napovedanih za 4. marec, bo drugič v kratkem obdobju vojska, ki je v Čilu tradicionalni varuh ustavnosti, jamčila vladati status quo. Prvic je bilo to ob Allendejni turneji v nekatere latinskoameriške države, OZN in Sovjetsko zvezo, ko je nadomeščal novi notranji minister in hkrati poveljnik čilške vojske general Prats. V ZDA solan vojak, več 57.000 glave, ne preveč dobro opremljene armade. Malo pred Allendejno odhodom na pot je Prats s tanki in groženjami zadušil stanovno gibanje, ki se je navedlo hvalilo pri skrajni desnici, bilo pa je tudi izraz teškega notranjega položaja, splošne ga pomanjkanja, ki je mejilo že na lakoto v deželi. Takrat se je pokazala generalova roka kot izredno tehtno izbrano orožje vlade. Tokrat prihaja Prats na ulice že drugič. Štiri in pol milijonov Čilencev, med njimi 800.000 novim volivcem, ki se bodo odločali med koalicio Narodne enotnosti ter v demokratsko konfederacijo združeno opozicijo, bo vojska jamčila, da slobodno volijo v senci batalionov. Menijo, da se ti batalioni utegnejo usmeriti proti vsakega, ki bi kršil ustavnost, tudi zoper Allendeja, če bi bilo to potrebno. Senca tankov nad volitvami torej ni nikakršna grožnja, vsaj za sedaj ne. Vsaj do tiste točke ne, ko bi vojska začela sama razmišljati o svoji moči in morebitni drugični vlogi.

P. BRESČAK

„Zen Min Zi Bao“ — o Marku Polu!

Svojevrstni razvoj kitajskega tiska — Prostor dobiva — o Marku Polu!

PEKING, marca — Letošnje slovesnosti ob največjem kitajskem tradicionalnem prazniku — »spomladanskem festivalu«
so se za prebivalce jugozahodnega Sečua tragično končale. V okraju Kantaza v osrednji Kitajski je na zadnji dan proslav, na 6. februarja popoldne izbruhnil potres 7,9 stopnje. Hiše so se podirale in ruševine so zasule ceste in vse, kar je bilo živega na njih. Pekinški tisk je na prvih straneh poročal o tem potresu. Številki niso omenjali, a kot so sporočili, je bilo tudi veliko človeških žrtev, poginule živine in druge škode.

To poročilo kaže tudi na svojevrstni razvoj kitajskega tiska, ki ga je opaziti v zadnjih letih. Ko je pred petimi leti tajfun zajel južne predelne obalne pokrajine Fukien, v osrednjih časopisih niso objavili o tem niti besedice. Šele čez kakšno leto so obiskovalci velikega sejma v Kantonu lahko videli fotografije poplavljenih in razdejanih krajev, ki so dale slutiti, da je strašen orkan prav gotovo terjal tudi žrtve.

V začetku leta 1970 je bil v južnih predelih pokrajine Junan močan potres, ki so ga zabeležili tudi bližnje tuje seizmografske postaje. Čez nekaj dni so osrednji časopisi objavili poročilo, v katerem je bilo rečeno, da sta predsednik Mao Ce Tung in centralni komite postavila prizadevanja za učinkovito pomoč. Seveda tudi tokrat ni bila omenjena ne škoda ne človeške žrtve, ki pa jih je bilo, upoštevaje izrečeno sožalje, prav gotovo precej. Vsi ti primeri osvetljujejo zanimiv razvoj kitajskega tiska, ki ga je moč opaziti tudi drugod. Kar pred petimi leti sploh ni veljalo za vest, je čez dve leti postalo zanimivo za objavo.

Nedvomno se kitajsko časopisje postopoma spreminja in trudi, da bi bilo čim bolj zanimivo. »Hsinhua«
posreduje iz sveta najraznovrstnejše gradivo, tudi poročila o hudih katastrofah do vseh

nadobnost. Objava takih poročil je najbrž vplivala tudi na domače poročanje o nesrečah, ki je postalo nekoliko bolj izčrpano. Poprej si skoraj ni bilo mogoče predstavljati, da bi tisk objavil tako »brezidejno«
informacijo, kot je metro pod Donavo med Budimom in Pešto ali pa drobce iz življenja in običajev Eskimov, o čemer je te dni pisal »Zen Min Zi Bao«.

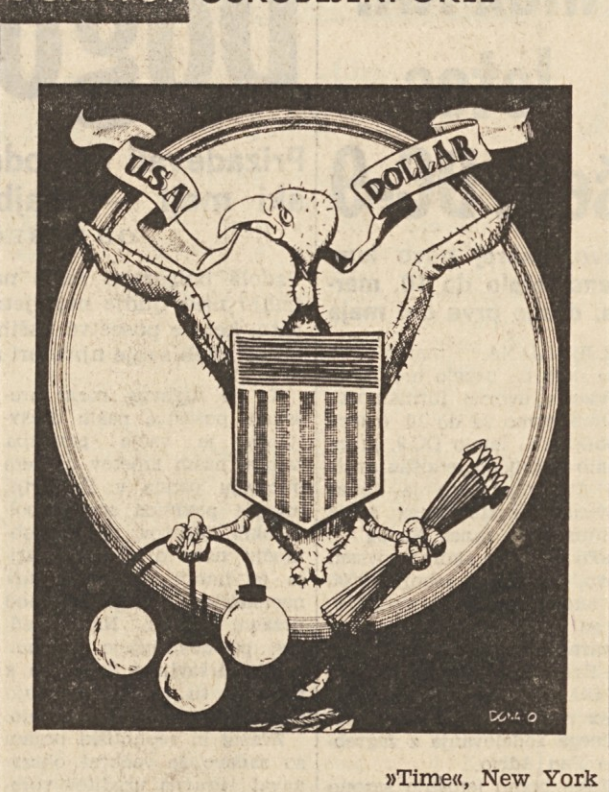
V zadnjem času je zlasti opaziti prizadevanje, da bi bolj zanimivo poročali tudi o domačih dogodkih, pri čemer so jeli previdno posegati tudi v bogato zakladnico preteklosti. Ko je januarja obiskal Kitajsko italijanski zunanji minister, je njegov kitajski kolega v zdravici omenil potovanje Marka Pola, bralci pa so brž zastavili vprašanje, kdo je ta mož, in hoteli zvedeti kaj več o njegovem potovanju. »Zen Min Zi Bao«
je objavil zanimiv članek o Marku Polu in njegovem potovanju, v listu pa je bilo pogosto zaslediti tudi razne druge zanimive rubrike.

Včasih pišejo tudi o tem, kako iz Pekinga vsak dan odpeljejo 2000 ton smeti, ali pa o poslovanju urada za izgubljen in najdene predmete, dostavi pomanjkljivi ali celo napačno naslovljenih paketov itd. V poročilih pogosto omenjajo davno preteklost, pišejo o »svilni poti«, po kateri so karavane nosile kitajске izdelke v svet, včasih celo do starodavnega Rima, o namakalnih napravah, zgrajenih pred našim štetjem, in

podobnem. Vse to kaže na prizadevanje, da bi po eni strani postali bolj zanimivi, po drugi pa, da bi »spreteklost«
stopila v službo sedanosti.

STJEPAN PUČAK

DONATO: OSKUBLJENI OREL

»Times«, New York

Vohunska afera

Na Švedskem naj bi po dvajsetih letih obnovili proces, ki baje sodi v območje lova na čarovnice in psihiatrije

STOCKHOLM, febr. — Največji vohunski proces v zgodovini Švedske naj bi obnovili. Javni delavci, tisk in pisatelji so zahtevali revizijo tako imenovanega Enbomovega procesa iz leta 1952. Nova odkritja, ki so presenetila javnost, kažejo, da je bila vsa afera zrežirana v času protikomunistične gonje v hladni vojni, ki je segla tudi na Švedsko.

Ustanovili so več odborov, ki zbirajo material, s katerim naj bi dokazali, da so obsojeni nedolžni. Namen je, da bi vsaj po dvajsetih letih odpravili posledice »pravnega umora«. Za kaj pravza prav gre? Leta 1952 je po Švedski odjeknila senzacija. Odkrili so »velikega vohuna«
v Norlandu, ki je Sovjetom prodal obrambo severne Švedske, posredoval atomsko skrivnost iz ZDA v ZSSR, ustanovil veliko organizacijo, ki naj bi podpirala sovjetsko okupacijo Švedske, itd.

Piš hladne vojne

Več kot 50 ljudi, večinoma komunistov, so zasliliševali; 7 jih je prišlo pred sodišče, od tega so jih 6 obsodili, dva na doživetje. Gradivo o tej aferi so razglasili za tajno za 60 let. To je bilo v času, ko je Churchill uvedel pojem »železne zaveske«
in hvallil boga, da komunisti nimajo atomske bombe. In to so bili časi Trumanove doktrine, kominforma, McCarthyjevega lova na čarovnice. Na Švedskem so tedaj močne meščanske sile zahtevale priključitev k NATO.

Pravo križarsko vojno je vodil največji švedski novinar »Dagens Nyheter«, ki je bil sicer vselej za nevtralnost. »Za demokracijo je pravo licemerstvo, da obžaluje obstoj atomske bombe. Ta bomba v ameriških rokah pomeni, da je Zahodna Evropa slobodna in da Švedska ni ruska kolonija.«
je zapisal urednik lista.

Vsem so bili še v spominu vojni dnevi. Publicist Peter Weiss je odkril, da je vodil švedsko varnostno politiko v tistem času mož, ki je med vojno gestapo pošiljal seznam švedskih in tujih komunistov. Švedske oblasti so tako spravile v Nemčijo vrsto antifašistov, ki jih je tam čakala zanesljiva smrt. Zato so preiskovali v aferi Enbom skušali odkriti, ali so vohuni tisti čas vedeli, koliko nemških čet je v vlaki potovalo skozi Švedsko — na Norveško in Finsko.

Resničnost s fantazijo

Zasluga, da so spet obudili afero Enbom, gre švedski televiziji, ki je prek švedskega nacionalnega generalnega štaba dobila vpogled v zaupno gradivo. Sledila je televizijska

drama, ki so jo prikazali februarja in ki je zbudila veliko pozornost. Izkazalo se je, da niso bili obsojenci je izpostavljene nezalisljane pritiski policije sodišča in celo lastnih advokatov, temveč so bili najbrž povrh še nedolžni Le Enbom na kaj bi odgovoren, a njegova krivda je bila očitno nepomembna. Tako je prišlo na dan kar so nekateri vedeli že pred 20 leti: Enbom je bil mož z bujno domišljijo, ki je mešal resničnost in fantazijo. Celotno samo sebi je verjel, da je bil v španski vojni, čeprav še nikoli ni stopil v Španijo.

Drugi pet pa je trdilo, da so nedolžni. Krivdo je ob skrivnostnem nasmeju priznal Le Enbom. Grozljivo je, da je sodišče njegovo priznanje vzelo kot čisto resnico.

Na splošno prevladuje mnenje, da je treba proces obnoviti, ker je bilo pet ljudi nedolžnih, najbrž pa tudi še Enbom — ni bil veliki kriv. V današnjem času afere Enbom spominja na grozljivo čas lova na čarovnice, zato naj bi v imenu pravice in tudi izkušen za prihodnost obnovili ta politični proces.

DRAGOŠ STOJANOVIC

Berlinski kres in novi dokazi

Pred štirimi desetletji požig Reichstaga, da bi Hitler lahko pometel z nasprotniki - Znanstvene ekspertize itd.

BEOGRAD, marca. — Nacisti so bili takšni mojstri prevare, da ne preseneča sporočilo, kako se šele zdaj verodostojno pojasnjuje požar v Reichstagu, politično in kriminalno najpomembnejši požig v novejši zgodovini. Reichstag je gorel natanko pred štirimi desetletji, 28. februarja 1933.

Med vojno so ga porušile bombe in granate — na ruševini je maja 1945 zaplapolala sovjetska zmagovalna zastava — obnovili pa so ga nato na istem mestu, se pravi tik današnjega berlinskega zidu, ki ločuje vzhodni Berlin od zahodnega. Vse ta čas pa vsaj med Nemci resnica ni prišla na dan tako, kakor bi bilo treba. Kljub temu, da je bilo že berlinskim gasilcem, ki so takrat gasili požar, pri pritižavah, kakšna je ta resnica. Med njimi je že tedaj nastal izrek: »Nero je nekoč zažgal Rim in rekel, »to so bili kristjani.« Goering je zažgal Reichstag in vpil »komunisti.«

Gasilčevi spomini

Tega se je spomnil in svoje spomine popisal po 38 letih eden od tedanjih gasilcev. Njegovo pričevanje je samo drobec v obsejni dokumentaciji, ki jo pripravlja in objavlja mednarodni komite za znanstveno preiskovanje vzrokov in posledic druge svetovne vojne. V znanstvenem svetu komiteja so ugledni zgodovinarji iz raznih dežel — Zvezne republike Nemčije, Francije, Švice, od Jugoslavije pa prof. dr. Grga Novak iz Zagreba. Prva knjiga te dokumentacije, ki je bila pripravljena pod vodstvom prof. dr. Waltherja Hoferja, je bila natiskana lani v zahodnem Berlinu.

Tako se je ne samo publicistično, marveč tudi znanstveno razblinila legenda, ki so jo po vojni med zahodnimi Nemci širili nekateri avtorji, da sta jo v španski vojni, eden amaterski zgodovinar, drugi pa profesionalni zgodovinar.

Nacisti so tedaj bliskovito razglasili, da so krivi za požig komunisti in že naslednjega dne je Hitler uvedel teroristično diktaturo z zakonom »zaščiti naroda in države«. Preproden je bil marksistični tisk. Na tisoče komunistov in drugih naprednjakov je moralo v zapor in taborišča. Vse to se je dogajalo teden dni pred novimi volitvami v Reichstag, ki jih je Hitler izkoristil, brž ko se je dokopal oblasti. Kako je hotel po svoje obrniti požig, se vidi iz zapisnika seje kabineta, kjer piše, da po požigu »ne dvomi več o tem, da vlada rajna ne bo zmagala s svojimi 51 odstotke. O požigu je govoril teatralno kot o »zamanjenju, ki ga je bog poslal«. Patetično je napovedal začetek »velike ere v zgodovini Nemčije«.

Preiskava se je nemudoma začela, po petih mesecih je bila obtožnica zaključena na 235 straneh, in proces se je začel v Leipzigu 21. septembra, obsojda pa je bila izrečena 23. decembra. Kot je že dovolj znano, se navkljub krčevitim naporom nacistom ni posrečilo obsoditi osujenih komunistov Georgi Dimitrova je zavrnil vsa nasilna podtikanja in bil še s tremi drugimi oproščen obtožbe. Na smrt pa je bil obsojen van der Lubbe, ki so ga bili zgrabili v Reichstagu med požarom.

Strokovne ekspertize

Toda sedanje raziskave dokazujejo, da van der Lubbe ni mogel sam, v komaj desetih minutah iz s štirimi zavojčki netiva za premog, ogromne plenumske dvorane spreminiti v »morce plamenov«. Sicer pa so strokovnjaki že na leipziskem procesu trdili, da je morala biti že večja količina kake hitro vnetljive snovi 37 let kasneje so ekspertize strokovnjakov z inštituta za termodinamiko pri tehnični univerzi v zahodnem Berlinu potrdile staro domnevo.

Se dvoje pričevanj govori za to. Tedanji kurjač v palači predsednika Reichstaga, Heinrich Grunewald je izjavil, da je skupina nacistov, ki je bila pripravila požig, bežala iz gorečega slopsolja po podzemskem hodniku med predsedniškovo palačo in Reichstagu. V tujini se je o tem govorilo že pred vojno, med Nemci se tedaj ni smelo. Tu bi navezali še pripetljaj dveh gasilcev, Fritzja Polchowja in Ericha NESTA ki sta med gašenjem, ko sta se spuščala po požarnih stopnicah, naletela v kleti na skrito skupino policajev »Nazaj, ali pa streljanje«
so zakričali na gasilce.

Razen takih in podobnih pričevanj je še precej dokumentov ki so objavljani. No, tudi brez tega se je pravdno ve da je bil požig Reichstaga samo začetak vrste zločinov, pripravljenih po istem načrtu. Tako so pripravili tudi najhujšega od vseh — vojno.

SAVO BOSANAC

Kdo bo zmagal?

Letos praznuje Turčija 50-letnico republike, vendar ni ozračje nič praznično — Spor med Demirelom in vojsko

OD NAŠEGA POSEBNEGA POROČEVALCA

ANKARA, marca — Letos praznuje Turčija petdesetletnico republike, vendar ni ozračje v državi prav nič praznično. V večini pokrajin še vedno velja izredno stanje (ki ga podaljšujejo vsaka dva meseca od marca 1971), parlament naj bi 13. marca volil predsednika republike, v oktobru letos pa bodo oziroma naj bi bile parlamentarne volitve. Toda tako kot te dni ni jasno, kdo bo predsednik republike, je še manj jasno, kdo bo predsednik vlade — ne glede na to, katera stranka bo zmagala na parlamentarnih volitvah.

Vsa pozornost politikov in političnih opazovalcev je zdaj usmerjena v spor med nekdanjim premierom in voditeljem Stranke pravice (JP) Demirelom ter med vojsko. Pred nekaj dnevi je namreč generalni sekretar vrhovnega štaba izdal sporočilo. To kritizira »neodgovorne politike«, ki se ne zmenijo za najvišje interese ljudstva in ki dvigajo glavo samo zaradi častnega vedenja oboroženih sil. Zaradi tega je vojska začela, naj bi se neha »posredna ali neposredna kritika izjavljati ali žaljive narave, namenjena oboroženim silam in marševskemu memorandumu, zavzela je za obranitev reda in stabilnosti v skladu z memorandumom, zahtevala je čimhitrejšo izvedbo reform, obljubila je takšno spremembo zakonov o političnih strankah in volitvah, da bo prišlo do »pravilne«
predstavitelstva ljudske volje in poštenih volitev«
itd.

V sporočilu je bilo tudi rečeno, da so se o teh zadevah posvetovali z voditelji vseh strank in skupin, ki so zadevo sprejeli »z dobro voljo«. Da pa na sestanku ni bilo predsednika JP, Demirela se je po nejele delal, da sploh ne ve za sporočilo vrhovnega štaba, ko pa ga je prebral, je izjavil, da ni v njem nič takšnega, kar bi ga zadevalo. Nato je spregovoril o tem, da ima Turčija še zmerom ustavo, po kateri so sestavni del demokracije tudi politične stranke. Dodal je, da s tem ne misli komentirati ne sporu o politični volji in poštenih volitvah.

Tako se stopnjuje napetost med Demirelom, voditeljem največje stranke v deželi, ter vojsko, ki ga je bila vrh 12. marca 1971. Demirelovu vladi so očitali, da ni prinesla nikakršnega gospodarskega napredka, da je omogočila razcvet levčarskih organizacij in skupin ter dovajala, da se je v državi razpasla anarhija. Demirel, ki je najraje zidal džamije po vaseh in mestih (v Ankari se zdaj gradijo džamije, ki naj bi bila največja na svetu in katere gradijo je spodbodilo Demirel) in ki si je v razni- mi demagoških prijemih in igranem vlogi ljudskega tribunala pridobil naklonenost najbolj zaostalih kmečkih množic in konservativnih veleposestnikov, je moral odstopiti, ko je vojska 12. marca 1971 izdala slovit memorandum. Vendar je po tistem zmerom dal vedeti, da je voditelj največje stranke v državi in da mu bodo ob ponovni zmagi JP tako rekoč morali »dovoliti«, da stopi na čelo vlade. Zavedajoč se takšne moči se pušča v tvegano merjenje sil z vojsko.

Turška vojska, ena najmočnejših v NATO (500.000 mož), posebna kasta v družbi, je že nekakrat posegla v politično življenje, vendar drugače kot v večini drugih držav: izvajanje oblasti je prepustila civilnim oblastem, vendar pa poskrbela za nadzorstvo nad njimi.

Dražnjega marca 1971 je poveljstvo menilo, da je prišel takšen kritičen trenutek v političnem življenju Turčije. Vrhovni štab je izdal memorandum, v katerem je

zahteval od vlade, da izpelje reforme — agrarno, šolsko itd. Vendar ni kaj natančneje določil, kako naj bodo izpeljane te reforme, politiki pa so potem poskrbeli za to, da se zadeva ni nikamor premaknila. Vlada in vojska sta bili uspešni edine v tem, da sta zadržali vse, kar je vsaj malo dišalo po levici in uporništvu — pri čemer je važno, da je »mlečica«
v Turčiji manj leva kot na primer v zahodni Evropi. Zaprl so dolgo vrsto ljudi (med njimi pr. prevajalca »Kapitala«, prepovedal nekaj skupin in organizacij ter naposled »naradni red«
...

Potem ko je vojska tako rekoč opravila umazano delo in potem ko vlada Ferita Melena (iz Stranke zaupanja) ni mogla ali ni hotela izpeljati tistega, kar je zapisano v marčevskem memorandumu, so se začeli boji med strankami ter znotraj samih strank.

Suleyman Demirel, čigar Stranka pravice je dobila na zadnjih volitvah 246 sedežev v 450-sedežnem parlamentu (do danes se je to število osulo na 228), je na kongresu stranke v oktobru lani dobil popolno zaupnico. Potem se je lotil vojske: na raznih shodih govori proti generalom, noče se posvetovali z njimi, kadar jim je do tega, venomer govori o »krizi režima«, pred dnevi pa je na primer zahteval, da je treba predsednika republike izvoliti brez pritiska od zunaj (se pravi vojske).

Največje spremembe so nastale v najstarejši turški politični stranki — Ljudski republikanski stranki (RPP), ki jo je od Atatürkove smrti vodil Ismet İnönü. Nekod vodilna stranka, katere šest članov — republikanizem, nacionalizem, populizem, etatizem, sekularizem in reformizem — je tudi v turški ustavi, je začela izgubljati moč pred dvajsetimi leti, čeprav je še danes druga v državi. V stranki so nastali naprednejši tokovi, katerih predstavnik je Bulent Ecevit: zavzema se za resnično reforme, za boljše življenje delavcev (bil je na kongresu jugoslovanskih samopraviljavcev v Sarajevu, kjer se je zelo navdušil), za volilno pravico pri 18. letu itd. Svojo politiko je razglasil za slevo od centra in tako nujno povzročil razdor v stranki. Najprej se je od nje odcepila skupina, ki se je razglasila za Stranko zaupanja, nato skupina, iz katere je nastala Republikanska stranka, nato pa še skupina, iz katere se ni nastala politična stranka.

Nastanek zadnje »odpadniške«
skupine iz RPP je bil zelo dramatičen. Vodstvo RPP je namreč ukazalo petim svojim ministrom, ki so bili v Melenovi vladi, naj izstopijo, ti pa tega niso hoteli storiti.

Upornim ministrom iz RPP se je potem pridružil še nekaj drugih poslancev. Nastala je torej tretja skupina in RPP, ki je na zadnjih volitvah dobila 143 poslancev, ima zdaj v parlamentu le še 98 sedežev.

STANE IVANČ

Težavni odnos

Po obnovitvi pogovorov v četrtek med Nemčijama nista imela Egon Bahr in dr. Michael Kohl kaj povedati

OD NAŠEGA BONSKEGA DOPISNIKA

BONN, marca — »Prej nismo imeli z NDR nobenih odnosov, zdaj pa imamo vsaj težavne.«
Ta čestokrat citirani izrek Brandtovega ministra za posebne naloge Ego Baha velja tudi po večrajši obnovitvi pogovorov med Nemčijama. Bahr in njegov vzhodno-berlinski »dvojček«, državni sekretar dr. Michael Kohl, ki sta bila zadnjič skupaj 21. decembra ko sta podpisovala »temeljni sporazum«, sta razpravljala osem ur. Toda po sestanku nista imela kaj reči.

Odnosi ostanejo težavni. Sicer nihče ni pričakoval, da se bodo po podpisu sporazuma o temeljni meddržavni razmerja začele normalizirati, do takšne mere, da se bodo problemi reševali tako rekoč sami od sebe, oziroma »goli sinu«
pa leži kakih 25 prošenj za akreditiranje zahodnonemških dopisnikov. Zahodnonemška vlada skuša prepričati, da bi štirje Vzhodni Nemci postali člani zvezice tujih dopisnikov v Bonnu (»Nemci«
niso »tujci«, temveč »nemci«), vzhodnonemška vlada pa

letalski promet med državama: vanj je zapleten Berlin. Zahodnonemška letala po zavzemski dogovoru ne smejo pristajati in vzletati na zahodnoberlinskih letališčih, vzhodnoberlinska pa so zanje zaprta, ker se bonsko stališče glede Zahodnega Berlina razlikuje od vzhodnoberlinskega. Tako se Luftansa in Interflug tudi po 27 letih še vedno izogibata na zračnih poteh, ločitev je totalna. Ker je Bonn z Moskvo že sklenil sporazum o letalskem prometu, so v Zahodni Nemčiji menili, da bo šlo z NDR vzhajanje. V resnici ni tako. Vprašanje bo ostalo odprto, dokler bo »odprt«
berlinski vprašanje. V zvezi s tem je prišlo zadnje dni do publicistične zaostritve tudi zaradi »kršitve«
statusa Zahodnega Berlina, kakor formulirajo v Vzhodnem Berlinu: Zahodni Nemci še vedno skušajo demonstrirati svojo navzočnost v zahodnem delu nekdanje prestolnice, pošiljajo tja najvišje reprezentance, prirejajo se parlamentarni frakciji in nekdanjem Reichstagu in podobno. Pri tem se sklicujejo na določila četrtnega berlinskega sporazuma, po katerem je Zahodni Berlin »povezan«
z ZRN, čeprav ne tudi »konstitutivno«.

WILLY BRANDT: V nemško-nemškem kolesju škriplje

stalnih poročevalcev z ene strani noče sprejeti, dokler bo Bonn dopisnike iz NDR pošiljal v statusno »pasjo«
u-ticov. Vzhodni Berlin je sicer dokaj prožen in problema ne zaostreva, saj so te dni napravili izjemo in akreditirali dva novinarja — dopisnika tiskovne agencije DPA in socialdemokratskega dnevnika »Westdeutsche Allgemeine Zeitung«. To pa seveda ni precedens.

Nadaljnje vprašanje, o katerem sta večraj brezuspešno razpravljala Bahr in Kohl, je

končno gre še za »politične zapornike«
(ki večinoma niso politični) iz Zahodne Nemčije, ki sede v vzhodnonemških zaporih: v Bonnu trdijo, da jih doslej niso spustili niti dve tretjini. Toda to je le obroben problem. Bahr in Kohl se bolva ponovno sestala v drugi polovici marca, do takrat pa se bo pokazalo, kaj se da urediti po zaupnih kanalih in po teleprinterju.

SLAVKO FRAS

Medtem ko je okrog imenovanja novih kardinalov, sklicanja svetovne škofovske sinode in ugibanj, kdo vse bo iz kurije odšel in kdo bo vanjo prišel, razprava kaj različno obarvana, kar je seveda odvisno od tega, iz katerih okolij prihajajo glasovi, so statistični podatki tako nedvoumni in neposredni, da so prav zaradi tega tudi najbolj zgovorni.

Od približno tri in pol milijarde ljudi, kolikor jih je sedaj na svetu, je po vatican-skih statistikah 659 milijonov katoličanov, kar znaša nekoliko 18 odstotkov celotnega prebivalstva. Te številke potrjujejo, da se v zadnjih obdobjih kaže povečanje števila katoličanov in približno enakomernost razmerij s povečanjem svetovnega prebivalstva. Vendar je ta primerjava precej sporna, kajti, ko podrobneje pogledamo, po kakšnih kriterijih so bili katoličani šteti. Vatikanska statistika je namreč mednje vključila vse, ki so bili krščani, ne glede na to, če trenutno svojo vernost in pripadnost katoliški verski skupnosti tudi izpričujejo in v praksi potrjujejo. Vendar način štetja katoličanov za naš prikaz niti ni pomemben. Bolj zanimiva je namreč ugotovitev, da je ob povečanem številu katoliških vernikov na svetu čedalje manj duhovnikov. Se posebej pa sta zgovorna ritem in stalnost v tem upadanju.

Na zmanjšanje vrst duhovnikov vplivajo tako prejemani priliv na mesta upokojenih ter umrlih kot tudi izstopi. Številke o izstopih iz tega ali onega meniškega reda ali za svete duhovnike v tej ali oni cerkveni pokrajini so bile delno znane že prej. Tako so jih mnogi že uporabljali kot plat zvona v razpravah o duhovniškem poklicu, ki so svoj vrhunec pa tudi od najvišjega vrha dirigirani konec doživeli prav na zadnji škofovski sinodi pred letom in pol v Rimu. Sedaj pa so te številke zbrane za ves svet ter za vse vrste duhovnikov in kot take ponoven vir razglabljanj.

Poglejmo najprej izstop iz duhovniškega stanu, kajti ti še bolj kot čedalje manjši priliv bogoslovcev opozarjajo na to, kakšno krizo preživlja ta stan. Pri tem bodo položaj še bolj osvetile primerjave števil iz omenjenega letopisa, torej za leto 1970 z onimi iz leta 1969. V letu 1969 je odšlo duhovniško obloko in iz škofijskih obcestev ali iz posameznih cerkvenih redov izstopilo 1.780 svetnih duhovnikov ter 1.425 redovnic. V letu 1970 pa je izstopilo že 1948 svetnih duhovnikov in 1.647 redovnic.

Ne gre samo za stalno upadanje števila duhovnikov in duhovniškega narajanja, ampak tudi za to, kje in kaj duhovniki delajo. Statistika namreč opozarja, da ima čedalje manj duhovnikov neposredno s stiki z verniki po župnijah. Omenjeni letopis, ki obravnava skupno nekaj več kot 450.000 duhovnikov, s katerimi trenutno

razpolaga rimsko katoliška cerkev, ugotavlja, da jih več kot polovica dela zunaj župnije. Ker pa je župnij na vsem svetu kar 191.388, se pravi, da na eno v povprečju ne prideta niti dva duhovnika.

Nekateri se ob takem podatku vprašujejo, če ne gre tudi med katoliško duhovščino, kjer imajo sicer vsi njeni člani visoko izobrazbo, za ustvarjanje moderne intelektualne elite.

Statistike govorijo tudi o redovnikih-laikih in častnih sestrah, kjer so očitna enaka upadanja njihovih števil. Posebej pa si velja ogledati podatke glede bogoslovcev, torej tistih, ki naj bi nadomestili umrle in iz posvečenih vrst izstopajoče duhovnike. V raznih cerkvenih Solah po vsem svetu je bilo v letu 1970 vpisanih skupno 161.542 bogoslovcev, vendar jih je kljub zadovoljivim študijskim uspehom do konca tega leta izstopilo oziroma nadaljnje študije teologije opustilo kar 20.902.

Vsekarer gre za številke, ki so same po sebi dovolj zgovorne!

Vatikanski letopis za leto 1970 pa daje tudi druge za organizacijo katoliške cerkve in njeni javni vpis pomembne podatke. To so na primer številke o obravnava pred cerkvenimi sodišči v zadevah za ugotovitev neveljavnosti oziroma neveljavitvi ali ničnosti zakonskih zvez, torej primerov, ki jih cerkvena doktrina in cerkveno pravo predvidevata kot edino mogoče vzroke za v civilnem pravu znano razporko. Število teh razprav in sodb se je v primerjavi s prejšnjimi leti neverjetno povečalo. Kaže, da bo kar precej resnice v sicer nekoliko zlobnih pripombah navdušenih zagovornikov zakonske razporko, da se je postopek za ločitev pred cerkvenimi organi v zadnjih letih tako pomnožil in občutno pomenil, ker hoče cerkev tudi na ta način konkurirati civilnim sodiščem tam, kjer je civilna razporka že legalizirana, oziroma čim bolj zadržati javen pritisk po uvedbi sodne razporko v tistih deželah, kjer ta še ni uzakonjena.

V omenjenem letopisu so številke o razpravih cerkvenih sodišč glede zakonskih zvez privrkat objavljene za ves svet. Tako je bilo po teh podatkih v letu 1970 kar 30.019 takih procesov. Vendar jih je bilo le polovica med njimi v tem letu tudi končanih. Torej je počasnost in omenjenih zadevah še vedno znatna, čeprav občutno manjša kot pred leti in desetletji. Statistika namreč pravijo, da trajajo sedaj tovrstne obravnave pred cerkvenimi sodišči v povprečju za ves svet približno eno leto. Najpočasneje gre v Italiji s povprečjem 610 dni in najhitreje na Bliznjem vzhodu s povprečjem 192 dni.

JOSIP ZDESAR

Gospodarstvo po devalvaciji

PISE: ANTEK MAHKOVEC

Dinar v razmerju do dolarja ni spreminil svoje vrednosti, kar pomeni, da je razvednoten napram drugim valutam za toliko odstotkov, kolikor znaša razlika med devalvacijo dolarja in spremembami paritete drugih valut. Ker pa se to stopnje zelo različne, najbrž vse tudi še niso dokončane, je težko reči, v kakšnem položaju je zdaj naše gospodarstvo. Običajni input-output računi in računi novih razmerij med panogami tokrat niso bili narejeni, sicer pa je tudi celotni tečajni izvozno-vozni instrumentarij še nedodelan in gospodarstvu nepoznan, tako, da se niti posamezne delovne organizacije ne morejo še preračunati na novo stanje.

V takih razmerah je vsako prerokovanje, kdo je kaj dobil in kdo kaj izgubil, bolj priprava za jutrišnje opravičevanje raznih zahtev, kot rezultat z devalvacijo dinarja spremenjenega položaja posameznih dejavnosti in območij. Zanimivo pa je, da še skoraj vsi ugotavljamo, da smo s tokratno devalvacijo izgubili. Se pred letom dni pa smo drug na drugega kazali s prstom, koliko je kdo z devalvacijo pridobil. Najbrž nas taka sprememba v pogledih lahko pripelje do spoznanja, da je vsako razvednotenje denarja, z izjemo za špekulante, za vse nas izguba. Do spoznanja, da je razvednotenje samo priznanje stanja, pa smo že prišli.

Tokrat je dinar devalviran zaradi posledic valutno-monetarnih potresov v svetu. Ne gre pa zanikati, da je lanske leto dni do trikrat hitreje gibanje cen na domačem trgu kot na tujih trgih, povzročilo porast stroškov domače proizvodnje in da je izvozna vzpodbuda v pričetku letošnjega leta še močno skopnela. Na nekaterih tržiščih, predvsem v razvitih preokoeanskih državah, so šle izvozne cene v izgubo. Tako smo izvoz je torej devalvacija prila prav. Toda prav na tržiščih, kjer je izvozni tečaj postal najneugodnejši, je prišlo do približno enake devalvacije kot pri nas, kar pomeni, da se stanje ni spremenilo.

Spremenilo se ne bi, če bi naš dopolnilni tečajni instrumentarij ostal nespremenjen. Ker pa je prišlo do določenih korekcij, tako pri splošnih davčnih olajšavah, kot tudi pri davčnih olajšavah višjih stopenj predelave oziroma tistih, ki so priznane za dežele v razvoju in za razvite preokoeanske dežele, se je stanje spremenilo. Lahko bi rekli, da se je spremenila tudi politika.

Razlike v davčnih olajšavah med politizirani in izdelki višje stopnje predelave, torej tistimi, v katerih je več kvalificirane dela, vedno pametno in sploh več dela z omili, ki predstavljajo le izvoz naravnih proizvodov, so se poslabšale za tri odstotkovne točke v sklopu višje stopnje predelave. Nekateri so ob tem opozorili, da takšna kvaliteta sprememba v izvozi usmeritvi pomeni manj novih delovnih mest, pomeni manjšo ekspanzijo domače predelovalne industrije, pomeni počasnejši tehnološki in tehnološki razvoj. Avtorji niso posebej obravnavali spremembe tečajnega instrumentarija, in tudi na taka vprašanja še niso odgovorili. Zlasti, ker je še stari izvozi instrumentarij daljši prednost izvozu reproduktivnih materialov, saj je v jugoslovanskem izvozu udeležen izvoz reproduktivnih materialov kar z 48,4 odstotka.

Smotnejša politika je bila vgrajena v tečajni instrumentarij za preokoeanske razvite dežele, kjer so davčne olajšave povečane za 3 odstotkovne točke pri izdelkih nižje stopnje obdelave in uslugah ter za eno točko pri izdelkih višje stopnje obdelave. Vzpostavljen je tudi tečajna politika za izvoz v dežele v razvoju, kjer so se povečale davčne olajšave pri izdelkih nižje stopnje obdelave za 4 točke, pri izdelkih višje stopnje obdelave pa za 2 točki.

Glede na različna razmerja, ki so bila ustvarjena s spremembami tečajne valut po-sameznih držav, je naš izvoz postal nekje bolj, nekje manj atraktiven kot doslej. Med najpomembnejšimi partnerji velja omeniti, da se bo še bolj izplačalo izvažati v ZR Nemčijo, ZDA, Kanado, Skandinavsko državo, v Švico. V negativno pa je šel izvozni tečaj za Italijo.

Italijanska lira drsi. V kolikor se bo stabilizirala na vrednosti, nižji za okoli 10 odstotkov od tiste, ki jo je imela na deviznih borzah v začetku letošnjega leta, bo to pomenilo, da bo tečajno razmerje lira : dinar ostalo nespremenjeno. Medtem so bile odpravljene davčne olajšave pri izvozu živine in mesa, ob razvednotenju dinarja pa spremenjene tudi davčne olajšave pri izvozu — kar vse pomeni, da bo izvoz v Italijo, enega največjih partnerjev zunanjetrgovinske menjave in jugoslovanskega gospodarstva, celo manj rentabilen in vzpodbuden, kot je bil pred bebarsko devalvacijo dinarja. Izvozi tečaj izdelkov višje stopnje predelave je za 3 točke nižji, kot

je bil, zato bodo potrebni novi napor, da se taki izdelki nadalje držijo v izvozu z Italijo. Seveda je vprašljivo, če bodo lahko novo breme nosili v celoti sami proizvajalci-izvozniki. Neki približni izračuni, projekciji na zunanjetrgovinsko menjavo blaga SR Slovenije z nekaterimi zahodnoevropskimi deželami, kažejo, da so se z razvednotenjem dinarja in prilagajanjem z zahodnoevropskih valut v mnogoterm spreminila razmerja v izvoznih tečajih, kar bo vplivalo najbrž tudi na spremembo v izvozu usmerjenosti gospodarstva. Preuranjeno bi bilo na takih računih delati zaključke. Izvoznim instrumentarijem bo izpopolnjen sele v naslednjih tednih. Dotlej se gospodarstvo ne more v svojih poslovnih transakcijah preračunavati, zato ni pričakovati, niti ne bi bilo smotno sprejeti kakršnekoli pomembnejše odločitve v preorientaciji za poslovne koncepcije.

Tudi to kaže, da je najbrž blizu resnice komentar angleškega finančnega magazina, ko zaskrbljeno svetuje, naj se gospodarstveniki varujejo kakršnekoli fiksnih cen in kakršnekoli dolgoročnejših aranžmajev, ki nimajo vgrajenih drsnih klavzul. Kajti vrednosti valut bodo še dalj časa drsele, vzporedno z njimi bodo torej drseli poslovni zaključki.

Naši gospodarstveniki bi morali predvsem stremeti, da zaključujejo posle v valutah države — kupca oziroma prodajalca. Zadnja devalvacija je n. pr. ponovno potrdila napako naših hotelirjev in turističnih agencij, ki se vedno sklepajo penzijske cene v dolarjih in ne v valutah od koder prihajajo turisti. Hkrati gospodarstveniki zahtevajo, da se ponovno prouči celotni izvozi instrumentarij, ki v novih pogojih ne omogoča več smotne poslovne politike v odnosu do posameznih valutnih regij. Nemogoče pa je, da tako ali drugače administrativna odločitev v izvoznem instrumentariju čez nos naredi rentabilen izvoz za nerentabilnega, smotno in investicijsko naložbo za nesmotno, profitno izvozno ceno v izgubo ipd.

Izvoznim instrumentarijem v menjavi s klirniškim valutnim območjem je ostal nespremenjen. Glede na revalvacijo rublja in drugih zahodnoevropskih valut se bodo izvozne uvozne cene v menjavi s klirniškim valutnim območjem spremenile. Izvozne cene bodo bolj stimulativne, uvozne vedno manj — torej prav obratno od potrebne preorientacije v menjavi blaga s temi deželami, saj ima naše gospodarstvo v menjavi pozitivni saldo, se pravi že doslej večji izvoz kot znaša uvoz iz tega valutnega območja.

Obstoje načrti, da se izvozno-uvozni tečajni klirniški instrumentarij bistveno ne menja, obstoje pa tudi zahteve in predlogi za temeljite korekture. Vsekakor bi tudi tu morali težiti k večji ravnovesnosti, ki instrumentarij, ki ne bo diskrecijsko odrajal tak ali drugačen dohodek posameznim proizvajalcem, odvisno od tega v katero tečajno skupino je bil uvrščen, izvoz ali uvoz posameznega blaga.

Tečajni instrumentarij pri uvozu blaga je ob devalvaciji dinarja ostal nespremenjen. Glede na strukturo jugoslovanskega uvoza pomeni, da se bo še posebej podražila uvozna komponenta tistega blaga, ki je nosilec industrijskega izvoza. Tudi proizvodni stroški slovenskega gospodarstva bodo hitreje rasti kot izvozne stimulacije. Zato nas ne bi smelo zavesti, da je devalvacija že zadostna nova vzpodbuda izvozu, ki lahko sama po sebi zagotovi ponovno izboljšanje dohodkov v plačilni bilanci. Brez nadaljnjega odločnejšega zmanjševanja proizvodnih stroškov bo gospodarstvo le težko izpolnilo v zvezi in republiški resoluciji opredeljene cilje gospodarstva rasti. Razprave zadnjega časa pa so pretežno usmerjene k iskanju novih davkov, novih darčnih, zakonskih in samoupravnih davcev. Računi po devalvaciji bodo zato morali pokazati, ali bo gospodarstvo lahko vse to nadomestilo s tako imenovanimi notranjimi rezervami, varčevanjem in večjo storilnostjo. Ob tem je tudi ponovno aktualno vprašanje zmanjševanja uvozne takse in bolj prilagodljive politike carinskih olajšav. Seveda pa carinske olajšave ne smejo biti sredstvo reševanja trenutnega ekonomskega položaja posameznih dejavnosti, marveč sredstvo razvojnega in tekočega ekonomskega politike.

Medtem, ko se bo po devalvaciji tečajni instrumentarij šele določil, je bilo vendarle ob devalvaciji dogovorjeno, da prične takoj s poslovanjem devizno tržišče. Ko bodo opravljene še nekatere tehnične priprave, bo v roku 10—14 dni stekla jugoslovansko-devizna borza.

Ta pa bo, čeprav se precej nepopolna, pomenila v jugoslovanskem deviznem sistemu pomembno novost. Politika tečajev, ponudba in povpraševanje deviz, bosta gospodarstvu postala nepopolna za poslovno usmeritev v stih ki s tujino. Družbi pa bo zrcalo, v katerem se bo kazala vsakokratna dejanska vrednost dinarja.

Inex AA: letos šest DC-9

Prvo, skoraj novo kupljeno letalo do 10. marca, drugo prve dni maja

LJUBLJANA, marca — »Če nam bo uspelo urediti še nekatere uvozne formalnosti, potem bomo že do 10. marca dobili prvo letalo DC-9, ki ga bomo kupili od letalske družbe Atlantise, nam je danes povedal direktor Inex Adrie Avioprometa Janez Nedog. »To letalo je skoraj povsem novo, saj ima za seboj le 4000 ur letenja. Drugo letalo DC-9, ki ga bomo kupili novega od tovarne Douglas bo priletelo na Brnik prve dni maja. Tretji DC-9 pa bo letos letel za Inex na osnovi poslovno tehničnega sodelovanja z zagrebško Pan Adrio. Tako bomo letošnjo sezono imeli skupno na razpolago šest letal DC-9.« A. P.

Pravda za vino

Kmalu bo pred avstrijskim deželnim sodiščem v Gradcu obravnava zaradi sporne uporabe imen ljutomerskih vin

GRADEC, marca. O vinski pravdi Ljutomerčanov, ki zahtevajo od nekaterih vinskih trgovcev v Avstriji za- doščenje zaradi neupravičene uporabe označb slovitih ljutomerskih vin, smo doslej pri nas in v tujini razlili že veliko tiskarskega črnila.

Ta prva večja mednarodna vinska pravda, ki je naletela na močan odnevi tudi v Avstriji in v nekaterih drugih vinogradniških evropskih de- želah, bo kot vse kaže, do- bila epilog te dni na dežel- nem sodišču v Gradcu. Pravi- ni zastopnik tožiteljev, sobo- škri odvetnik Oskar Norčič, nam je danes povedal, da bo obravnava 14. marca letos v Gradcu, kjer naj bi na pod- lagi ankete in drugih doka- sov sodišče morda že do- končno odločilo o izidu prav- de.

Naj poudarimo, da je zve- zna avstrijska gospodarska zbornica na Dunaju po nalo- gu deželnega sodišča v Grad- cu izvedla obsežno anketo, v kateri so sodelovali izbrani zastopniki trgovine, obrti, go- stinstva in drugi. Anketa in- stituta, ki naj bi se opredelili za to, kaj razumejo pod oznako ljutomerskega vina »Eisen- thurer (Zelezne dveri), ozi- roma — ali kupci v Avstriji

pod to označbo razumejo zemljepisni izvor vina — ali le posebno lastnost ali vrsto vina.

Ta anketa, ki jo imela v dokaznem postopku odločilno vlogo ter bo sodišče nanjo oprlo svojo sodbo, je ven- darje izpadla v korist Ljuto- merčanov. Tako je kar 38,9 odstotka anketirancev zastopalo mnenje, da označba »Eisen- thurer (Zelezne dveri), razume- jo kot zemljepisno, oziroma krajno označbo, 36,9 od- stotka anketirancev pa je menila, da ta označba določa posebno lastnost oziroma vr- sto vina, ne da bi s tem raz- umeli njegov krajni izvor. Znanstveno manj anketirancev (24,2 odstotka) pa trdi, da jim označba tega vina ni znana, kar je pravzaprav ču- dno, saj so avstrijski trgov- ci, domača vina na veliko označevali in razpečavali po vsej deželi pod nazivom »Ei- senthurer«.

Povsod smeh mask

Ustanovili bodo »Republiko SAM(o) Litija« — zabava bo v nekdanjih grajskih kaščah — na Pohorju bodo smučale maske — le kdo bo novi pohorski car?

Od sobote do torka bodo po vsej Sloveniji številna pustovanja združena z zabavo, plesom, sprevidi maskar. Čeprav majhna, je Slovenija polna ljudskih izročil o pustu. V različnih oblikah jih ohranja vsaka večja vas in kraj. Letos jih bodo predstavili takole:

Velika pustna zabavna prireditve bo v Ptuj. Tu bo v nedeljo, 4. marca, tradicionalno kurentovanje. Skupine bo- do nastopile na Titovem trgu dopoldne ob 10 uri, sprevod po ptujskih ulicah pa bo ob 14 uri. Poleg kurentov bodo na prireditvi prišle maske iz sosednjih krajev Organizator- ji računajo, da se bo ob le- pem vremenu prireditve od- ležilo več deset tisoče obisko- valcev.

V Ljutomeru pripravljajo v nedeljo pustni karneval »Ple- lesko gostivanje«. Organizator- ji se bodo predstavili obli- ki računajo, da se bo ob le- pem vremenu prireditve od- ležilo več deset tisoče obisko- valcev.

Cerkljanski laufarji bodo v nedeljo ob 15 uri prignali pred strogega sodnika graš- ni Pusta. Stroga obsodba mu- baje ne bo ušla na laufarko- mande» so povedali, da bo na

priditvi nastopilo več kot dvajset laufarjev z original- ni leseni maskami. Spre- vod in obsodbo Pusta bodo v Cerknem ponovili na pustni torki ob 16 uri.

Iz Kostanjevce na Dolen- skem poročajo, da bo tudi pri njih veselo Pustovanje ali šel- manje bo v tem kraju trajalo od nedelje do srede Pustne šeme bodo prevzele oblast v mestu že v nedeljo dopoldne. Ob 14 uri pred kulturnim do- mom zagore »pustni ogenj«.

Dvočasno zasada »perforen- hausa«, kjer bodo ustoličili no- vega župana. Prireditve se bo končala z zabavo v nekda- njih grajskih kaščah. V pone- deljek bodo maske obšle me- sto z baklado, v torki pa bo velik karneval ob 16 uri, za- »ona bo skrbela godba na pi- hala.

O pustnih prireditvah po- ročajo tudi iz drugih krajev Slovenije. V Kranjski gori bo v nedeljo ob 17 uri na drski- šču pod gmajnico »pustna olimpiada«. V Mariboru bo več pustnih prireditev v hote- lih. Na Pohorju bo v hotelu Bellevue 5. marca tradicional- na smučarska maskarada z izvolitvijo pohorskega carja. Pustni karneval bodo imeh tudi v Celju v torki ob 14 uri. Menda ne bo hotela ali- restavracije v Sloveniji kjer v tih dneh ne bi organizirali pustne zabave z maskami Povsod bo veselo. Držite pe- st, da se vreme ne bo ski- salo!

SKOPJE, marca (Ta- njug) — V Makedoniji bo- do iz posojila, ki ga SZ daje Jugoslaviji, postavili dve termoelektrarni — Skopje in Osleme. Te dni so v Moskvi podpisali do- govor o gradnji.

Njena jakost bo 220 me- gavatov, letna proizvodnja pa več kot milijardo 200 milijonov kilovatov elek- trične energije. Veljala bo okrog 400 milijonov din- narjev. Kredit bodo vra- čali 10 let, obrestna mera pa 2 %. Obratovati bo začela leta 1976. Dogo- varjajo se tudi že za elek- trarno Osleme, ki bo imela jakost 110 megava- tov.

SKOPJE, marca (Ta- njug) — V Makedoniji bo- do iz posojila, ki ga SZ daje Jugoslaviji, postavili dve termoelektrarni — Skopje in Osleme. Te dni so v Moskvi podpisali do- govor o gradnji.

Njena jakost bo 220 me- gavatov, letna proizvodnja pa več kot milijardo 200 milijonov kilovatov elek- trične energije. Veljala bo okrog 400 milijonov din- narjev. Kredit bodo vra- čali 10 let, obrestna mera pa 2 %. Obratovati bo začela leta 1976. Dogo- varjajo se tudi že za elek- trarno Osleme, ki bo imela jakost 110 megava- tov.

SKOPJE, marca (Ta- njug) — V Makedoniji bo- do iz posojila, ki ga SZ daje Jugoslaviji, postavili dve termoelektrarni — Skopje in Osleme. Te dni so v Moskvi podpisali do- govor o gradnji.

Njena jakost bo 220 me- gavatov, letna proizvodnja pa več kot milijardo 200 milijonov kilovatov elek- trične energije. Veljala bo okrog 400 milijonov din- narjev. Kredit bodo vra- čali 10 let, obrestna mera pa 2 %. Obratovati bo začela leta 1976. Dogo- varjajo se tudi že za elek- trarno Osleme, ki bo imela jakost 110 megava- tov.

SKOPJE, marca (Ta- njug) — V Makedoniji bo- do iz posojila, ki ga SZ daje Jugoslaviji, postavili dve termoelektrarni — Skopje in Osleme. Te dni so v Moskvi podpisali do- govor o gradnji.

Njena jakost bo 220 me- gavatov, letna proizvodnja pa več kot milijardo 200 milijonov kilovatov elek- trične energije. Veljala bo okrog 400 milijonov din- narjev. Kredit bodo vra- čali 10 let, obrestna mera pa 2 %. Obratovati bo začela leta 1976. Dogo- varjajo se tudi že za elek- trarno Osleme, ki bo imela jakost 110 megava- tov.

SKOPJE, marca (Ta- njug) — V Makedoniji bo- do iz posojila, ki ga SZ daje Jugoslaviji, postavili dve termoelektrarni — Skopje in Osleme. Te dni so v Moskvi podpisali do- govor o gradnji.

Njena jakost bo 220 me- gavatov, letna proizvodnja pa več kot milijardo 200 milijonov kilovatov elek- trične energije. Veljala bo okrog 400 milijonov din- narjev. Kredit bodo vra- čali 10 let, obrestna mera pa 2 %. Obratovati bo začela leta 1976. Dogo- varjajo se tudi že za elek- trarno Osleme, ki bo imela jakost 110 megava- tov.

Dogovor po 32 letih?

Prizadevali si bodo rešiti zapleten pravni položaj dvolastnikov ob bolgarski meji — Najbrž se bo treba pogovarjati o odškodnini za zemljo

OD NAŠEGA BEOGRAJSKEGA DOPISNIKA

Vzdolž bolgarske meje na območju občine Dimitrovgrad v jugovzhodni Srbiji imajo naši ljudje neprijetnosti z zemljo. Zadeva ima kaj občutljivo plat namreč zato, ker se posesvta naših kmetov razteza na bolgarsko stran, Bolgari pa imajo ali so imeli svoje njive pri nas. Tako je že celih 23 let.

Ko je državna meja pre- sekala posesvta naših držav- ljanov, je večja površina zemlje naših kmetov na tem območju ostala v Bolgariji, manjša površina zemlje bol- garskih kmetov pa na ob- močju naše države. Bolgari- ja je imetelj naših kmetov nacionalizirala in ga dala pod državni nadzor. Naši pred- pisi pa dovoljujejo, da bol- garski državljani prihajajo k nam in tu prodajajo svojo zemljo, ki jo naši kupujejo.

Zvezni in republiški organi so zadevo že večkrat obra- vnavali. Pravna ureditev vpra- šanja je občutljiva in zaple- tena že zato, ker je stara več kot dve desetletji. Jugo- slovanski kmetje so tedaj imeli na bolgarski strani tri- tisoč 745,6 hektara zemlje, Bolgari pa pri nas 3192,8 hek- tara, razlike je torej 554,7 hektara.

Dvolastniška posesvta so naši in bolgarski državljani uporabljali do junija 1959, ko je Bolgarija odpovedala sporazum o uporabi dvolas- niških posestev od novem- bra 1947. Naša država se je pri tem odrekla pravice iz 25. člena sporazuma o miru z Bolgarijo, ki jo je pooblaš- čal da zapleni vso bolgar- sko lastnino na svojem ob- močju. Ta zemlja je bila tudi izvzeta iz naše nacionaliz-acije po zakonu z dne 29. aprila 1948.

Tako je bolgarska zemlja tudi po odpovedi spo- razuma o uporabi dvolas- niških posestev ostala prosta in so jo zato mogli Bolgari tudi prodajati.

Zaradi tega bi bilo po mne- nju sekretariata za odnose s tujino pri srbski vladi treba sprožiti zahtevo po odškodni- ni. To pa ni tako preprosto, ker so med drugim odbrte še naše terjatve iz vojnega in predvojnega časa.

Konec januarja letos je zvezni sekretariat za zunanje zadeve obvestil srbski izvršni svet, da so zbrali in uredili vse podatke o dvolastniškem premoženju med Bolgarijo in Jugoslavijo in da bodo v krat- kem Bolgariji predlagali za- četek pogajanj za ureditev dvolastništva na obmejnem območju.

Andrej ARKO

Črnava: lipani, postrvi

Za tri lipane ali postrvi 60 din — na posodo čolni in palice

Po podatkih, ki smo jih do- bili v recepciji hotela »Bor« v Predvorju, je na jezeru Črnava ribarjenje dovoljeno preko čelaga leta. V vodi je največ lipanov, turistični pro- spekt pa obljublja tudi postr- vi. Dovolilnica za tri merske komade stane 60 dinarjev, la- hko pa si celo za 10 dinarjev izposodite ribiško palico. Je- zero, ki je bilo še pred krat- kim zamrznjeno, se je počasi že odtajalo, led je le še ob bregovih. Ribiči si lahko iz- posodijo tudi čolne, ali pa namakajo trnke kar z jezu.

A. L.

Dinar vabi turiste

Jugoslavija ostaja le- tos konkurenčna na turističnem trgu

BEOGRAD, marca — (Tanjug) — Vršilec dol- nosti generalnega sekre- tarja Turistične zveze Ju- goslavije Stojan Pudar je seznanjen tuje novi- narje, akreditirane v Beo- gradu, z rezultati poslova- nja turističnega gospodar- stva v lanskem letu in z novostmi v jugoslovans- kem turizmu v letošnjem letu.

Jugoslavija ostane letos konkurenčna na evrop- skem turističnem trgu, je poudaril Pudar. Se več, lahko rečemo, da se je položaj jugoslovanskega turističnega gospodarstva okrepil. Da je to res, ka- že tudi podatki, da imajo tuji organizatorji turisti- čnih potovanj v programu za 3 do 8 % več naročil za letovanja v jugoslovans- kih hotelih kot lani.

Največ zaslug za ta nevi- di izvoz imajo tisti turistični kraji, ki imajo največ prome- ta tujih turistov. Tu je na prvem mestu Portorož, ki je imel lani 564.000 prenočitev tujih turistov, kar predstavlja 64 odstotkov vseh preno- čitev. Na drugem mestu po prometu tujih turistov je Bled, ki je lani zabeležil 320 tisoč prenočitev tujih turis- tov, kar je v preteklem letu ustrezalo 68 odstotkom vseh prenočitev. Na tretjem me- stu je Ljubljana z 280.000 prenočitvami tujih turistov, ki so dali 57 odstotkov vseh prenočitev. Četrto mesto za- vzema Izola, ki je izkazala 123.000 prenočitev tujih turis- tov (58 odstotkov vseh preno- čitev). Sledijo Bohinj 115 tisoč 500 tujih prenočitev (49 odstotkov vseh prenoči- tev), nadalje Rogaška Slati- na s 93.500 tujimi prenoči- tvami (40 odstotkov vseh prenočitev) in Postojna z 90.600 tujimi prenočitvami (67 odstotkov vseh prenoči- tev). Naj še omenimo Piran s 75.400 tujimi prenočitvami, Koper z 69.000, Kranjsko go- ro s 66.000, Ankarano s 65.000 in Maribor s 60.000 tujimi prenočitvami.

FRANCE SEUNIG

Več deviz

Devizni dotok od turizma v SFRJ je bil za 26 odst. večji kot v letu 1971

Kljub slabši turistični sezoni v preteklem letu se je naš lanski celotni devizni dotok od turizma povečal za 21 odst. in dosegel 461 milijonov dolarjev nasproti 381 milijonov leto prej in 275 milijonov leta 1970. Obču- tono povečanje dotoka deviz od turizma preseneča, ker se promet tujih gostov v lanskem letu ni povečal.

V prvem polletju je epide- mija črnih koz odvrčala predvsem tuje goste, kar je naše turistično gospodarstvo občutilo zlasti v aprilu in maju, pa tudi pozneje. Večji promet domačih gostov pa ni mogel v celoti nad- mestiti primanjkljaja v pro- metu gostov iz tujine, ki jih je bilo nekoliko manj, kakor leto prej, pa so očitno več potrošili.

Močno se je povečal dotok deviz od turizma zlasti v Sloveniji, kjer je lani dose- gel 136 milijonov dolarjev nasproti 107,2 milijona dolar- jev v letu 1971 in 86,6 milio- na dolarjev v letu 1970. Lansko povečanje kar za bli- zu 26 odstotkov je bilo za- beleženo kljub temu, da je bil promet inozemskih gos- tov po številu manjši za 5 odstotkov, po številu njih- ovih prenočitev pa za 0,3 od- stotka. Pri tem pa moramo upoštevati, da statistika ne zajema izletniškega turizma brez prenočevanja, ki je zla- sti razvit v Sloveniji (v ob- mejnem prometu).

Na devizni dotok od turiz- ma vpliva tudi okolnost, da je Slovenija prehodna de- žela za večino tujih turistov, ki svoj denar menjajo, brž ko pridejo v Jugoslavijo, in da imajo menjalnice mnogo prometa tudi v obmejnem prometu od prebivalcev so- sednjih dežel, ki prihajajo k nam nakupovati.

Turizem označujemo po- gosto tudi kot nevidni izvoz. Če s tega vidika obravnav- mo dotok deviz od turizma, tedaj lahko primerjamo za lanko leto izkazanih 136 milio- nov dolarjev od turizma z vrednostjo lanskega blagov- nega izvoza iz Slovenije, ki je dosegel vrednost 430 milio- nov din. Z lanskim nevi- dim izvozom smo povečali celotni izvoz iz Slovenije za eno tretjino.

Največ zaslug za ta nevi- di izvoz imajo tisti turistični kraji, ki imajo največ prome- ta tujih turistov. Tu je na prvem mestu Portorož, ki je imel lani 564.000 prenočitev tujih turistov, kar predstavlja 64 odstotkov vseh preno- čitev. Na drugem mestu po prometu tujih turistov je Bled, ki je lani zabeležil 320 tisoč prenočitev tujih turis- tov, kar je v preteklem letu ustrezalo 68 odstotkom vseh prenočitev. Na tretjem me- stu je Ljubljana z 280.000 prenočitvami tujih turistov, ki so dali 57 odstotkov vseh prenočitev. Četrto mesto za- vzema Izola, ki je izkazala 123.000 prenočitev tujih turis- tov (58 odstotkov vseh preno- čitev). Sledijo Bohinj 115 tisoč 500 tujih prenočitev (49 odstotkov vseh prenoči- tev), nadalje Rogaška Slati- na s 93.500 tujimi prenoči- tvami (40 odstotkov vseh prenočitev) in Postojna z 90.600 tujimi prenočitvami (67 odstotkov vseh prenoči- tev). Naj še omenimo Piran s 75.400 tujimi prenočitvami, Koper z 69.000, Kranjsko go- ro s 66.000, Ankarano s 65.000 in Maribor s 60.000 tujimi prenočitvami.

FRANCE SEUNIG

Še vedno vroča ruda

Informacija, ki pogreva »zgodbino« spora med zagrebškim in ljubljanskim ŽTP zaradi prevoza železove rude iz Bakra za tvrdko »VOEST« v Linzu

ZAGREB, marca. Kljub najboljši volji se ne moremo ogniti temu, da ne bi ome- nili neustreznosti in neenotne tarifne politike skupnosti JZ glede prevoza železove rude iz Brazile preko Bakra v Linz, — je med drugim rečeno v informaciji, ki jo je svet za promet gospodarske zbornice Hrvaške pripravil za petkov jugoslovanski posvet o problematiki tranzitnega prometa prek Jugoslavije.

Namen posveta, ki ga pri- reja oboje zbornici, zvezna in republiška, je proučitev možnosti in ukrepov za po- večanje tranzitnih prevozov. Med gradivom, pripravljanim za srečanje 114. predstavi- telnikov (med njimi je tudi enajst slovenskih) ŽTP, po- morskega ladjarstva, pomor- skoga cestnega prometa idr. je tudi informacija o problemih tranzita s predlo- gom ukrepov za njegovo po- spešitev; ki jo je pripravil svet za promet, pomorstvo in zveze hrvaške gospodarske zbornice.

Informacija med drugim najprej pogreva »zgodbino« spora med ljubljanskim in zagrebškim ŽTP, potem pa pravi, da mora biti nova že- lezniška tarifa politika izena- čena in definirana s samo- upravnimi dogovori železni- ških transportnih podjetij ter usklajena z ravnanjem in merili evropskega transportno-tran- zitnega tržišča. Samo tako, — je rečeno — bodo JZ na- šle svoje ustrezno mesto v gospodarstvu države.

Skupnost JZ je v sodelova-

Pogodba z „zlato klavzulo“

Beograjski »Energoprojekt« se je zavaroval pred devalvacijami

V inženiring »organizaciji Energoprojekt« pravijo, da se niso izračunali učinka, ven- dar pa menijo, da nove de- narne spremembe ne bodo škodovala poslovanju pod

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

DOMAČI ŠPORT

DANES

SOBOTA, 3. MARCA 1973

ODBOJKA

ŽENSKA B LIGA

21.15 v Dolini
Breg — AGI

MOŠKA C LIGA

21.15 v Nabrežini
Kras — Libertas Trst

ŽENSKA C LIGA

21.00 v Trstu
OMA — Sokol

1. MOŠKA DIVIZIJA

21.15 v Gorici, Ul. Brass
Olympia — Pozzo

KOŠARKA

MLADINCI

20.30 v Trstu, Ul. Caravaggio
Bor — Ferrovij

DEČKI

19.00 v Trstu, Ul. Caravaggio
Bor — Inter 1904

JUTRI

NEDELJA, 4. MARCA 1973

NOGOMET

2. AMATERSKA LIGA

15.00 na Proseku
Primorje — Inter SS15.00 v Škocjanu
S. Canzian — Vesna15.00 v Nabrežini
Aurisa — Breg10.30 v Trstu, Ul. Flavio
Libertas — Zarja15.00 v Vidmu
S. Rocco — Juventina

3. AMATERSKA LIGA

10.00 v Trstu, stadion «1. maj»
Union — Libertas Sv. Marko15.00 v Padričah
Primorje — Stock10.30 na Proseku
Olimpia — Giarzole10.30 v Dolini
Breg — Don Bosco15.00 v Štandru
Sovodnje — Azzurra

MLADINCI

8.30 v Trstu, stadion «1. maj»
Union — Libertas Sv. Marko

NARAZČAJNIKI

13.45 v Trstu, Sv. Sergij
Edera — Breg15.00 v Trstu, Sv. Sergij
Inter SS — Gaja13.15 v Dolini
Rosandra — Vesna

ODBOJKA

ŽENSKA B LIGA

10.30 v Grotolengu
Vignoni — Bor

1. MOŠKA DIVIZIJA

10.30 v Cedadu
ASFJR — Slova

1. ŽENSKA DIVIZIJA

10.30 v Gradšču
Toriana — Bor

KOŠARKA

MOŠKA D LIGA

11.00 v Padovi
Fiamma — Bor

OBVESTILA

SPDT obvešča, da bo 2. dan
zimskega igar na progi edel'An-
gelo v Zabnicah, kakor lani. Za
radi velikega števila udeležencev
bo tekmovaljeva zamudna, zato naj
se vsi tekmovalci pravočasno zbe-
rejo na startnem mestu.Dr. Aleksander Gala-Peter
Partizanski zdravnik

Spomini iz bogatega, pa tudi težkega življenja partizanskega zdravnika

Okoli devete ure zvečer, bil je že mrak, smo prišli do prve resne zapreke, do železniške proge. Teme je bila skoraj popolna. Prav nič se ni videlo. Tudi tuda ni bilo videti, kajti nebo je bilo prekrito z oblaki. Hodili smo čedalje počasneje, se ustavljali, napeto prisluškovali in nato nadaljevali pot po prstih.

Progi smo se približali nekje pri Ribnici. Prvi je hodil Vinko, ta je tudi najprej prišel do proge. Tik pred progo se je ustavil, dolgo časa opazoval, okoli sebe in napeto poslušal, da ni morda kje slišati sovražne patrolne. Proga je bila namreč močno zastražena. V približno enakomernih razdaljah so bili razmešeni bunkerji s posadko. Kdaj pa kdaj so vojaki patrolirali ob progi. Imeti si moral precej poguma in biti zelo previden, da si prišel čez progo. To noč je kazalo, da so se vojaki najbrž zaradi močnega dežja zadrževali v zakonih. Progo smo drug za drugim srečno prečkali kakih 50 m od straže.

Po tej preizkušnji smo nekoliko olajšani nadaljevali pot. Kmalu smo prišli do glavne ceste proti Kočevju in hodili kar po njej proti Zlebiču. Za trenutek so se oblaki utrgali, posijala je luna in ko sem videl svoje tovariše, kako nosijo orožje, pripravljeno za strel, sem se počutil še bolj varnega. Sledel sem svoj moker površnik in ga vrgel prek ramen, kljub pa potis-

ODBOJKA

PRVENSTVO VIŠJH LIG SE IZTEKA

Če bo Breg drevi premagal AGI
si bo zagotovil obstoj v B ligi

Borovke v Grotolengu - Zadnji domači nastop Krasa

B LIGA — članice

V predzadnji tekmi čaka borovke težko gostovanje v Grotolengu.

Vignoni je ekipa, ki se ponasa z eno najboljših obramb v tej ligi in jo je na domačem igrišču težko premagati. Nedeljski poraz proti Bregu ne sme varati, saj so domačinke stopile na igrišče močno okrnjene in so igrare praktično le s svojimi rezervnimi igralkami.

Naša dekleta čaka torej dokaj težka naloga. Vignoni zaseda na lestevici slabše mesto od Bora in ima tudi štiri točke manj, ni pa v najmanjši nevarnosti, da bi izpadel. Ekipa lahko torej igra umirjeno, saj nima v tej tekmi kaj izgubiti, v primeru zmage bi pa tudi bistveno ne spremenila svojega položaja na lestevici.

Borovke se trenutno same na drugem mestu razpredelnice, in se bo do morale krepko potruditi, če bodo hotele to mesto obdržati do konca prvenstva. Naša dekleta so v prejšnjem kolu povsem nepričakovano in že drugi v letošnjem prvenstvu klonile proti Libertasu iz Bresce, predvajale so pa igrare, s katero nikakor ne moremo biti zadovoljni. Nezanemljive so bile tako v napadu kot v obrambi, še najslabše je pa bilo prestrezanje servisov. Vendar upamo, da je bila to le kratkotrajna kriza.

INKA

Drevo bo v novi občinski telovadnici v Dolini izredno vroče. V goste jim prihaja goriški AGI, ki prav tako kot domačinke plava v izredno kalnih vodah. Sesterka, ki to pot zmagaja, bo slej ko prej imela še nadaljnji obstanek v tej ligi. Tretji kandidat za nazadovanje, Primavera Marzotto, je z eno nogo že preko prepada, ker v poslednjih tekmah z Alzanom doma in z Libertasom v Bresci nima kaj iskati.

Čisto objektivno gledano je prednost na strani Brega, ki igra doma. V Grotolengu osvojeni točki sta mu v veliko moralno oporo. Dolinčanke so zmagale v Gorici s čistim 3:0, a doma, verjetno, ne bo šlo tako lahko. Ne smemo pa pozabiti na še dva dejavnika, ki lahko postanejo odločilna. V novo občinsko telovadnico prihaja vse več domačih navijačev, ki znajo dokaj dobro moralno podpreti in bodriti domače igralke. Goričanke po dobesedno katastrofalnem začetku igrajo iz tekme v tekmo, bolj in v Dolini prav gotovo ne bodo vrgle puške in koruzo v srečanju, ki je tudi za njih življenjske važnosti.

C LIGA — članice

Ekipa Krasa igra drevo poslovilno tekmo v letošnjem prvenstvu pred domačimi gledalci. V Nabrežini se bo spoprijela z vodčim Libertasom iz Trsta. Zgoničani ne računajo na točke. Ta nastop jim bo nedvomno izredno koristil za uigravanje ekipe za poslednji odločilni nastop v Gorici s Caldinijem po odhodu k vojakom Lucija na Milica. Tržačani so v preteklem kolu ostali praznih rok doma z Libertasom iz Padove in nocoj morajo za vsako ceno zmagati, če hočejo ponovno igrati v B ligi. Navadno igrajo Krascevi proti močnim nasprotnikom dobro in glede na to si lahko obetamo v Nabrežini lepo odbojko in privlačno igro.

Drevo se bo v tej ligi pričel povratni del prvenstva. Prvi del spopadov za Sokol iz Nabrežine ni bil preveč uspešen. Vsekar pa je pričakovati, da bodo Nabrežinke v nadaljevanju zaigrale uspešneje. Nocoj se bo Sokol pomeril z OMA, ki je v prvem nastopu zmagala s čistim izidom. Ker tudi Tržačanke spadajo med slabše ekipe v tej skupini, naše zastopnice niso povsem brez možnosti za osvojitev prvega para točk.

1. DIVIZIJA — članice

Obe naši sesterki se bosta v četrtem kolu spoprijeli s slabšima nasprotnikoma in imata vse možnosti za uspeh. Bor odhaja v goste k Torriani iz Gradšča, ki je zmagala samo enkrat. Če bodo Trža-

čanke zaigrale tako kot znajo jim Torriana ne bi smela povzročiti velikih preglavic. To pot pa prihaja Slogi v goste PAV Dormisch iz Vidma, ki je nedvomno slabša ekipa kot domačinke. Tudi Videnčanke se ponajajo z eno samo zmago iz preteklega kola v srečanju s Torriano. Čisto objektivno gledano, bi morala oba naša zastopnika zmagati.

1. DIVIZIJA — člani

Zmagovita pot tako Sloge kot Olympie iz Gorice se nadaljuje brez prekinitev že tri zavrtiljaje. Gorica-

ni v prvem kolu niso igrali in to proti odlični ekipi Ginnastice iz Pordenona. V petem prvenstvenem nastopu pa imata slovenski sesterki nasprotnika, ki jima res ne bi smela delati velikih preglavic. Sloge gostujejo v Cedadu pri ASFJR, ki je za sedaj še praznih rok. Olympia pa bo gostila Pozzo iz Pradmana, ki je v četrtem kolu izbojeval edino zmago s takratnim nasprotnikom Sloge. Tudi tu so štiri točke za naši ekipi že vnaprej za gotovljene.

G. F.

Koškarsko prvenstvo dečkov: Polet — SABA

KOŠARKA

POSLEDNJA PRILOŽNOST BOROVCEV
ZA OSVOJITEV PRVIH LIGAŠKIH TOČK

Isto velja tudi za Borove mladince - V skupini dečkov Polet in Kontovel ne bosta nastopila

D LIGA

V pustnem vzdušju se Borovi koškarski pripravljajo za jutrišnji tekmo proti ekipi Fiamma iz Padove. Po nedeljskem porazu v Benetkah imajo «Plavi» zadnjo možnost za osvojitev prvih točk v gosteh in v prvenstvu sploh. Fiamma ima trenutno 6 točk na lestevici in je na predzadnjem mestu. V Trstu pa so koškarski iz Padove dobro igrali in so borovce premagali z neoporečnim 70:53. Tedaj pa so «Plavi» zelo slabo igrali. Na srečo je Fabjan v formi. Sare in Škerlj bosta ponovno igrala. Upajmo, da bo našim le šlo od rok.

Borova postava: Adrian Zavadlav, Fabjan, Rudes, Stojan, Hrvatič, Kralj, Pertot, Škerlj, Danijel Zavadlav, Valter Hrvatič.

MLADINCI

Tudi za Borove mladince bo to zadnja možnost za osvojitev prvih točk. Drevo bodo namreč «Plavi» igrali proti ekipi Ferrovijaria, ki je na predzadnjem mestu lestvice. Že v prvem srečanju so borovci nudili nasprotnikom močan odpor, saj so izgubili tekmo šele po podalisku.

«Plavi» pa bodo morali zaigrati samozvestno in pozitivno predvsem v obrambi kajti koškarski Ferrovijaria so zelo točni pri metanju na koš.

Borova postava: Barazutti, Franca, Valter Hrvatič, Oblak, Pečenko, Kapič, Vatovec, Kalc, Klobas, Kravos. Koren ne bo nastopil zaradi izključitve.

V prvenstvu dečkov sta Polet in Kontovel zaradi slovenskih zimskega igar odgodili prvenstveno tekmo. Nastopili bodo torej le borovci, ki se bodo spoprijeli z močnim peterko Inter 1904.

«Plavi» bodo nastopili z naslednjo postavo: Bruno in Renato Furlan, Mazzucca, Čok, Pegan, Udočič, Valli, Daneu, Lozej, Gombač, b. l.

KOLESARSTVO

NA DIRKI SASSARI-CAGLIARI

V odsotnosti Merckxa zmagal Sercu

CAGLIARI, 2. — V Merckxovi odsotnosti so tudi ostali kolesarji lahko računali na uspeh: to je bila največja značilnost današnje dirke Sassari — Cagliari, ki vsa ko leto sledi dirki po Sardiniji z vsemi njenimi tekmovalci. Merckx je s svojo ekipo odpotoval v Belgijo, nekaj njegovih rojakov pa je le ostalo in eden od teh Patrick

KOLESARSTVO

Letošnji «Giro»

bo končal v Trstu

Po vsej verjetnosti se bo letošnja 56. dirka po Italiji zaključila 10. junija v Trstu. Kolesarji bi morali privozi v naše mesto iz Auronza. Dokončna odločitev bo na vsak način znana v ponedeljek. To bi bilo drugič, da ponudi kolesarska zveza zadnjo etapo Trstu: prvič se je to zgodilo leta 1966, ko je pri Montebellu slavil končno zmago Gianni Motta.

Atalanta - Sampdoria	1
Florentina - Napoli	1
Inter - Verona	1
Juventus - Torino	1 2
L.R. Vicenza - Milan	X 2
Palermo - Bologna	X
Roma - Cagliari	1 X 2
Ternana - Lazio	X 2
Brindisi - Varese	1 X 2
Catania - Reggiana	1
Cesena - Bari	1
Foggia - Brescia	1
Genoa - Reggina	X 1

NAMIZNI TENIS

Letos zelo številna udeležba
na občnem zboru FITeT v Rimu

V odbor zveze je bil izvoljen tudi Tržačan Hauser

OBČNI ZBOR FITeT

V soboto in nedeljo je bil v Rimu občni zbor italijanske namizni-teniske zveze FITeT. Občni zbor je bil zelo varen. Na njem so izvolili novi odbor, ki bo upravljal zvezo v prihodnjih letih.

Kot običajno ob takih priložnostih, se je tudi tokrat glavno zborovanje odvijalo na hodniku, kjer so se posamezni delegati borili za glasove. Tudi prisotnost je bila zelo številna, saj je svoj glas oddalo 149 delegatov, ki so razpolagali

nad 6.500 glasovi od skupnih 8.096.

Odsotnosti je bilo torej zelo malo. Sicer pa je bilo pravih novosti zelo malo. Za predsednika je bil potrjen G. Sineri, ki je prejel 4.000 glasov, drugi pa je bil urednik glasila FITeT Luigi Zuccarini, ki bi, po našem mnenju, verjetno bolj upravljal zvezo. Sineri je sicer zelo znana osebnost, vendar ni športni voditelj. Do večjih nesoglasij pa je prišlo pri volitvah novega odbora, saj so bili v veliko večini izvoljeni vodja državne reprezentance Lucio, če omenimo Zuccarini in Tržačan Hauser, ostali člani pa so bili dokaj razpršeni. Na žalost, nista bila potrjena P. Galli in S. Magni, ki sta bila med najbolj delavnimi odborniki v zadnjih letih. Spletke na hodniku so terjale njuno živca.

Novi odbor je tudi edina novost občnega zbora. Iz velike večine intervencij je bilo namreč jasno slišati volilno propagando in le malo, ki se je resnično zanimalo za resne probleme, ki tarajo zvezo.

TRŽAŠKI POKAL

Kras je že drugi zaporedoma osvojil turnir za tržaški pokal. To vest smo sicer pričakovali, vendar je bila tudi tržaška Julia precej resen konkurent. Ko pa se je Julia predstavila za zeleno mizo brez drugokategorek Grionove, je bil v zadnjem času redko nastopa, je bilo jasno, da bodo Milčeva, Vesna in Rebulova zopet »mogo valke«.

Kras je predstavil tokrat tudi

Sercu, je tudi ugnal vse Italijane, z Bassom na čelu. Kljub temu, da je odločitev padla po skupnem sprintu, pa je bila dirka razburiliva, predvsem po zaslugi četverice, ki so jo sestavljali Rodriguez, Bergamo, Fabbri in Ravagli. Ti kolesarji so izvedli 190 km dolg napad, med katerim so zbrali celo 13' 30" naskoka. To pa jim kljub pomoči Gimondijeve čete (h kateri spada Rodriguez) ni zadostovalo, da bi se predstavili sami na cilju. Še enkrat je prišla, žal, do izraza nedisciplinarna občinstva, saj je zaradi gneče takoj po cilju nekaj kolesarjev nevarno padlo, med temi sam zmagovalec.

VRSTNI RED:

1. Sercu (Brooklyn);
2. Basso (Bianchi);
3. Ongarato (Dreher);
4. Lasa (Kas);
5. Avogadro (Zonca).

SMUČANJE

MONTE SANT'ANNA (Quebec), 2. — Avstrijka Annemarie Pröll je zmagala v veleslalomu v Kanadi, veljavem za svetovni pokal. Na cilju je prehitela švicarko Bernadette Zurbriggen za 2 stotink sekunde, dvakratna olimpijska zmagalka Nadigova je bila tretja z zaostankom 41 stotink sekunde.

NOGOMET

V PRVENSTVU 2. AL

Jutrišnje kolo verjetno odločilno
za vse štiri naše enajsterice

V 3. AL niso predvidena večja presenečenja

2. amaterska liga

Sesto povratno kolo bo morda odločilno za vse štiri naše enajsterice. Zbrali smo nekaj izjav, ki so pa še kar optimistične.

Aurisa — Breg (trener Brega Severino Kozina): «Kljub zadnjim porazom je naše razpoloženje na višku. Aurisa je edino moštvo, katerega smo premagali, zato gremo v Nabrežino optimistično razpoloženi. V nedeljo bo igral tudi naš ključni igralec Visintin».

Libertas — Zarja (trener Zarje Dario Scavuzzo): «Zaradi našega slabega položaja na lestevici, naša obramba ne bo smela dopustiti nasprotniku, da bi se razigral v napadu. Naš cilj je točka. Če bo lahko igral tudi Primožič, bom potrdil isto postavko, ki je v nedeljo premagala Aurisino».

Primorje — Inter SS (igralci: Primorja Vojko Bukavec): «Z nedeljskim nasprotnikom delimo drugo mesto in če želimo ostati sami na tem mestu, moramo zmagati. Prepričan sem, da nam bo to uspelo. Le če bomo imeli slab dan, bomo odnesli samo točko».

Kriška Vesna bo igrala verjetno pri S. Canzianu z zaprtjo obrambo, da bi odnesla iz igrišča vsaj točko, ki bi ji prišla zelo prav. V drugih tekmah bi morala Portuale in Muggesana remizirati, Campanelle premagati prosiški Libertas, Sagrado Flaminio, Foggiano pa računata na remi v tekmi z Isonom.

3. amaterska liga

V skupini N vodi Duino ne bi smel imeti težkoč z zadnjemvr-

ščenim ročalskim Libertasom, edino ekipi, ki je še brez zmage. Zanimiv bo dvoboj med ACEGAT in Cartimavom. Za Union bi remi proti Libertasu od Sv. Marka predstavljal že uspeh.

V skupini O bo vodčica Opicina Supercaffè igrala proti zadnji Fiammi. Primorac bo gostil drugega kandidata za napredovanje, ekipo Stocka. Za Trebence bo to srečanje težko, čeprav so v zadnjih dveh tekmah osvojili tri točke. V skupini P vlada veliko zanimanje za dvoboj med S. Anno in barkovljanskim Libertasom. Favorit je seveda S. Anna. Olympia bo gostila trdoživ Giarzole in bo zaradi diskvalifikacij zopet okrnjena. Don Bosco je v jesenskem delu prvenstva prepustil točko Bregu B in «Plavi» tudi zdaj računajo na točko.

B. R.

TEDENSKI PREGLED

Sovodenje čaka jutri težka tekma z Azzurro. Ta ekipa igra zadnje čase dobro, zato bodo Sovodenje morale napeti vse svoje sile, da bi ohranile vsaj točko, zlasti, ker bodo hoteli nasprotniki popraviti slab vizi iz Ločnice. Sovodenje bodo igrali tudi jutri okrnjene. Nastopile bodo brez branilca Ferloje, katerega je preteklo nedeljo izključil sodnik.

Trener sklicuje za jutrišnje tekmo te igralce: Devetak, Trivellato, Batistič, Fajt, Petean, Kovac, Sambor, Marson, Florenin, Zavadlav, Pozzo, Tomšič, Čotič in Corva.

D.

Juventina bo v Vidmu igrala proti S. Roccu, ki je po slabem začetku zdaj zlezel med prve na lestevici. Standardi bodo morali zaigrati zelo odločno, če bodo hoteli iztržiti vsaj pol izkupčka. V zadnjih tekmah so pokazali res izredno igro. Številni gledalci, ki sledijo svoji ekipi, so navdušeni nad njeno igro, borbenostjo in voljo do zmage. Le z nekaj več srečo bi bila lahko zdaj Juventina višje na lestevici in se ne bi bala izpada.

Za jutrišnje tekmo je trener Julio sklical te igralce (ki naj se zbero ob 13.30 na trgu v Štandru): Plesnič, Faganel, Nanut, Tomažič, Paulin, E. in M. Tabaj, Sirk, Marcin, Ferletič, Uras, Filiput in G. Montico.

Po tekmi Juventina — Natsons je skupina navijačev izbrala Ferletiča za najboljšega igralca na igrišču. Štekljenko vina pa je dobil Mario Bratini.

SNEŽNE RAZMERE

Trbiž	60 cm
Višarje	160 cm
Nevejsko sedlo	140 cm
Kanin	400 cm
Sappada	30 - 70 cm
Piancavallo	40 cm
Ravascletto	20 cm
Nevegal	35 cm
Forni di Sopra	45 cm
Corvara	35 cm
Cortina	20 cm
Auronzo	30 cm
Pohorje	45 cm
Golte	110 cm
Velika planina	100 - 130 cm
Krvavec	130 cm
Ljubelj	80 cm
Zelenica	180 cm
Pokljuka	145 cm
Zatrnik	85 cm
Kranjska gora	70 cm
Španov vrh	50 - 80 cm
Bled	50 cm
Planica	70 cm
Bovec	13 cm

OBVESTILO

Ker je razpisni rok 7. ZSI ugotovilo, da bi bila nekatera prijavljena društva oškodovana, če bi obveljal naknadni vpis za smuk z dne 1. marca, je sklenilo priznati le startno listo za smuk, ki je sestavljena na podlagi prijavi iz prvega razpisa tekmovanja.

V nedeljski tekmi s Sagrado ni Vesna ne dala, ne prešla gola

Uredništvo TRST Ul. Montecchi 6/II PP 559 Telefon 793 808 794 638
Podružnica GORICA Ul. 24 Maggio 1/I Telefon 83 382
Uprava TRST Ul. Montecchi 6/II Telefon 795 823
Oglasi oddelek TRST Ul. Montecchi 6/III Telefon 761 470
Naročnina
Mesečno 1.350 lir — vnaprej: polletna 7.500 lir, celoletna 13.500 lir.
Letna naročnina za inozemstvo 19.500 lir, za naročnike brezplačno revija «Dan»
V SFRJ posamezna številka 1.— dinar, za zasebnike mesečno 18.—
letno 180.— din za organizacije in podjetja mesečno 22.— letno 220.— din
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 8

3. marca 1973

Za SFRJ Tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 501-3-270/1
«ADIT» - DZS, Ljubljana, Gradišče 10/II nad. telefon 22 207

Oglasi Za vsak mm v višini enega stolpca: trgovski 200, finančni 300, upravnih 300, legalni 400, osmrtnice in sozajal 200 lir. «Mali oglasi» 80 lir beseda. Oglasi za tržaško in gorško pokrajino se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri S.P.L.

Glavni urednik Stanislav Renko
Odgovorni urednik Gorazd Vesel

Izdaja in tiska ZIT - Trst

PO VESTEH IZ RIMSKIH SODNIH KROGOV

JAVNE USTANOVE SO ODKUPILE VRSTO PRISLUŠKOVALNIH NAPRAV

Pretor Infelisi je v uradu neke rimske tvrdke zaplenil fature, ki naj bi dokazovale, da je podjetje prodajalo elektronske «mikrovohune» javnim ustanovam

RIM, 2. — Kljub težavam, katerim se vsak dan otepa in pritis-kom, kateri se mora upreti rimski pretor Luciano Infelisi pogumno nadaljuje preiskavo o telefonskem prisluškovanju. Sposobil se časnika-rem vest, da je preiskava v teku, ko se je sodnik pripravil, da odkrije glavne krivce, ukrali so mu magnetofonske posnetke v uradu, a kljub temu kaže, da resnica sili nevdružno na dan: nekatere javne ustanove so prestopile meje svojih pristojnosti. Nove dokaze o tej trditvi je pretor zbral danes jutraj med preiskavo na sedežu neke tvrdke, ki uvaža elektronske naprave za telefonsko prisluškovanje. Med debelim sveženjem dokumentov, ki jih je dr. Infelisi zaplenil, so tudi fature, ki potrjujejo, da so nekatere javne ustanove odkupile prisluškovalne naprave.

O vsej aferi je tednik L'Espresso

li s telefonskim prisluškovanjem. Ne samo, da vlada ni poskrbela za to, kaže celo, da so druge javne ustanove vpletene v novo afero telefonskega prisluškovanja. Vlada molči, rimski dopisniki italijanskih časnikov pa poročajo, da je v sodnih krogih te dni precej «ziva». V tej zvezi se je izvedelo, da dr. Infelisi ne bo smel odpotovati v Lugo, da bi osebno preučil namagnetofonske trakove, ki so jih zaplenili Toma Ponzi. Gre za 12 zabojev polnih informacij, ki jih bo prevzel v varstvo sodnik določen od generalnega državnega pravdnika dr. Spagnola. Tako ne bo sodnik, ki vodi preiskavo prvi preučil tega dokaznega gradiva, o katerem se govori, da je izredno pomembno.

In končno še ena vest. Dr. Infelisi je danes formalno obtožil nekega rimskega industriarja zaradi nedovoljene telefonskega prisluškovanja. Kaže, da je podjetnik namestil prisluškovalno napravo na tak telefon, da bi črešilo neko osebno zadevo.

Prizivno sodišče znižalo kazni fašistom

MILAN, 2. — Po treh urah in pol posvetovanja je milansko prizivno sodišče izreklo razsodbo proti osim mladencem, ki so bili obtoženi vrste atentatov v okviru fašistične organizacije «SAM» (Squadre d'azione Musolini). Glede štirih obtožencev so

drugostopni sodniki potrdili razsodbo kazenskega sodišča (gre za kazni od največ treh let in 11 mesecev zapor do najmanj nekaj čez pet mesecev), medtem, ko so precej znižali kazni za nekatere druge obtožence. Tu pride v poštev predvsem 24-letni Giancarlo Esposti, katerega je prvostopno sodišče obsodilo na 4 leta in en mesec zapor in ki bo po zadnji razsodbi deležen le dveh let in osem mesecev zapor. Tudi njegovemu, 20-letnemu Dariu Panziro, ni bilo kazni z eno leto. Drugostopni sodniki so nadalje popolnoma spremenili prvotno razsodbo glede drugih dveh obtožencev, ki so jih opustili zaradi pomanjkanja dokazov. Razsodba milanskega prizivnega sodišča je povzročila v naprednih krogih veliko nezadovoljstvo, ker «daje objektivno potuho fašističnim skvam». Ne smemo pozabiti, da so bili milanski fašisti obtoženi atentata na lista «Unita» in «Giorno», atentata na katoliško univerzo ter skru-njenja partizanskih spomenikov na Piazzale Loreto.

TOKIO, 2. — Med poletom letala družbe «Sabana» med Brusljem in japonsko prestolnico je iz prtljajnika letala izginilo brez sledi 1000 diamantov v vrednosti okoli 400 milijonov lir. Letalo je prevažalo 10 tisoč diamantov v desetih skatlah. Med prevozom so izginile 4 skatle. Dvomezom, da so se neznanci po-lastili dragocenosti še pred odhodom iz Bruslja.

PO POSREDOVANJU SENATORJA MCGOVERNA

Indijanci v Wounded Kneju osvobodili enajst talcev

Manifestanti so še vedno zabarikadirani v vasi in zahtevajo preiskavo o življenjskih pogojih v indijanskih rezervatih

NEW YORK, 2. — Indijanci, ki so takim širsim srečanjem bomo lahi, so zaklji reševati problem Indijancev.

Medtem ko se je senator McGovern pogajal z uporniki rezervata v Pine Ridgeju, je policija mesta Gallup v državi New Mexico ubila mladega indijanskega študenta, ki je bil do pred kratkim voditelj nekega kluba rdečepolnih univerzitetnih študentov. Mladenci je ugrabil župana Emmetta Garcio in se z njim zatekel v neko veliko skladišče. Agenti so vdrl v poslopje, v katerem je bil študent zabarikadiran in ga pokosili z rafali brzo-strelke.

Senatorja sta se včeraj popoldne sestala z nekaterimi voditelji organizacije «American Indian Movement» ki je organizirala protestno manifestacijo. Bivši kandidat demokratske stranke za predsedniške volitve in njegov mladi kolega sta dopotovala v Pine Ridge s helikopterjem ameriške vojske. Pred srečanjem z indijanskimi voditelji sta se sestala s poveljniki policijskih sil, ki so obkolile Wounded Knee (gre za okrog 150 agentov zvezne policije, ki imajo na razpolago tudi dve vojaški avtoblindi). Policisti so jima svetovali, naj se ne sestanejo z «uporniki» v vasi, razen če se en indijanski poveljnik ne ponudi kot talec in jamci za njuno varnost. Ni še znano, če bo sta senatorja upoštevala nasvet, dejstvo pa je, da sta se kmalu nato sestala z nekaterimi predstavniki Indijancev na sedežu zvezne ustanove za indijanska vprašanja in dogleda osvoboditev 11 talcev. McGovern ni pojasnil svoje karnacije. Tudi v pogovoru s časnikarji je bil zelo megljen. «Prišli smo v Pine Ridge — je dejal — z namenom, da bi dosegli osvoboditev talcev, ne pa da bi zagotovili razpravo o indijanskih problemih v senatu. To je v pristojnosti ministrstva za pravosodje in vsako naše vmešavanje bi lahko le zaostrojlo napetost. Skušamo pa postaviti temelje za širše srečanje, katerega bi se morali udeležiti voditelji AIM, najstarejši člani plemena Sioux v Južni Dakoti in zastopniki zvezne vlade. Le

Trije od enajstih talcev, ki so jih osvobodili Indijanci po srečanju s senatorjem McGovernom: Agnes Gilderselve, A. Clark in William Riegert (od leve proti desni)

ZANIMIVA UGOTOVITEV DVEH EVROPSKIH ZNANSTVENIKOV

«Zgrešena» orientacija Keopsove piramide

Kaže, da so se v zadnjih 4 tisočletjih zemeljska os in kontinenti znatno premaknili

NEW YORK, 2. — Vsak osnovnošolski otrok, komaj dobi v roki knjigo zgodovine, ve, da so stari Egipčani zelo skrbno zgradili Keopsovo piramido in zlasti, da so jo bolj skrbno orientirali štiri strani piramide proti severu, jugu, vzhodu in zahodu. Znanstveniki so že večkrat preverili te rezultate z zelo točnimi meritvami. Danes pa je piramida nekoliko pomaknjena proti zahodu, s štirinastim odstopom od severa.

«Napaka», edina, ki jo so znanstveniki izsledili odkar je Napoleon pripeljal v Egipt prve znanstvenike, je prevelika, da bi jo lahko pripisali naključju, ali pa je nezadostni astronomski pripravi starih Egipčanov. Dva evropska znanstvenika in sicer škot G. S. Paw-

ley in Danec N. Abrahamsen sta povzela hipotezo, ki jo je pred tridesetimi leti formuliral Flinders Petrie in prišla do zaključka, da stari Egipčani se niso zmogli, pač so se v teh 45 stoletjih, odkar je bila piramida zgrajena, premaknili zemeljska os in kontinenti.

V članku, ki sta ga objavila v specializiranem mesečniku «Science», znanstvenika trdita, da so stari Egipčani orientirali zelo točno piramide na podlagi svojih astronomskih dognanj in je zato treba izključiti možnost tako velike napake. Bolj verjetno je torej, da so se v štirih tisočletjih zemeljska os in kontinenti premaknili bolj kot so doslej menili znanstveniki. Dognanje bi bilo treba preveriti z drugimi velikanskimi in zelo stariimi monumenti, kaže pa, da so v Egiptu, poleg Keopsove piramide, podobnih odklon od pravilne orientacije zabeležili le pri Kefernovi piramidi. Kaže torej, da bo treba za dokončen dokaz Pawleyjeve in Abrahamsenove domneve preštudirati orientacijo spomenikov primitivnega perjskega prebivalstva Naska in megalitske monumente, ki so še na severu Škotske v Angliji in v Franciji. S temi zgradbami pa bodo imeli znanstveniki verjetno večji problem, ker niso ti primitivni narodi poznali astronomije, je tako dobro kot Egipčani.

Domneva dveh znanstvenikov, ni nova, saj jo je formuliral že pred 30 leti Flinders Petrie, ki je odkril, da Keopsova piramida ni pravilno

orientirana. Leta 1940 pa, ko je Petrie začel svoj študij, se še ni govorilo o premiku kontinentov (domneva, da kontinenti drsijo kot veliki kanski splavi pod vplivom tokov v še nestirani notranjosti našega planeta, je zelo nova in je znanstveniki še niso popolnoma osvojili) in zato je znanstvenik zaključil, da se je severni tečaj v štirih tisočletjih premaknil. Zanimivo pa je, da se v teh desetletjih znanstveniki niso zmenili za Petrijeve meritve in so jih popolnoma zanemarili. Arheologi so jo večkrat preverili, a zanje rezultati niso imeli tiste znanstvene vrednosti, ki jo lahko ima za strokovnjake, ki preučujejo strukturo našega planeta z astronomskega dika.

VESTI Z ONSTRAN MEJE

OBALNI SVET NA NOVI POTI

Na včerajšnji seji novoizvoljenega vodstva obalnega sveta je bil pripravljen načrt za nadaljnje delovanje

Kakor je znano, je uredničevanje koncepta enotne obale naletelo v preteklem letu na razne težave zaradi nesoglasij med obalnimi občinskimi skupščinami. Položaj je kritično presodila obalna konferenca Zveze komunistov, posledice pa so bile odstop predsednice piranske občinske skupščine in ožjega vodstva obalnega sveta.

jega in visokega šolstva na obali, je izvenela v močni politični volji, da se odpravijo stara nesoglasja in da se začne hitro in odločno uredničevati zadevne sklope obalne konference Zveze komunistov.

L. O.

AVGUST

(Nadaljevanje s 4. strani)

di življenje v zaledju. Ta pripoved je izredno široka, morda celo preveč podrobna, spominja pa na podobne Tolstojeve opise vojne z Napoleonom. Vendar pa nas ta romanisrana pripoved o vojaških dogodkih niti ne utrjuje, čeprav se morda le oddahnemo, ko nas pisatelj povede v zaledje in nam prikazuje življenje civilistov. Žal ti deli romana ostajajo torzo, ker zgodbe oseb, ki nam jih predstavljajo daleč v zaledju fronte, ni so zaključene.

Solženicinov roman Avgust štiri-najstega bodo mnogi vzeli v rodnice zaradi pisateljevega imena. Ti bodo najbrž s knjigo nezadovoljni. Tisti pa, ki bodo prebrali roman kot umetniško stvaritev, kot zgodovinski roman, ki išče vzroke ruskega poraza ob Mazurskih jezerih, tisti bodo ob pisateljevem iskanju resnice in ob široki epski pripovedi našli v njem marsikaj takega, kar zmorejo le veliki pisatelji.

OMAJAN SPORAZUM MED EIRE IN ZDRUŽENIM KRALJSTVOM

Irski premier Lynch izgubil bitka na političnih volitvah

Novi predsednik vlade v Dublinu bo W. Cosgrave - Lynch so porazile tradicionalne južnoirske politične sile

DUBLIN, 2. — Irski premier Jack Lynch je na političnih volitvah, ki so bile predvčerajšnjim, doživel hud poraz. Zmagala je namreč koalicijska stranka «Fine Gael» skupaj z južnoirskimi laburisti.

Ceprav v tem trenutku ne razpolagamo z dokončnimi rezultati volitev za obnovu 144-članske poslanske zbornice, so delni rezultati prepričljivi. Stranka «Fianna Gaels» je podlegla za eno mandatno mesto svojim nasprotnikom.

Predvčerajšnje volitve je tmo-glavno izzval in pripravil poraz: Jack Lynch se je včeraj popoldne 16 let. Sledil mu bo 52-letni William Cosgrave, ki je vodja stranke «Fine Gael» in ki je bil že irski minister za zunanje zadeve v letih od 1954 do 1957. Njegov oče je bil predsednik vlade Irske republike, ko se je ta porodila, potem, ko se je Anglija odrekla pred 50 leti suverenosti nad Južno Irsko.

Po zmagi opozicijske koalicije stranke «Fine Gael» in južnoirskih laburistov (ti bodo imeli v parlamentu vsaj 17 predstavnikov) se postavlja vprašanje bodoče politike republike EIRE na vrhu katere je še vedno več kot 80 letni De Valera, ki je bil ena od vodilnih osebnosti upora proti angleški vladavini v Južni Irski.

Poražen premier Lynch je skušal reševati notranja in zunanja vprašanja južnoirske republike na precej izviran način. Nobene dvoma ni, da je bil tesno povezan z londonsko vlado in da je sklenil sporazumno z njo reševati tudi vprašanje Severne Irske, oziroma Ulstra. Pri tej politiki ga je vodila vrsta nagibov, ki so deloma temeljili na psihološki pripravljenosti določenih krogov volivcev, da sprejmejo nekatere novotarije, deloma pa so predstavljali poskus, da se korenito spremenijo nekatere osnovne zamisli irske tradicionalne politike. Prav pri tem je Lynch pogorel.

Lynch je verjetno skušal doseči s svojo politiko naslednje rezultate: 1) vključiti EIRE skupaj z Združenim kraljestvom v Evropsko gospodarsko skupnost (kar se

TRŽAŠKI DNEVNIK

DANES OB 14. URI NA OPČINAH

Sprevod pustnih vozov z vsega Krasa Laufarji s Cerkljanskega in kronanje

V pustnem razpoloženju pikre in grenke o zaščiti Krasa - Jutri velika pustna prireditev v Mljah - Pogreb v Boljuncu odpade

Malde pustne šeme po škedenjskih ulicah

Na Krasu je že vse pripravljeno za mednarodni kraljevski pustni sprevod in svečano kronanje kralja Pusta VII. ter njegove milostljive soproge. Pustni sprevod se bo začel razvijati po openskih ulicah ob 14. uri, kronanje pa bo, kot se za take ceremonije spodobi, v starinskem predelu kraške pustne metropole, to je na Brdini.

Na letošnjem kraskem pustu sodelujejo vasi: Sempolj (Kraški problemi) Samatorca (Barvna TV), Salež (Zaščita Krasa), Zgonik (Radio naš — Postaja A, ali Radio naš, postaja vaša), Prosek (Kraški modras) Kontovel (Karamela), Opčine I. (Riba beži od morja, ki smrdi), Opčine II. (Fin che la barca va), Kolonja (IVA), Bani (Kraški rezervat), Trebče (Čudež v Trebčah), Gropada (Onesnažen Kras). Sodeloval bo tudi Divača z vozom «Diviški supermarket». Kot gostje bodo letos nastopile znamenite šeme «laufarji» s Cerkljanskega, ki bodo pravi gotovo pritegnili posebno pozornost in vzbujali veliko voljo občinstva. Že sami naslavi pustnih vozov kažejo, napis in živo besedo. Te dni se precej govori in piše o zaščiti Krasa — brez Krascev — Krascevi pa bodo povedali svoje besedo na poseben način v pustnem sprevodu. Le počite na Opčine in si pazljivo ogledajte vozove, pošasti in napise, pa boste videli, kako modras se brani Krasa, s kakšnimi avtomobili se morajo voziti Krascevi, kaj vse je že na Krasu in kaj se Krascevem se obeta, Nič čudnega torej, da je kar 7 vozov s kraško tematiko. Nekateri vozovi bodo v nedeljo popoldne v pustnem sprevodu v Divači, v torek popoldne pa bodo sodelovali v pustnem sprevodu v Trzinu. V sredo, na pepelnico, bodo Kontovelci in Prosecanci priredili veličasten pustni pogreb.

Velika pustna prireditev, jublej ni miljski karneval, bo jutri popoldne v Mljah. Z vozovi in godbami bo nastopilo 13 skupin. Raznajo, da bo v pestrem, živahnem in slikovitem sprevodu sodelovalo več kot tisoč mask. Sprevod bo krenil ob 14.30. Kdor bi rad prisostvoval in nekaj videl, naj se odjelpje v Milje precej časa prej. Jutri bodo skupine nastopale organizirano, v torek pa bodo preplavile miljske ulice in trge pustni, sproščeno, kot se jim bo zdelo. Med sprevodom bodo jutri predstavljeni razglednice - glasovnice. Da bo tudi občinstvo lahko ocenilo najboljše skupine.

V Škedenju ki ima najstarejšo pustno tradicijo, se je ustnovanje začelo že pred nekaj dnevi. Kot nekateri kraški gostinci pričajo tudi di škedenjski te dni domače tipične jedi, ki gredo vsem v slast. Jutri ponovno se bo razvil po svetidenskih ulicah sprevod pustnih šem, sproved mask in vrvov bo v torek popoldne, v sredo pa tradicionalni pustni pogreb.

Ko pišemo o pustnih prireditvah ne smemo pozabiti na Boljuncu, toda boljuncski pust izumira. Tudi letos ne bo v Boljuncu pustnega pogreba, ki je še pred nekaj leti privabil toliko meščanov in okoličanov. Odpadel je pogreb, ker ni dovolj sredstev za pogrebne stoke (ubogi pust), nimajo še primarne dvorane za ples in zabavo, vendar pa se je še nekaj ohranilo. Vendar bo otroška zabava v pustnem domu, v torek bodo stare in mlade šeme ob zvokih pustne godbe nabirale po hišah jajca, klobase in vino, pozno popoldne pa bo v pustnem domu (dobro, da so si ga pred nekaj leti sezidali) skupna pojedina. Klobase, jajca in vino bodo po starem običaju nabirali v nedeljo dopoldne tudi v Makoljih, igrala pa bo pustna godba iz Boljuncu.

Po tržaških ulicah je bilo do sedaj opaziti malo mask. Morda jih bo kaj več v torek. Vabila na pustne prireditve lahko berete na drugem mestu, opozarjamo pa še posebej na tradicionalno otroško ranjanje v nedeljo popoldne v Kulturnem domu.

ENEL ENTE NAZIONALE PER L'ENERGIA ELETTRICA SPOROČILO POTROŠNIKOM

Sindikalne organizacije delavcev elektriške stroke so proglasile na celotnem državnem ozemlju razčlenjene stavke v obdobju od ponedeljka, 26. februarja do sobote 3. t.m.

Ceprav je ENEL sprejel nujne ukrepe, je možno, da ne bo mogel zagotoviti neprekinjene dobave toka niti za najnujnejše potrebe.

Zaradi tega vabi vse potrošnike, in zlasti industrijske, da sprejmejo potrebne ukrepe za zaščito lastnih naprav ter vse previdnostne ukrepe, ki so v tem primeru potrebni.